

กรณีศึกษา : บริษัท กานดาเคหะ จำกัด

นายอากาศ บุญอากาศ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรเคหพัฒนศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาเคหการ ภาควิชาเคหการ

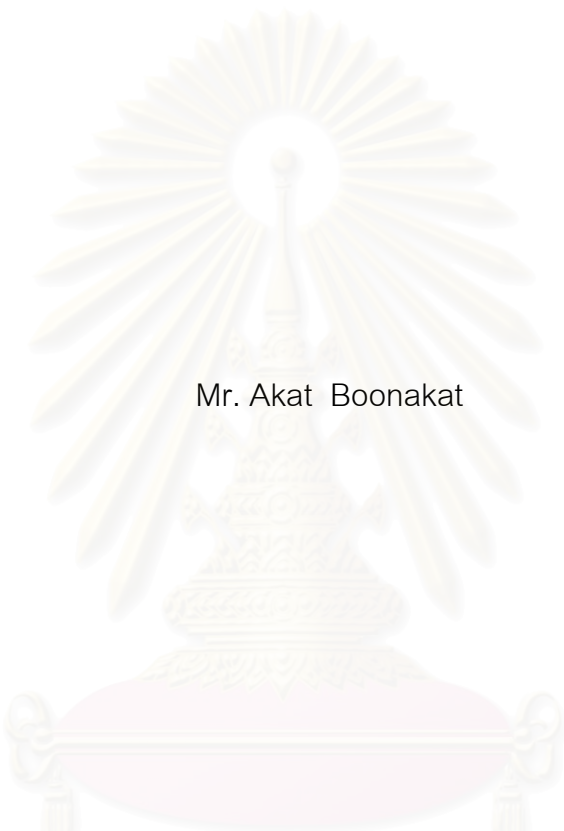
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2544

ISBN 974-03-1378-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FACTORS AFFECTING THE RESTRUCTURE OF HOUSING PROJECT LOAN :
CASE STUDY OF KANDA KEHA CO.,LTD.

Mr. Akat Boonakat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Housing Development in Housing

Department of Housing

Faculty of Architecture
Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-03-1378-7

ปัจจัยที่มีผลต่อการประนอมหนี้สินเชื่อโครงการที่อยู่อาศัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยที่มีผลต่อการประนอมหนี้สินเชื่อโครงการที่อยู่อาศัย
	กรณีศึกษา บริษัท กานดาเคหะ จำกัด
โดย	นายอากาศ บุญอากาศ
สาขาวิชา	เคหการ
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต จุลาสัย
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ มานพ พงศ์ทัต

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

.....คณบดีคณะ
สถาปัตยกรรมศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. วีระ ลัจกุล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ สุวีริษา ทิรัญโร)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. บัณฑิต จุลาสัย)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ มานพ พงศ์ทัต)

.....กรรมการ

(คุณอิสระ บุญยัง)

.....กรรมการ

(คุณเลิศมงคล วราเวณชย์)

.....กรรมการ

(คุณเลิศมงคล วราเวณชย์)

อากาศ บุญอากาศ : ปัจจัยที่มีผลต่อการประนอมหนี้สินเชื่อโครงการที่อยู่อาศัย กรณีศึกษา บริษัท กานดาเคหะ จำกัด (FACTORS AFFECTING THE RESTRUCTURE OF HOUSING PROJECT LOAN : CASE STUDY OF KANDA KEHA CO.,LTD.) อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต จุลาลัย ,อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ มานพ พงศทัต, 95 หน้า , ISBN 974-03-1378-7

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการประนอมหนี้สินเชื่อโครงการที่อยู่อาศัย โดยการเปรียบเทียบระหว่างสองโครงการของบริษัท กานดาเคหะ จำกัด คือโครงการกานดาคลาสสิควิลล์ที่ลงนามประนอมหนี้ และโครงการกานดาพาร์ควิลล์ที่ยังไม่ได้ลงนามประนอมหนี้ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เพื่อหาปัจจัยดังกล่าวจากผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้องในโครงการ ผลการศึกษามีดังนี้

ความสำคัญของปัจจัยในการประนอมหนี้ที่พบ ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคือ 1) จำนวนเจ้าหนี้ 2) นโยบายเจ้าหนี้ 3) ศักยภาพโครงการ ส่วนผู้ที่เกี่ยวข้องโครงการกานดาคลาสสิควิลล์คือ 1) จำนวนเจ้าหนี้ 2) นโยบายเจ้าหนี้ 3) วิธีการประนอมหนี้ และโครงการกานดาพาร์ควิลล์คือ 1) จำนวนเจ้าหนี้ 2) นโยบายเจ้าหนี้ 3) การได้มาของหนี้ ปัจจัยที่ผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นตรงกันคือ จำนวนเจ้าหนี้ โดยหนี้ที่มีจำนวนเจ้าหนี้ย่อย ย่อมที่จะตกลงกันง่ายกว่าหนี้ที่มีเจ้าหนี้หลายราย นโยบายเจ้าหนี้ แม้ว่าโครงการจะมีศักยภาพที่ดี หรือเป็นหนี้ที่มีเจ้าหนี้รายเดียว แต่หากเจ้าหนี้ไม่มีนโยบายที่จะประนอมหนี้แล้ว ก็ไม่สามารถทำได้ ส่วนปัจจัยที่ผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นแตกต่างกัน โดยผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ศักยภาพโครงการ เพราะในขั้นตอนเริ่มต้นของการประนอมหนี้คือการประเมินราคาหลักประกันและศักยภาพของหลักประกันว่าพอที่จะทำรายได้ หากโครงการที่มีศักยภาพดี โอกาสที่จะประนอมหนี้และเจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้คืนจะมากกว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องโครงการกานดาคลาสสิควิลล์เห็นว่า วิธีการประนอมหนี้ มีความสำคัญเนื่องจากเจ้าหนี้ได้กำหนดวิธีการประนอมหนี้ให้สอดคล้องกับธุรกิจของลูกค้า ผู้ที่เกี่ยวข้องโครงการกานดาพาร์ควิลล์เห็นว่า การได้มาของหนี้ เป็นปัจจัยที่สำคัญ เนื่องจากเจ้าหนี้แต่ละรายที่รับโอนหนี้มา มีวิธีการคิดส่วนสูญเสียต่างกัน ทำให้การจัดการหนี้ต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างโครงการที่ลงนามประนอมหนี้ และยังไม่ลงนามประนอมหนี้ปัจจัยสำคัญที่แตกต่างกันของทั้งสองโครงการคือ วิธีการประนอมหนี้ และการได้มาของหนี้ ซึ่งทั้งสองปัจจัยมีประเด็นหลักมาจากเจ้าหนี้ กล่าวคือ เป็นปัจจัยที่เจ้าหนี้มีส่วนสร้างขึ้น และเมื่อรวมกับสองปัจจัยที่ทั้งหมดเห็นตรงกัน ได้แก่ นโยบายเจ้าหนี้และจำนวนเจ้าหนี้แล้วจะเห็นได้ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการประนอมหนี้มาจากทางด้านเจ้าหนี้

ภาควิชา เคหการ

สาขาวิชา เคหการ

ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

4274188925 : MAJOR HOUSING

KEYWORD : HOUSING PROJECT LOAN / THE RESTRUCTURE OF HOUSING PROJECT LOAN

AKAT BOONAKAT : FACTORS AFFECTING THE RESTRUCTURE OF HOUSING PROJECT LOAN:

CASE STUDY OF KANDA KEHA CO.,LTD. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. BUDIT CHULASAI , Ph.D.

THESIS COADVISION : ASSO. PROF. MANOP BONGSADADT. 95 pp. ISBN 974-03-1378-7

This study is aimed at looking into factors affecting the restructure of housing project loan , with compare 2 projects of Kanda Keha Co., Ltd . Kanda Classic Ville project that already participated in the restructuring program and Kanda Park Ville that hasn't . The study employs interview methods to uncover the determining factors from specialists in the field and concerned in Kanda Classic Ville and Kanda Park Ville projects. The results are as follows:

The important factors found from opinions of specialists are 1.) the number of creditors, 2.) the creditor's policies, and 3.) the potential of the project. Those concerned in Kanda Classic Ville are 1.) the number of creditors, 2.) the creditor's policies, and 3.) the restructuring method. And those concerned in Kanda Park Ville project are 1.) the number of creditors, 2.) the creditor's policies, and 3.) the acquisition of debts. The determining factors, that which the specialists and those concerned in the two projects concur, are the number of creditors . In terms of the number of creditors, debts that have few creditors are easier to settle than debts with many creditors. Creditor's policies, for the following reasons. Thus, the success of the restructuring depends largely on the creditors. As for the creditor's policies, it is agreed that although a project has potential, or although it is a debt with only one creditor, it is impossible to restructure the housing project loan if the lender has no policy to do so. There are also some points that differ in opinions .The specialists are the project's potential cause the first step in the restructuring process is to appraise the collateral, and consider the potential of the collateral --how much will the creditor gain from it. If the project has high potential, a chance for a restructure and the creditor getting the money back is higher than collateral with low potential. Those concerned in Kanda Classic Ville are the method of restructure is regarded as the most important factor by those related to Kanda Classic Ville project. In this case, the lender will select the method of restructuring to suit the debtors' type of business to make the restructure possible. Those concerned in Kanda Park Ville are the acquisition of debts cause each creditors transferred debts from different sources. Due to the differences in loss calculation methods, debts management also differs.

When comparing two projects--one that already participated in the restructuring program and another that hasn't, it is found that the differences lie in the method of restructure and the acquisition of debts, both of which are affected by the creditors as they are factors created partly by the creditors. When combined those factors with the two factors that the three groups agree upon: the creditor's policies and the number of creditors, it can be seen that factors affecting the restructure come mainly from the creditor's side.

Department of Housing

Field of study Housing

Academic year 2001

Student's signature

Thesis advisor 's signature

Thesis co-advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต จุลาสัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ มานพ พงศทัต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รองศาสตราจารย์สุปรีชา ทิรัญโร อาจารย์ ดร.กุลชลทิพย์ พาณิชย์ภักดิ์ คุณบรรณศิษฐ์ บุญยัง และคุณนิสระ บุญยัง ประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการบริษัท กานดาเคหะ จำกัด คุณเลิศมงคล วราเวณุชย์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็น ต่าง ๆ ในการวิจัยด้วยดีมาโดยตลอด และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดา - มารดา เพื่อนฝูง C12 ทุกท่านที่คอยให้กำลังใจ และช่วยเหลือในหลาย ๆ เรื่องซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เช่น คุณฐปนันท์ เอกอินทร์ ,คุณปริญา มรรคศิริสุข ,คุณสุดเชตร ศิริสมบูรณ์ ,คุณทศพร ช่วยเจริญ ,คุณวีระชัย ชูชนันท์ และที่ขาดไม่ได้คือคุณอิสริยา ประพันธ์วงศ์ ที่คอยเป็นกำลังใจ และให้คำแนะนำที่ดีเสมอมา และอีกหลายท่านที่ไม่ได้เอ่ยนามในที่นี้ ที่จะต้องขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอนำความบทรหนึ่งที่เคยผ่านไปเจอโดยบังเอิญและยังยึดถือไว้เสมอในการดำรงชีวิต

" คนธรรมดาเมื่อไฝหาความรู้จนสูงส่งแล้ว เขาก็จะกลายเป็นนักปราชญ์

นักปราชญ์ เมื่อไฝหาความเข้าใจในโลกแล้ว จักกลับกลายเป็นเพียงคนธรรมดา "

อากาศ บุญอากาศ

เมษายน 2545

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
1.3 ขอบเขตของการศึกษา.....	3
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	3
1.5 วิธีการศึกษา	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ความหมายของการระดมหนี้	6
2.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการระดมหนี้	7
2.3.1 คณะกรรมการเพื่อการส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (คปน.)	7
2.3.2 สำนักฟื้นฟูกิจการลูกหนี้.....	8
2.3.3 บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน (บบส.)	9
2.3.4 บริษัทบริหารสินทรัพย์ จำกัด (Asset Management Company).....	11
2.3.5 สถาบันการเงินที่ถูกปิดกิจการ	12
2.3.6 บริษัทที่ปรึกษาทางการเงิน (Finance Advisor)	13
2.3.7 ผู้ไกล่เกลี่ย (Mediator)	14
2.3.8 คณะผู้ชี้ขาด (Executive Decision Panel)	14

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3 วิธีการประเมินหนี้ หรือปรับปรุงโครงสร้างหนี้	15
2.3.1 หลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย	15
2.3.2 วิธีการของสถาบันการเงินหรือบริษัทที่ชนะการประมูลจาก องค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.)	18
2.4 แนวความคิดเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการ	20
2.2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับฟื้นฟูกิจการในประเทศฝรั่งเศส	20
2.2.2 แนวความคิดการฟื้นฟูกิจการในประเทศไทย.....	22
2.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหนี้	25
2.6 หนี้ที่มีเจ้าหนี้หลายราย (Loan Syndication)	30
2.7 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Literature Review)	33
 บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	36
3.2 เครื่องมือดำเนินการศึกษา	38
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	38
 บทที่ 4 ผลการศึกษา	
4.1 ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ.....	40
4.2 สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ.....	44
4.3 ผลการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีศึกษาและสรุป.....	44
 บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการศึกษา	57
5.2 วิเคราะห์และอภิปรายผลการศึกษา	59
5.3 ข้อเสนอแนะ	62

สารบัญ (ต่อ)

รายการอ้างอิง.....	64
ภาคผนวก	67
รายละเอียดเกี่ยวกับบริษัท กานดาเคหะ จำกัด	68
- โครงการที่ผ่านมาของบริษัท กานดาเคหะ จำกัด.....	69
- ภาระหนี้สิน และทรัพย์สิน	70
- โครงสร้างการบริหารงาน	72
ข้อมูลการประนอมหนี้โครงการกานดาคลาสสิควิลล์.....	73
- ข้อมูลของโครงการ	73
- นโยบายการประนอมหนี้ของบริษัท กานดาเคหะ จำกัด.....	73
- นโยบายการประนอมหนี้ของบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน	74
- กระบวนการประนอมหนี้.....	74
- วิธีการประนอมหนี้	76
- สรุปวิธีการประนอมหนี้	79
ข้อมูลการประนอมหนี้โครงการกานดาพาร์ควิลล์	80
- ข้อมูลของโครงการ	81
- นโยบายของบริษัท กานดาเคหะ จำกัด	81
- นโยบายของธนาคารไทยนคราจารย์ จำกัด (มหาชน)	82
- นโยบายของบริษัท วี.คอนกลอมเมอเรท จำกัด	83
- นโยบายของคณะกรรมการส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (คปน.)	84
แบบสัมภาษณ์	87
รูปถ่ายโครงการ	89
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	95

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	แสดงผู้ชนะการประมูลสินเชื่อบริการก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ของ ปรส.	13
ตารางที่ 2	แสดงวิธีการแก้ไขหนี้โครงการอสังหาริมทรัพย์ที่ซ้กันมาก.....	19
ตารางที่ 3	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 30 ท่าน	41
ตารางที่ 4	แสดงผลของผู้เชี่ยวชาญเปรียบเทียบกับผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีศึกษา	45
ตารางที่ 5	แสดงค่าน้ำหนักของแต่ละปัจจัย เปรียบเทียบระหว่างผู้เชี่ยวชาญ และผู้ที่เกี่ยวข้องโครงการกานดาคลาสสิควิลล์	54
ตารางที่ 6	ค่าน้ำหนักของแต่ละปัจจัย เปรียบเทียบระหว่างผู้เชี่ยวชาญ และผู้ที่เกี่ยวข้องโครงการกานดาพาร์ควิลล์	55
ตารางที่ 7	แสดงโครงการที่ผ่านมาของบริษัท กานดาเคหะ จำกัด.....	69
ตารางที่ 8	แสดงภาระหนี้สินที่มีต่อสถาบันการเงิน	70
ตารางที่ 9	แสดงเงื่อนไขการซื้อคืนของลูกค้านี้ ต่อ บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน	78
ตารางที่ 10	สรุปข้อมูลด้านต่าง ๆ ของทั้ง 2 โครงการ	85

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

		หน้า
แผนภูมิที่ 1	แสดงขั้นตอนการศึกษา	39
แผนภูมิที่ 2	แสดงโครงสร้างการบริหารงานของบริษัท กานดาเคหะ จำกัด	72
แผนภูมิที่ 3	แสดงขั้นตอนการประเมินหนี้ของบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน	76

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การประนอมหนี้เป็นกระบวนการซึ่งเจ้าหนี้และลูกหนี้สมัครใจแก้ไขปัญหาภาระหนี้ร่วมกันเพื่อให้ลูกหนี้สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ และในขณะเดียวกันเจ้าหนี้หรือสถาบันการเงินก็มีโอกาสได้รับชำระหนี้คืนสูงสุด ซึ่งมีอยู่ด้วยการหลายวิธี เช่น การลดอัตราดอกเบี้ย การขยายระยะเวลาการชำระหนี้ให้ยาวขึ้น การปรับหนี้ระยะสั้นเป็นหนี้ระยะยาว การลดต้นทุนและหรือดอกเบี้ยค้างรับ การรับโอนทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน การชำระหนี้ การให้ระยะเวลาปลอดหนี้เงินต้นและ/หรือดอกเบี้ย และการแปลงหนี้เป็นทุน เป็นต้น ซึ่งทางการได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และให้ความสนับสนุนในด้านต่างๆ เช่น จัดตั้งคณะกรรมการและคณะกรรมการเพื่อส่งเสริมการประนอมหนี้ เพื่อกำหนดนโยบายส่งเสริมการประนอมหนี้และเป็นตัวกลางผลักดันให้การเจรจาประนอมหนี้ดำเนินต่อไปได้ และธนาคารแห่งประเทศไทยได้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการเพื่อส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (คปน.) เพื่อส่งเสริมการประนอมหนี้ร่วมกับคณะกรรมการ 2 ชุดแรก นอกจากนี้ทางการยังให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่ลูกหนี้และเจ้าหนี้ที่ประนอมหนี้ อาทิเช่น การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลสำหรับเงินที่เจ้าหนี้ได้ปลดหนี้หรือลดหนี้ให้ ยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะร้อยละ 3.3 ของราคาโอนที่ดินหรือราคาประเมินที่ดิน เป็นต้น

กระบวนการประนอมหนี้ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปลายปี 2541 เป็นต้นมา ล่าสุด ณ สิ้นพฤษภาคม 2544 มีลูกหนี้ที่ได้รับการประนอมหนี้สำเร็จแล้วจำนวน 310,027 ราย รวมมูลค่า 1,768,777 ล้านบาท แต่หากพิจารณาความคืบหน้าในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ สินเชื่อโครงการที่อยู่อาศัย แล้วพบว่าสัดส่วนของหนี้ที่ประนอมสำเร็จมีเพียงร้อยละ 4.72 ของหนี้ที่มีปัญหา แสดงให้เห็นถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการประนอมหนี้¹

จากปัญหาที่เกิดขึ้น ส่งผลให้การแก้ปัญหานี้ NPLs ซ้ำลงกว่าที่ควร และเป็นสิ่งที่น่าที่จะศึกษาถึงปัญหาของการประนอมหนี้ในส่วนของลูกหนี้และเจ้าหนี้ที่ตกลงกันไม่ได้ และไม่ลงนามในสัญญาประนอมหนี้ว่า มีเหตุผลอย่างไร และมีปัจจัยอะไรที่ส่งผลดังกล่าว

¹ ธนาคารแห่งประเทศไทย . 2543 .

ปัญหาดังกล่าวได้มีบุคคลเข้ามาเกี่ยวข้องโดยหลักคือ เจ้าหนี้และลูกหนี้ที่จะเป็นหลักในการประนอมหนี้สำเร็จหรือไม่ ซึ่งได้มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูกิจการตามพระราชบัญญัติล้มละลาย ปี พ.ศ. 2542 ซึ่งมีแนวคิดเกี่ยวกับการประนอมหนี้ คือต้องการสนับสนุนให้บริษัทที่ตกอยู่ในฐานะที่มีความยากลำบากในการประกอบธุรกิจเพราะปัญหาทางการเงิน แต่ยังมีโอกาสที่จะฟื้นฟูกิจการ ให้มีโอกาสมากขึ้นแก้ไขปรับปรุงกิจการให้มีฐานะดีขึ้นเพื่อดำเนินธุรกิจต่อไปได้ ไม่ต้องเลิกกิจการหรือล้มละลาย² มีงานที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูกิจการอยู่ 2 เรื่อง ดังนี้

งานวิจัยของ วราภรณ์ อาษาพร (2539) ในเรื่อง แนวคิดทางกฎหมายในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ คีกราระหว่าง พ.ร.บ.ล้มละลาย (ฉบับที่.....) พ.ศ. ได้ศึกษาถึงแนวคิดและกระบวนการของกฎหมาย ว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการ ตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย วิเคราะห์ถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และเสนอทางออกหรือแนวทางแก้ไข

ผลการศึกษา พบว่า เจ้าหนี้มีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการฟื้นฟูกิจการ กล่าวคือ เจ้าหนี้สามารถทำให้การฟื้นฟูกิจการเกิดขึ้นและดำเนินต่อไปได้ และทำให้สิ้นสุดลงได้เช่นกัน³

งานวิจัยของ วิชิต เวียรศิลป์ (2542) ในเรื่องทัศนคติของเจ้าหนี้ต่อมาตรการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ตาม พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. 2483 ผู้วิจัย ได้สำรวจทัศนคติของเจ้าหนี้ที่มีต่อการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ว่ามีทัศนคติอย่างไร เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยต่อการฟื้นฟูกิจการหรือไม่ อย่างไร ผลการศึกษาพบว่า ระดับทัศนคติโดยภาพรวมแล้ว เจ้าหนี้มีทัศนคติต่อมาตรการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย 2483 ในระดับเห็นด้วย โดยมีทัศนคติที่อยู่ในระดับเห็นด้วย 2 ด้าน คือ ด้านการคุ้มครองสิทธิของเจ้าหนี้ และด้านการคุ้มครองสิทธิของลูกหนี้⁴

สรุปงานวิจัยของทั้ง 2 ท่าน พบว่าเมื่อสำรวจถึงทัศนคติของเจ้าหนี้เมื่อตอนออกพระราชบัญญัติฉบับนี้มาใหม่ จะเห็นด้วยกับพระราชบัญญัติดังกล่าว แต่เมื่อวิเคราะห์ถึงตัวกฎหมายจริง มีข้อที่ต้องพิจารณาตามที่กล่าวไว้ในงานวิจัยของวราภรณ์ อาษาพรว่า ผลกระทบและการให้ความคุ้มครองแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากการใช้มาตรการดังกล่าว , ความร่วมมือกันของเจ้าหนี้ทั้งหมด และความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายที่ฟื้นฟูกิจการกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของลูกหนี้ในระหว่างการฟื้นฟูกิจการว่าจะต้องส่งเสริมกัน จึงจะทำให้การฟื้นฟูกิจการสำเร็จได้

² สุธีร์ ศุภนิตย , "กฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการของบริษัทที่ประสบปัญหาทางการเงิน,"ใน รวมบทความทางวิชาการเนื่องในโอกาสครบรอบ 84 ปี ศาสตราจารย์ จิตติ ติงศภัทย์, (กรุงเทพมหานคร:มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2538),หน้า233

³วราภรณ์ อาษาพร , "แนวคิดทางกฎหมายในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ คีกราระหว่าง พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่...) พ.ศ. ... "(วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2539),หน้า 175 .

⁴ วิชิต เวียรศิลป์," ทัศนคติของเจ้าหนี้ต่อมาตรการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483"(ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) คณะพัฒนาสังคม สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์ , 2542) ,หน้า 53.

แนวคิดของการฟื้นฟูกิจการ และการประนอมหนี้ ใกล้เคียงกัน เพราะมีวัตถุประสงค์ที่จะแก้ไขหนี้ให้เป็นปกติ และลูกหนี้สามารถที่จะดำเนินกิจการต่อไปได้

บริษัท กานดาเคหะ จำกัด เป็นบริษัท ที่ดำเนินธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 ได้ดำเนินโครงการบ้านจัดสรรมาหลายโครงการ โครงการที่เลือกมาศึกษาครั้งนี้ คือ โครงการกานดาคลาสสิควิลล์ และโครงการกานดาพาร์ควิลล์ โดยโครงการกานดาคลาสสิควิลล์ ปัจจุบันมีภาระผูกพันกับเจ้าหนี้คือบริษัท บริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน ส่วนโครงการกานดาพาร์ควิลล์ มีภาระผูกพันกับ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และบริษัท วี.คอนกลอมเมอเรท จำกัด ซึ่งยอดหนี้ที่ค้างชำระกับเจ้าหนี้ทั้งสองโครงการนั้นใกล้เคียงกัน แต่โครงการกานดาคลาสสิควิลล์ ได้มีการลงนามประนอมหนี้สำเร็จแล้วเมื่อเดือนธันวาคม 2542 แต่โครงการกานดาพาร์ควิลล์ ยังไม่มีการประนอมหนี้

เหตุผลที่เลือกบริษัท กานดาเคหะ จำกัด มาเป็นกรณีศึกษานี้ เนื่องจาก เป็นบริษัท ที่ดำเนินธุรกิจอสังหาริมทรัพย์มานาน เป็นบริษัททำโครงการที่อยู่อาศัยขนาดกลางซึ่งมีอยู่มากในตลาด และที่น่าสนใจคือ เป็นหนี้ที่ลงนามประนอมหนี้แล้ว และยังไม่ได้ลงนามประนอมหนี้ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าอะไรเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการลงนามประนอมหนี้ และยังไม่ลงนามประนอมหนี้ เพื่อทราบถึงปัจจัยดังกล่าว และเป็นแนวทางที่จะนำไปปรับใช้กับการประนอมหนี้รายอื่น ๆ ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการประนอมหนี้ และไม่เกิดการประนอมหนี้ ในมูลหนี้ของโครงการ กานดาคลาสสิควิลล์ และโครงการกานดาพาร์ควิลล์

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาโครงการที่อยู่อาศัยของบริษัท กานดาเคหะ จำกัด เฉพาะ โครงการกานดาคลาสสิควิลล์ ซึ่งมีเจ้าหนี้คือบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน กับโครงการกานดาพาร์ควิลล์ ซึ่งมีเจ้าหนี้คือ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และบริษัท วี.คอนกลอมเมอเรท จำกัด

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

การประนอมหนี้ หรือ การปรับโครงสร้างหนี้ หมายถึงการปรับเปลี่ยนหรือปรับปรุงภาระหนี้ที่ธุรกิจมีอยู่ให้มีความสอดคล้องกับกำลังความสามารถจริงของธุรกิจในสถานการณ์ขณะนั้น ซึ่งจะทำให้ลูกหนี้มีความสามารถที่จะจ่ายชำระหนี้ได้อย่างต่อเนื่องไม่สะดุดจนกลายเป็นหนี้มีปัญหากฎโดยโครงสร้างและวิธีการชำระหนี้ที่จะมีการปรับเปลี่ยนใหม่ต้องเป็นที่พึงพอใจของลูกหนี้และเจ้าหนี้ ซึ่งผลที่ เกิดขึ้นจากการประนอมหนี้

หรือปรับโครงสร้างหนี้ ฝ่ายลูกหนี้ก็จะกลับมาเป็นลูกหนี้ที่ดีของเจ้าหนี้ตามเดิม สามารถทำธุรกิจต่อไปได้โดยไม่ต้องพะวงกับปัญหาหนี้สินอีกต่อไป ส่วนเจ้าหนี้ก็ได้รับชำระหนี้อย่างสม่ำเสมอ⁵

สินเชื่อโครงการที่อยู่อาศัย หมายถึง สินเชื่อที่ให้แก่ลูกหนี้ที่ประกอบธุรกิจสร้างที่อยู่อาศัยเพื่อขายแก่บุคคลทั่วไป⁶

หนี้ที่มีเจ้าหนี้รายหลาย (Loan Syndication) หมายถึง สถาบันการเงินซึ่งเป็นเจ้าหนี้ของบริษัทลูกหนี้ในมูลหนี้กู้ยืมตามสัญญาร่วมกันของสินเชื่อกู้ยืมแก่บริษัทของลูกหนี้ ซึ่งในการร่วมกันให้สินเชื่อกู้ยืมแก่บริษัทลูกหนี้นั้น สถาบันการเงินแต่ละแห่งซึ่งเป็นเจ้าหนี้ในการร่วมกันให้สินเชื่อกู้ยืมดังกล่าว นอกจากจะมีข้อสัญญาผูกพันกับบริษัทลูกหนี้แล้ว ย่อมต้องมีข้อสัญญาผูกพันกับบริษัทลูกหนี้แล้ว ย่อมต้องมีข้อสัญญาผูกพันตนเองกับสถาบันการเงินอื่นซึ่งเป็นเจ้าหนี้ใน Loan Syndication นั้นอีกด้วย⁷

1.5 วิธีการศึกษา

1. เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ร่วมกับการสำรวจภาคสนามโดยวิธีการสัมภาษณ์ (Interview) โดยเริ่มจากการศึกษาจากแนวความคิดด้านการประนอมหนี้เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษา
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล
 1. ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ การศึกษาแนวคิดการประนอมหนี้ การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของคณะกรรมการส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทย การฟื้นฟูกิจการตามพระราชบัญญัติล้มละลาย ในประเทศฝรั่งเศสและประเทศไทย เพื่อเป็นรากฐานของความรู้ที่จะนำมาใช้ในการศึกษา อันจะเป็นพื้นฐานก่อให้เกิดการวิจัยในประเด็นศึกษาได้อย่างมีเหตุผลสนับสนุน
 2. ข้อมูลปฐมภูมิ โดยการสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้
 - 1) ส่วนแรกทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการประนอมหนี้ จำนวน 30 ท่าน เพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประนอมหนี้

⁵ สุรัชย์ กำพลานนท์วัฒน์ , คัมภีร์ประนอมหนี้ให้ธุรกิจอยู่รอด (กรุงเทพฯ : บริษัท สยามออฟเซต จำกัด , 2543), หน้า16

⁶ ธนาคารแห่งประเทศไทย . 2543

⁷ พิเชิตพล เอี่ยมมงคลชัย และฤทธิชัย งดงาม, " การปรับโครงสร้างหนี้โดยเจ้าหนี้ใน Loan Syndication, "วารสารการเงินการธนาคาร 213 (มกราคม 2543) : 131-133.

2) ส่วนที่สอง ทำการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีศึกษา โครงการของบริษัท กานดาเคหะ จำกัด จำนวน 2 โครงการ โดยแยกสัมภาษณ์แต่ละโครงการ รวม 7 ท่าน

นำปัจจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งสองครั้งมาเปรียบเทียบกัน ในส่วนของปัจจัยที่เห็นว่าสำคัญมากที่สุด ก็นำปัจจัยนั้นมาสรุปว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงนาม หรือไม่ลงนาม แต่ถ้าเห็นไม่ตรงกัน นำเหตุผลของผู้ตอบมาวิเคราะห์และอภิปรายผล

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลการลงนามประណอมหนึ่ และนำไปปรับใช้กับการประណอมหนึ่ในโครงการสินเชื่อกีอยู่อาศัย
2. นำปัจจัยที่ส่งผลการยังไม่มีกรลงนามประណอมหนึ่ ไปหาแนวทางแก้ไข และหลีกเลี่ยงอุปสรรคที่เกิดขึ้น อันจะทำให้กระบวนการประណอมหนึ่มีโอกาสที่จะดำเนินไปจนถึงการลงนามประណอมหนึ่ได้มากขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายของการประนอมหนี้

การประนอมหนี้ หรือ การปรับโครงสร้างหนี้ เป็นการปรับเปลี่ยนหรือปรับปรุงภาระหนี้ที่ธุรกิจมีอยู่ ให้มีความสอดคล้องกับกำลังความสามารถจริงของธุรกิจในสถานการณ์ขณะนั้น ซึ่งจะทำให้ลูกหนี้มีความสามารถที่จะจ่ายชำระหนี้ได้อย่างต่อเนื่องไม่สุดุดจนกลายเป็นหนี้มีปัญหาอีกโดยโครงสร้างและวิธีการชำระหนี้ที่จะมีการปรับเปลี่ยนใหม่ต้องเป็นที่พึงพอใจของลูกหนี้และเจ้าหนี้ ซึ่งผลที่เกิดขึ้นจากการประนอมหนี้หรือปรับโครงสร้างหนี้ ฝ่ายลูกหนี้ก็จะกลับมาเป็นลูกหนี้ที่ดีของเจ้าหนี้ตามเดิม สามารถทำธุรกิจต่อไปได้โดยไม่ต้องพะวงกับปัญหานี้สินอีกต่อไป ส่วนเจ้าหนี้ก็ได้รับชำระหนี้อย่างสม่ำเสมอ¹

การปรับปรุงโครงสร้างหนี้เป็นกระบวนการที่เจ้าหนี้ที่และลูกหนี้สมัครใจแก้ไขปัญหาระหนี้ร่วมกัน โดยไม่จำกัดวงเงินหนี้ที่จะตกลงกันระหว่างลูกหนี้ และเจ้าหนี้ กล่าวคือ ไม่ว่าจะหนี้ใหญ่หรือรายย่อย ก็สามารถปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้ หากเจ้าหนี้ยินยอมที่จะปรับปรุงโครงสร้างหนี้²

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธนาคารแห่งประเทศไทย) ได้ประกาศหลักเกณฑ์การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงิน (2 มิถุนายน 2541) เพื่อให้สถาบันการเงินใช้เป็นแนวทางในการพิจารณา ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยกำหนดนิยามคำว่า “การปรับปรุงโครงสร้างหนี้” ไว้ว่า “เป็นกระบวนการที่เจ้าหนี้และลูกหนี้สมัครใจแก้ไขปัญหาระหนี้ร่วมกัน โดยไม่จำกัด วงเงินหนี้ที่จะตกลงกันระหว่างลูกหนี้และเจ้าหนี้ กล่าวคือ ไม่ว่าจะหนี้ใหญ่หรือรายย่อย ก็สามารถปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้ หากเจ้าหนี้ยินยอมที่จะปรับปรุงโครงสร้างหนี้”

วัตถุประสงค์หลักในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ก็เพื่อให้ลูกหนี้สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ ในขณะที่เจ้าหนี้สถาบันการเงินก็มีโอกาสได้รับชำระหนี้คืนสูงสุด ทั้งนี้ เพื่อให้เพิ่มการปล่อยสินเชื่อเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจโดยรวมมากขึ้น ซึ่งจะอำนวยให้ระบบเศรษฐกิจสามารถรักษาสภาพการจ้างงานหรือจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น เพื่อลดแรงกดดันต่อสังคม³

¹ สุรัชย์ กำพาลานนท์วัฒน์ , คัมภีร์ประนอมหนี้ให้ธุรกิจอยู่รอด (กรุงเทพฯ : บริษัท สยามออฟเซต จำกัด , 2543), หน้า16

² เอกสารเผยแพร่ ศูนย์ศูนย์ให้คำปรึกษาทางการเงินสำหรับวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และประชาชน (ศงป.)

³ "การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์" ,วารสารธนาคารอาคารสงเคราะห์ 20 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 14

2.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประนอมหนี้

2.2.1 คณะกรรมการเพื่อการส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (คปน.)

คณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชนเพื่อแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.) ได้มีมติในการประชุมเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2541 ให้จัดตั้ง “คณะกรรมการเพื่อการส่งเสริม การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (คปน.)” ขึ้น โดยคณะกรรมการประกอบด้วยตัวแทนเจ้าหนี้และตัวแทนลูกหนี้ ซึ่งทางด้านตัวแทนเจ้าหนี้ประกอบด้วยสมาคมธนาคารไทย สมาคมบริษัทเงินทุน และสมาคมธนาคารต่างชาติ ส่วนตัวแทนลูกหนี้ประกอบด้วย สภาหอการค้าไทย และสภาอุตสาหกรรมไทย

คปน.จะทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการชุดใหญ่ เป็นองค์กรกลางที่ให้ความเป็นธรรมแก่ลูกหนี้และเจ้าหนี้ในการดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามนโยบายรัฐบาล ซึ่งในวิธีการ ดำเนินการนั้น คปน. ได้จัดทำ “หลักการปรับปรุงโครงสร้างหนี้” โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมกันให้มีการ “ปรับปรุงโครงสร้างกิจการของลูกหนี้” มากกว่า “ปรับโครงสร้างทางการเงิน” เท่านั้น นอกจากนี้ ยังมุ่งให้ความสำคัญในการฟื้นฟูแก้ไขหนี้ที่มีปัญหาให้สามารถชำระหนี้ได้ครบถ้วน โดยให้ความสำคัญกับ “ตารางเวลา” ของกระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เพราะหากมีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ล่าช้า อาจจะทำให้เกิดความเสียหายต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ ซึ่งระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามหลักการนี้ ใช้เวลาประมาณ 3 เดือน และยังสามารถปรับลดหรือขยายเวลาออกไปได้ ถ้าทุกฝ่ายให้ความเห็นชอบ อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ หลักการดังกล่าวไม่สามารถหาข้อยุติในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด คปน. จึงได้ร่วมกันจัดทำสัญญาข้อตกลงระหว่างเจ้าหนี้ (Inter-Creditor Agreement) และสัญญาข้อตกลงระหว่างลูกหนี้และเจ้าหนี้ (Debtor-Creditor Agreement) เป็นการทำสัญญาโดยสมัครใจของเจ้าหนี้ที่เป็นสถาบันการเงิน และลูกหนี้เพื่อปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยมีการลงนามสัญญาร่วมกันเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2542 ณ ธนาคารแห่งประเทศไทย หากหลักประกันที่มีเจ้าหนี้หลายรายจะมีการตั้ง “คณะกรรมการเจ้าหนี้” โดยมีสถาบันการเงินที่เป็นเจ้าหนี้รายใหญ่เป็น “แกนนำ” ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ซึ่งเมื่อเริ่มมีการลงนามในหนังสือปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้ว ถือว่าการดำเนินการตามกรอบระยะเวลาได้เริ่มขึ้น ลูกหนี้จะต้องส่งข้อมูลให้เจ้าหนี้ทราบภายใน 2 เดือน และเจ้าหนี้จะจัดทำแผนเพื่อพิจารณาเห็นชอบภายใน 3 เดือนนับจากวันลงนาม ในสัญญา จากนั้นภายใน 25 วันเจ้าหนี้จะนัดลงมติ ซึ่งการลงมติจะมีได้ 2 ครั้ง หากครั้งแรกมีมติไม่ผ่านความเห็นชอบแผนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่เสนอมา ก็สามารถจัดทำ แผนและเสนอให้พิจารณาใหม่ได้ หากเห็นชอบก็จะเข้าสู่กระบวนการปรับโครงสร้างหนี้นอกศาล แต่หากไม่ผ่านความเห็นชอบทั้งสองครั้งก็จะเข้าสู่กระบวนการฟ้องร้องทางศาล การที่เจ้าหนี้และลูกหนี้ทำการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามหลักเกณฑ์ที่ ธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนด จะได้สิทธิ

ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ มากมาย ทั้งในด้านภาษี การลดค่าธรรมเนียมการโอนและ จดทะเบียนจำนอง อสังหาริมทรัพย์ ฯลฯ

2.2.2 สำนักฟื้นฟูกิจการลูกหนี้ (Business Reorganization Office)

เมื่อพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541 ประกาศบังคับใช้เป็นกฎหมายโดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2541 จุดหลักแห่งการเปลี่ยนแปลงคือ การที่กฎหมายล้มละลายของไทย เปิดโอกาสให้มีการปรับโครงสร้างของกิจการของลูกหนี้ในกระบวนการที่ใช้น้อยกว่าหลายประเทศ แนวทางที่กฎหมายไทยยอมรับคือ การเปิดโอกาสให้มีการปรับโครงสร้างของกิจการหรือเรียกในอีกนัยหนึ่งว่าการฟื้นฟูกิจการในคดีล้มละลาย โดยมีองค์กรตุลาการเป็นผู้ตรวจสอบกลไกและการดำเนินการ บทบัญญัติที่เพิ่มเติมขึ้นเป็นหมวด 3/1 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 เปิดช่องให้กิจการที่ประสบปัญหาหนี้สินล้มพันตัวสามารถเข้าสู่การฟื้นฟูกิจการตามคำสั่งศาลได้ และจะให้มีการตั้งผู้ทำแผนขึ้นมาเพื่อเสนอหาทางแก้ไขให้การปรับโครงสร้างของกิจการประสบความสำเร็จสูงสุด

กรมบังคับคดีจึงได้จัดตั้ง "สำนักฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้" ขึ้นโดยเปิดทำการตั้งแต่วันที่ 16 เมษายน 2541 โดยมีบทบาทหน้าที่ หลักในการดำเนินการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ตาม พรบ. ล้มละลาย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541 และมีบทบาทในการปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับ มอบหมาย ซึ่งอาจจำแนกบทบาทหน้าที่ของสำนักฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ได้ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่หลัก เป็นบทบาทหน้าที่ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541 ซึ่งกำหนดบทบาท อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ในสำนักฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ไว้ดังนี้

1.1 บทบาทหน้าที่ในการเป็นผู้บริหารกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้เป็นการชั่วคราว ในกรณีที่ศาลมีคำสั่ง ตั้งผู้ทำแผน หรือผู้บริหารชั่วคราว

1.2 บทบาทหน้าที่ในการออกประกาศ แจ้งโฆษณา คำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ คำสั่งตั้งผู้ทำแผน และคำสั่งต่าง ๆ รวมทั้งการออกหมาย เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียหรือผู้เกี่ยวข้องทราบและใช้สิทธิภายในกำหนด

1.3 บทบาทหน้าที่ในการจัดการประชุมเจ้าหนี้ ดำเนินการประชุมวินิจฉัย ข้อมูลในการประชุม การพิจารณาสีทธิ ของเจ้าหนี้ ตลอดจนพิจารณาการโต้แย้งเกี่ยวกับการประชุมเจ้าหนี้ และรายงานมติที่ประชุมต่อศาล

1.4 บทบาทหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยคำขอรับชำระหนี้ สอบสวนวินิจฉัยข้อเท็จจริง เพื่อประกอบการพิจารณา สั่งและออกคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ได้รับชำระหนี้

1.5 บทบาทหน้าที่ในการสืบสวนติดตามทรัพย์สินของลูกหนี้โดยการทวงหนี้และเพิกถอนการโอนการกระทำนิติ กรรมต่าง ๆ เพื่อรวบรวมทรัพย์สิน กลับคืนสู่กิจการของลูกหนี้

1.6 บทบาทหน้าที่ในการกำกับดูแลการฟื้นฟู กำกับดูแลการบริหารกิจการของผู้บริหารชั่วคราว และผู้บริหาร แผนเพื่อให้เป็นไปตามแผนและประสบผลสำเร็จตามแผน

2. บทบาทหน้าที่ทรง เป็นบทบาทหน้าที่เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่

2.1 บทบาทหน้าที่ในการเป็นศูนย์กลางข้อมูลของคดีฟื้นฟูกิจการทั่วประเทศเพื่อให้เจ้าหน้าที่ หรือประชาชนทั่วไป รวมทั้งที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ สามารถตรวจสอบข้อมูลได้โดยสะดวกรวดเร็ว และถูกต้อง

2.2 บทบาทหน้าที่ในการเผยแพร่อบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายตลอดจนประชาชนผู้สนใจโดยทั่วไป

2.3 บทบาทหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ วิจัยปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เพื่อนำ ข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนาแก้ไข กฎหมายล้มละลายให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและ เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ

นอกจากบทบาทหน้าที่ดังกล่าวข้างต้นแล้ว สำนักฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ยังได้จัดเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญสำหรับ ตอบปัญหาข้อขัดข้องต่าง ๆ เกี่ยวกับกระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ไว้บริการประชาชนด้วย⁴

2.2.3 บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน (บบส.)⁵

บบส.เป็นองค์กรเฉพาะกิจ จัดตั้งขึ้นโดยพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน พ.ศ.2540 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของมาตรการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงิน และ เพื่อฟื้นฟูสถานการณ์ และการดำเนินงานของสถาบันการเงินบางแห่งที่ประสบปัญหาในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจของไทย โดยเป็นองค์กรที่ รับซื้อ และรับโอน สินทรัพย์ต่อคุณภาพของสถาบันการเงินที่กล่าว เพื่อนำมา บริหารและจัดการ และ จำหน่าย

บบส. ก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ปลายปี 2540 โดยทุนเริ่มต้นจำนวนหนึ่งพันล้านบาท และจากนั้นได้มีการอนุมัติให้เพิ่มทุน และชำระทุน เป็นเงินทุนชำระแล้วทั้งสิ้นหนึ่งหมื่นล้านบาท ทั้งนี้โดยมีกระทรวงการคลังถือหุ้นแต่เพียงผู้เดียวทั้ง 100%

จุดมุ่งหมายขององค์กร

⁴ กรมบังคับคดี . รายงานบทบาทและหน้าที่ของสำนักฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ . 2541

⁵ เอกสารเผยแพร่ บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน

1. หลีกเลี่ยงการขาดทุน ในขณะที่เดียวกันพยายามทำกำไรส่งคืนให้รัฐ เพื่อชดเชยความเสียหายจากปัญหาสถาบันการเงิน
2. ช่วยลูกหนี้คนไทยผู้สุจริต ให้ได้รับความเป็นธรรม และอยู่รอด ผ่านวิกฤตเศรษฐกิจ
3. ดำเนินงานด้วยความสุจริต และโปร่งใส

ขอบเขตการดำเนินงาน

1. ซื้อและรับโอนสินทรัพย์
2. บริหารและจัดการสินทรัพย์
3. จำหน่ายสินทรัพย์

ก่อนที่ บบส. จะเข้าประมูลซื้อสินทรัพย์จากการประมูลขายของ ปรส. ได้คาดคะเน และตรวจสอบข้อมูลพบว่าสินทรัพย์ที่จะประมูลซื้อประกอบด้วย เงินกู้โครงการอสังหาริมทรัพย์ กับ เงินกู้เพื่อการพาณิชย์และ/หรือ การค้าอื่น ๆ ประมาณ 75:25 ส่วนสินเชื่อเพื่อการบริโภค (Consumer Loan) อันได้แก่ สินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ และสินเชื่อเพื่อผ่อนชำระราคาบ้าน ได้ถูกประมูลขายไปก่อนหน้าที่จะเปิดโอกาสให้ บบส. ประมูลแล้ว

จากแนวความคิดพื้นฐาน และลักษณะของประเภท และกลุ่มสินทรัพย์ ที่ต้องดำเนินการที่ บบส. ได้วิเคราะห์แล้ว บบส. จึงได้เลือก วิธีการในการคำนวณราคาและ การจัดการแบบการคำนวณมูลค่าปัจจุบันจากกระแสเงินสดสุทธิจากแหล่งที่มาของการชำระเงินกู้ ตามประเภทของเงินกู้ ดังนี้

1. คำนวณมูลค่าจากกระแสเงินสด (Cash Flow) จากแหล่งที่มาของการหาเงินกู้ทั้ง 3 แหล่ง แต่จะกำหนดน้ำหนักการคำนวณแตกต่างกันไปตามประเภทเงินกู้คือ
 - กระแสเงินสดสุทธิจากรายรับของกิจการ (Cash Flow from Business)
 - กระแสเงินสดสุทธิจากการจำหน่ายทรัพย์สิน หรือหลักประกัน (Cash Flow from Property)
 - กระแสเงินสดสุทธิจากรายรับของบุคคล (ผู้กู้ และ/หรือผู้ค้ำประกัน) (Individual Cash Flow)
2. โดยที่เงินกู้เพื่อโครงการอสังหาริมทรัพย์ รายรับของกิจการ คือ การจำหน่ายทรัพย์สิน หรือจำหน่ายหลักประกัน ดังนั้นกระแสเงินสดสุทธิจากกิจการกับกระแสเงินสดสุทธิ จากการจำหน่ายทรัพย์สินหลักประกัน จึงเป็นสิ่งเดียวกัน

การดำเนินการเพื่อได้รับชำระคืนเงินกู้ จึงควรเป็นการมุ่งนำทรัพย์สินหลักประกันออกจำหน่ายให้ได้ราคา ไม่ด้อยไปกว่าราคาตลาดของอสังหาริมทรัพย์แต่ละประเภท และในเวลาอันเหมาะสม ซึ่งจะทำให้สินทรัพย์ได้มูลค่าสูงสุดอันเป็นประโยชน์กับทุกฝ่าย

2.2.4 บริษัทบริหารสินทรัพย์ จำกัด (Asset Management Company , AMC)

เป็นสถาบันที่ตั้งขึ้นโดยธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่ง เพื่อบริหารหนี้ NPLs ของแต่ละธนาคารโดยเฉพาะ วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง AMC ก็เพื่อจะแยกหนี้เสียออกจากธนาคารไปบริหารแบบโอนแยกเด็ดขาด จากความดูแลของธนาคารเลย ซึ่งจะทำให้การบริหารหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มีประสิทธิภาพอย่างเต็มที่ หลักการของ AMC คือการซื้อลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จากธนาคารออกมาอยู่ในนามบริษัทในราคามูลหนี้จำนวนหนึ่งซึ่งไม่เต็มมูลหนี้เดิม หรือเป็นการซื้อลดหนี้⁶

ส่วนใหญ่กลุ่มสถาบันการเงินที่ยังเปิดกิจการอยู่จะมีการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ เป็นหน่วยงานภายใน ขึ้นมาเพื่อดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหนี้โดยเฉพาะ อย่างไรก็ตาม เมื่อ“พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541” ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 24 สิงหาคม 2541 ได้เปิดโอกาสให้สถาบันการเงินสามารถตั้ง “บริษัทบริหารสินทรัพย์” หรือ “Asset Management Company (AMC)” หรือที่เรียกกันว่า “บปส.เอกชน” ได้ แต่จะต้องได้รับอนุมัติจากผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยก่อน ซึ่ง AMC ที่สถาบันการเงินจะจัดตั้ง ใหม่นี้จะทำหน้าที่รับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงิน รวมทั้งหลักประกัน (security) ของสินทรัพย์นั้น เพื่อนำมาบริหารหรือจำหน่ายจ่ายโอนต่อไป

AMC ที่จัดตั้งขึ้นส่วนใหญ่จะใช้นิยามเงินจากบริษัทแม่ ซึ่งได้แก่สถาบันการเงินที่จะโอนสินทรัพย์ ด้วยคุณภาพไปให้แก่ AMC นอกจากนี้ กฎหมายยังอนุญาตให้ AMC สามารถ หาเงินทุนเพิ่มได้อีกโดยการออกหลักทรัพย์หรือให้กู้ยืมเงินตามที่ ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ส่วนด้านสิทธิในหลักประกันนั้น กฎหมายฉบับนี้กำหนดให้หลักประกันที่ติดอยู่กับสินทรัพย์ที่โอน มาให้เป็นของ AMC ด้วย แม้ว่าหลักประกันนั้นจะไม่ใช่ “สิทธิจำนอง จำน่า หรือ สิทธิอันเกิดจากการค้ำประกัน” ก็ตาม หากมีการฟ้องร้องเกี่ยวกับสิทธิ เรียกร้องที่โอนมา และคดียังอยู่ในศาล กฎหมายก็กำหนดให้ AMC เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความ (Party) แทนผู้โอน คือ สถาบันการเงินเดิมในคดีดังกล่าวได้ และ หากศาลได้มีคำพิพากษาบังคับตาม สิทธิเรียกร้องแล้ว ก็ให้ AMC เข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้ด้วย

⁶ สุรัชย์ กำพลานนท์วัฒน์ ,ต้มก๊วยประนอมหนี้ให้ธุรกิจอยู่รอด (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บริษัท สยามออฟเซ็ท , 2543), หน้า 21-22

AMC สามารถดำเนินการใด ๆ เพื่อฟื้นฟูลูกหนี้ได้ ซึ่งรวมถึงการให้สินเชื่อ การให้เช่าซื้อ การขายลูกหนี้ และการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่ได้รับซื้อหรือโอนมา เป็นต้น ซึ่งการจัดตั้ง AMC จะเป็นทางออกให้สถาบันการเงินไม่ต้องขายอสังหาริมทรัพย์ที่ยึดมาออกสู่ตลาด ซึ่งจะมีผลกระทบต่อราคาอสังหาริมทรัพย์ในตลาดอย่างรุนแรง AMC มีระยะเวลาการถือครอง อสังหาริมทรัพย์นาน 10 ปี ดังนั้นจึงมีระยะเวลาเพียงพอที่จะนำอสังหาริมทรัพย์นั้นมาบริหารหรือพัฒนาและทยอยขายในตลาดเมื่อถึงเวลาที่เหมาะสม

AMC ในปัจจุบัน มีดังนี้

1. บริษัทบริหารสินทรัพย์ธนบุรี จำกัด (ธนาคารกสิกรไทย)
2. บริษัทบริหารสินทรัพย์จันทบุรี จำกัด (ธนาคารกสิกรไทย)
3. บริษัทบริหารสินทรัพย์ทิว จำกัด (ธนาคารกรุงเทพ)
4. บริษัทบริหารสินทรัพย์กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด (ธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ)
5. บริษัทบริหารสินทรัพย์รัตนสิน จำกัด (ธนาคารรัตนสิน)
6. บริษัทบริหารสินทรัพย์ NFS จำกัด (บง.ชนชาติ)
7. บริษัทบริหารสินทรัพย์ออมทรัพย์ จำกัด (บจก.ส่งเสริมออมทรัพย์ไทย)
8. บริษัทบริหารสินทรัพย์จตุจักร จำกัด (ธนาคารไทยพาณิชย์)
9. บริษัทบริหารสินทรัพย์สุขุมวิท (ธนาคารกรุงไทย จำกัด)

2.2.5 สถาบันการเงินที่ถูกปิดกิจการ

สำหรับสถาบันการเงินที่ถูกปิดกิจการ รัฐได้มอบหมายให้องค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบจัดการประมุลขายสินทรัพย์ของ สถาบันการเงินที่ถูกปิดกิจการนี้ให้กับนักลงทุนรายใหญ่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งสินทรัพย์ประเภทสินเชื่อก่อสร้างและสินเชื่ออสังหาริมทรัพย์ (Construction and Real Estate) ที่ ปรส.ทำการประมุลนั้นจะจัดอยู่ในหมวด “สินเชื่อธุรกิจ” ซึ่งมีการประมุลไปแล้วหลายครั้งตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2541 สรุปว่ามีผู้ชนะการประมุลสินเชื่อก่อสร้างและสินเชื่ออสังหาริมทรัพย์มีจำนวนทั้งสิ้น 13 ราย เป็นลูกหนี้รวม 4,826 ราย คิดเป็นมูลค่าสินเชื่อคงค้างทั้งหมด 232,127 ล้านบาท (ดูตารางที่ 4) สำหรับราคาที่เป็นประมุลได้จะแตกต่างกันตั้งแต่ร้อยละ 4.99 – 43.60 ของยอดเงินคงค้าง

ตารางที่ 1 : แสดงผู้ชนะการประมูลสินเชื่อบริการก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ของ ปรส.

ผู้ประมูล	จำนวนลูกหนี้	สินเชื่อคงค้าง (ล้านบาท)
บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน	1,226	100,172
Goldman Sach (Asia) Finance	957	49,460
ASOI (Delaware) L.L.C.	962	32,933
บริษัทเงินทุน เกียรติเนคิน จำกัด (มหาชน)	1,428	25,658
บริษัท วี.คอนกอมเมอเรท จำกัด	116	10,506
บริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน)	48	4,780
Global Thai Finance & Securities Ltd.	32	4,523
Starwood Thailand Holdings L.L.C.	12	2,169
The Pavillion Fund L.L.C.	7	594
บริษัทเงินทุน ทีสโก้ จำกัด (มหาชน)	11	474
บริษัท พระนครยন্ত্রการ จำกัด	14	423
บริษัท ริชชีเวนเจอร์ส จำกัด	8	244
บริษัท อินเตอร์ ท็อป วัน จำกัด	5	191
รวม	4,826	232,127

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2543

ที่มา : องค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.)

2.2.6 ที่ปรึกษาทางการเงิน (Financial Advisor)

ขั้นตอนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้ขนาดกลางและขนาดใหญ่จะมีความซับซ้อนมากกว่าลูกหนี้รายย่อย เนื่องจากอาจจะเกี่ยวข้องกับเจ้าหนี้หลายราย รวมทั้งจะมีความยุ่งยาก ซับซ้อนในการจัดทำแผนมากกว่าด้วย จึงอาจพิจารณาแต่งตั้งบุคคลที่เป็นกลางซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาทางการเงิน เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบข้อมูล รวมทั้งจัดทำความเป็นไปได้ของแผนธุรกิจและแผนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้การดำเนินการเป็นไปได้รวดเร็วและเป็นประโยชน์กับคู่กรณีทั้งสองฝ่ายมากขึ้น คณะกรรมการเพื่อส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้รวบรวมรายชื่อที่ปรึกษาทางการเงินที่เห็นชอบโดย

2.2.7 ผู้ไกล่เกลี่ย (Mediator)

ในกรณีที่เกิดข้อขัดแย้งระหว่างลูกหนี้และเจ้าหนี้ ลูกหนี้ร่วมกับสถาบันแกนนำ หรือ คณะกรรมการเจ้าหนี้ อาจขอให้คณะกรรมการเพื่อส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้แต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้งจากบัญชีรายชื่อที่สมาคมเจ้าหนี้และสมาคมลูกหนี้ทั้ง 5 สมาคม ให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนให้เกิดข้อยุติ และช่วยให้การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ดำเนินการต่อไปได้

อนึ่ง เจ้าหนี้รายหนึ่งรายใดสามารถยื่นคัดค้านการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยถ้ามีเหตุให้เชื่อว่า ผู้ไกล่เกลี่ยจะขาดความเป็นกลางหรือความเป็นอิสระต่อคณะกรรมการได้

2.2.8 คณะผู้ชี้ขาด (Executive Decision Panel)

ในกรณีที่เจ้าหนี้ลงมติอนุมัติรับหรือไม่รับแผนด้วยจำนวนมติที่เกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนเจ้าหนี้ทั้งหมด แต่ยังไม่เพียงพอที่จะรับหรือไม่รับแผนได้ คณะกรรมการเจ้าหนี้ สถาบัน แกนนำ หรือเจ้าหนี้รายใดรายหนึ่งจะส่งแผนให้คณะกรรมการเพื่อส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เพื่อขอให้แต่งตั้งคณะผู้ชี้ขาด สำหรับทำหน้าที่พิจารณาอนุมัติรับหรือไม่รับแผน โดยไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนดังกล่าวได้และถือว่าการลงมตินั้นเป็นอันสิ้นสุดและมีผลบังคับกับเจ้าหนี้ทุกราย คณะผู้ชี้ขาดประกอบด้วยผู้แทนซึ่งแต่งตั้งและเห็นชอบจากสมาคมเจ้าหนี้ทั้ง 3 สมาคม คือ สมาคมธนาคารไทย สมาคมบริษัทเงินทุน และสมาคมธนาคารต่างชาติ โดยคัดเลือกจากผู้แทนของสมาคมที่เป็นเจ้าหนี้ของลูกหนี้รายนั้น ๆ ด้วยวิธีการหมุนเวียนจากรายชื่อที่สมาคมเสนอมา ทั้งนี้ จะต้องไม่เป็นผู้อิทธิพล กรรมการ พนักงาน ลูกจ้างของลูกหนี้หรือบริษัทในเครือของลูกหนี้ หรือเจ้าหนี้ หรือบุคคลใด ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับลูกหนี้ นอกจากนี้ คณะผู้ชี้ขาดสามารถแต่งตั้งที่ปรึกษาทางการเงิน ทนายความ ผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้เท่าที่เห็นสมควร อย่างไรก็ตาม เจ้าหนี้สามารถคัดค้านการแต่งตั้งได้ด้วยสาเหตุแห่งความเป็นกลางและความเป็นอิสระของคณะผู้ชี้ขาดที่จะเกิดขึ้นได้ และคณะกรรมการฯ จะพิจารณาเปลี่ยนแปลงตามที่เห็นสมควร

2.3 วิธีการระดมหนี้ หรือปรับปรุงโครงสร้างหนี้

2.3.1 หลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย⁷

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธนาคารแห่งประเทศไทย) ได้กำหนดหลักเกณฑ์การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ให้เป็นแนวทางแก่สถาบันการเงิน เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาลูกหนี้ได้อย่างกว้างขวาง และเหมาะสมกับสภาพปัญหาของลูกหนี้แต่ละราย และเพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสของสถาบันการเงินในการได้รับการชำระหนี้คืน ซึ่งการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามหลักเกณฑ์ของ ธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนดทางเลือกไว้ 9 ทางเลือก ได้แก่

- **การขยายระยะเวลาการชำระหนี้** เป็นการขยายระยะเวลาสิ้นสุดของสัญญากู้เงินเดิมออกไปโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงประเภทของสัญญา ทั้งนี้เพื่อให้ลูกหนี้ที่มีปัญหา สภาพคล่องไม่รุนแรง หรือลูกหนี้ที่เคยมีปัญหาสภาพคล่องและได้แก้ไขปัญหามาเข้าสู่ภาวะปกติแล้ว แต่ไม่สามารถชำระหนี้เงินต้นที่ค้างอยู่ได้ด้วยจำนวนเงินเป็นก้อน หรือด้วยวิธีผ่อนชำระส่วนที่ค้างเพิ่มเข้าไปในเงินงวดชำระปกติ ได้มีโอกาสกลับเข้าเป็นลูกหนี้สถานะปกติ โดยการผ่อนชำระตามความสามารถอันแท้จริงของตนได้

- **การปรับหนี้ระยะสั้นเป็นหนี้ระยะยาว** เป็นการขยายระยะเวลาสิ้นสุดของสัญญากู้เงินเดิม โดยการเปลี่ยนแปลงประเภทของสัญญา ซึ่งหมายถึง การแปลงหนี้ตามสัญญา กู้เงินเบิกเกินบัญชีเป็นสัญญากู้รายย่อยระยะยาว เพื่อให้ลูกหนี้ตามสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีที่มีปัญหาสภาพคล่อง แต่ยังมีศักยภาพที่จะดำเนินธุรกิจต่อไปได้ ได้กลับเข้าเป็น ลูกหนี้สถานะปกติ โดยการปรับปรุงเงื่อนไขสัญญาให้เหมาะสมกับความสามารถและแหล่งที่มาของการชำระหนี้

- **การลดดอกเบี้ยที่ธนาคารยังไม่บันทึกเป็นรายได้ตามบัญชี** หมายถึง การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ซึ่งมีผลให้ยอดหนี้เดิมเฉพาะส่วนที่เป็นดอกเบี้ยที่ธนาคารยังไม่บันทึกเป็น รายได้ตามบัญชีลดลง เพื่อปรับปรุงภาระหนี้คงเหลือให้เหมาะสมกับความสามารถหรือแหล่งรายได้ในการชำระหนี้คืนของลูกหนี้ที่มีปัญหาสภาพคล่อง หรือเพื่อจูงใจให้ลูกหนี้เข้ามา ชำระหนี้

⁷ เอกสารเผยแพร่ ธนาคารแห่งประเทศไทย

- **การให้กู้เพิ่มเพื่อชำระดอกเบี้ยค้าง** หมายถึง การให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้เพิ่มเติมเพื่อนำไปชำระดอกเบี้ยค้าง (ทั้งที่บันทึกเป็นบัญชีรายได้แล้ว และที่ยังไม่บันทึกเป็นรายได้) ที่มีอยู่ในบัญชีเงินกู้ของลูกหนี้รายนั้น เพื่อให้ลูกหนี้ที่มีปัญหาสภาพคล่องและไม่สามารถชำระดอกเบี้ยค้างทั้งหมดได้ในทันที แต่ได้ผ่อนชำระจนเงินต้นลดลงมาเป็นจำนวน พอสมควรแล้ว สามารถเปลี่ยนสถานะกลับเข้าเป็นลูกหนี้จัดชั้นปกติได้โดยไม่ต้องมีภาระในการจัดหาเงินจากแหล่งเงินนอกระบบ

- **การให้ระยะเวลาปลอดหนี้** หมายถึง การพักหรือเลื่อนกำหนดเวลาชำระหนี้ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดของสัญญากู้เงินเดิม ทั้งนี้ หนี้ที่พักการชำระ ดังกล่าวอาจเป็นหนี้เงินต้น หนี้ดอกเบี้ย (ไม่ว่าจะบันทึกบัญชีเป็นรายได้แล้วหรือไม่) หรือทั้งหนี้เงินต้นและหนี้ดอกเบี้ยก็ได้ เพื่อให้ลูกหนี้ที่มีปัญหาสภาพคล่อง แต่ยังมีแนวโน้ม ที่จะกลับมาเป็นลูกหนี้ที่สามารถชำระหนี้ต่อไปได้ในอนาคต ได้คงสถานะหรือกลับเข้าสู่สถานะลูกหนี้ปกติต่อไป ภายใต้เงื่อนไขการชำระที่เหมาะสมกับความสามารถในการ ชำระหนี้คืนของลูกหนี้ การให้ระยะเวลาปลอดหนี้อาจทำได้ใน 2 ลักษณะ คือ

(1) **การให้ระยะเวลาพักหนี้สำหรับหนี้ที่ถึงกำหนดชำระแล้ว** หมายถึง การพักหรือการเลื่อนกำหนดเวลาชำระ “หนี้ส่วนที่ค้างชำระ” ออกไป โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. **การอนุญาตให้ผ่อนชำระหนี้ที่ค้าง** หมายถึงการนำหนี้ส่วนที่ลูกหนี้ค้างชำระมาจัดกำหนดเวลาชำระใหม่ โดยอาจแบ่งชำระเป็นครั้งคราวหรือแบ่งเฉลี่ยเดือนละเท่า ๆ กัน เพิ่มเติมจากเงินงวดปกติที่ชำระในแต่ละเดือน โดยกำหนดระยะเวลาผ่อนชำระได้สูงสุดไว้ 36 เดือน เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็นอาจให้ผ่อนชำระนานกว่าที่กำหนดได้
2. **การพักชำระหนี้ที่ค้าง** หมายถึงการพักการชำระหนี้ส่วนที่เป็นหนี้ค้างชำระแล้วในขณะที่ทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เพื่อเปิดโอกาสให้ลูกหนี้สามารถชำระหนี้ส่วนที่เพิ่งถึงกำหนดชำระภายหลังทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้ก่อน โดยจะให้พักชำระได้ทั้งหนี้เงินต้นและหรือดอกเบี้ย ซึ่งกรณีส่วนที่จะพักการชำระเป็นหนี้ดอกเบี้ย สามารถนำดอกเบี้ยดังกล่าวไปตั้งพักไว้ต่างหากเพื่อให้ลูกหนี้ชำระดอกเบี้ยรับประจำเดือนและหรือเงินต้นได้ก่อน โดยกำหนดเวลาพักการชำระได้ครั้งละไม่เกิน 36 เดือน เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็นอาจให้พักการชำระได้นานกว่า 36 เดือนได้ และเมื่อครบกำหนดการพักชำระแล้ว ลูกหนี้สามารถกู้เพิ่มเพื่อชำระดอกเบี้ยที่พักการชำระไว้ หรือจะขอผ่อนชำระในบัญชีที่ตั้งแยกไว้ต่างหากนั้นก็ได้ ในกรณีที่ขอผ่อนชำระในบัญชีที่ตั้งแยกไว้ต่างหาก ให้ผ่อนชำระได้ไม่เกิน 36 เดือน โดยเมื่อรวมระยะเวลาที่พักชำระหนี้กับระยะเวลาที่จะขอผ่อนชำระแล้วต้องไม่เกิน 60 เดือน

(2) การให้ระยะเวลาปลอดหนี้สำหรับหนี้ที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ หมายถึง การพักชำระหนี้ส่วนที่ยังไม่เป็นหนี้ค้างชำระในขณะทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ แต่จะถึง กำหนดชำระภายในระยะเวลาที่ขอลอด ลูกหนี้ที่อยู่ในระหว่างพักการชำระหนี้ที่ถึงกำหนดชำระแล้วตาม 6.1.5 (1) (ข) จะไม่ได้รับการพิจารณาให้ปลอดการชำระหนี้ตามข้อนี้ อีก และการปลอดการชำระหนี้เงินต้น ให้ทำได้ครั้งละไม่เกิน 24 เดือน ส่วนการปลอดชำระหนี้ดอกเบี้ย ให้ปลอดการชำระได้บางส่วน โดยส่วนที่จะชำระแต่ละเดือนต้องมีจำนวน ไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของเงินงวดปกติ และให้ปลอดการชำระได้ไม่เกิน 12 เดือน

- **การลดอัตราดอกเบี้ยไม่ต่ำกว่าอัตราที่ธนาคารประกาศกำหนด** หมายถึง การลดอัตราดอกเบี้ยจากอัตราผิดนัดเป็นอัตราที่ไม่ต่ำกว่าอัตราที่ธนาคารประกาศกำหนด และไม่มีผลให้ยอดหนี้เดิมลดลง ทั้งนี้เพื่อลดภาระของลูกหนี้และจูงใจให้ลูกหนี้ปฏิบัติตามเงื่อนไขในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้อย่างราบรื่น โดยมีเงื่อนไขให้ลดอัตราดอกเบี้ย เป็นอัตราที่ไม่ต่ำกว่าอัตราที่ธนาคารประกาศกำหนดได้ สำหรับลูกหนี้ทุกรายที่ทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้

- **การโอนเปลี่ยนตัวลูกหนี้** หมายถึง การแปลงหนี้ใหม่โดยให้บุคคลภายนอกเข้ารับภาระหนี้แทนลูกหนี้ โดยไม่มีการลดเงินต้นและหรือดอกเบี้ยที่ธนาคารบันทึกเป็นรายได้ตาม บัญชีแล้ว ทั้งนี้เพื่อให้บุคคลภายนอกที่มีความสามารถในการชำระหนี้เข้ามาเป็นลูกหนี้แทน โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาในด้านความสามารถ ในการชำระหนี้ของบุคคลภายนอก เช่นเดียวกับการพิจารณาข้อขอสินเชื่อในกรณีปกติ และจะผ่อนผันให้ทำสัญญาเงินกู้ใหม่ได้ แม้ยอดหนี้ตามบัญชี (รวมดอกเบี้ยที่ธนาคารยังไม่บันทึกบัญชีเป็นรายได้) จะสูงกว่า มูลค่าหลักประกัน

- **การรับชำระหนี้จากบุคคลภายนอก** หมายถึง การชำระหนี้ตามยอดหนี้เดิมทั้งจำนวนจากบุคคลภายนอกที่ประสงค์จะรับโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินหลักประกัน และไม่ประสงค์จะ ขอสินเชื่อจากธนาคาร โดยไม่มีการลดเงินต้นและหรือดอกเบี้ยที่ธนาคารบันทึกเป็นรายได้ตามบัญชีแล้ว ทั้งนี้เพื่อให้ลูกหนี้สามารถปลดภาระหนี้โดยให้บุคคลภายนอกเข้ามาชำระ หนี้แทน โดยลูกหนี้และบุคคลภายนอกที่จะรับโอนกรรมสิทธิ์ต้องยื่นคำขอชำระหนี้ให้ก่อนจำนวนตามแบบที่ธนาคารกำหนด โดยธนาคารอาจขอให้แสดงหลักฐานอื่นเพิ่มเติม ประกอบด้วยหรือไม่ก็ได้

- **การรับโอนสินทรัพย์ชำระหนี้** หมายถึง การรับโอนสินทรัพย์ของลูกหนี้เพื่อชำระหนี้ตามยอดหนี้เดิมหรือบางส่วน โดยไม่มีการลดเงินต้นและหรือดอกเบี้ยที่ธนาคาร บันทึกเป็นรายได้ตามบัญชีแล้ว ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ลูกหนี้ที่ไม่สามารถชำระหนี้ภายในเงื่อนไขการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ประเภทอื่นได้ สามารถชำระหนี้ได้ต่อไป หรือสามารถ ระบุภาระหนี้ที่มีอยู่โดยธนาคารไม่ต้องบังคับชำระหนี้โดยกระบวนการทางศาล สินทรัพย์ที่โอนอาจเป็นสินทรัพย์ที่เป็นหลักประกันหรือไม่ก็ได้ หรือในกรณีเป็นการโอน สินทรัพย์ชำระหนี้บางส่วน ให้ลูกหนี้สามารถผ่อนชำระหนี้ส่วนที่เหลือได้โดยต้องจัดให้มีหลักประกันตามสมควร ซึ่งลูกหนี้จะทำสัญญาขอใช้สิทธิรับโอนสินทรัพย์ดังกล่าวคืนหรือไม่ก็ได้ ในกรณีที่ขอใช้สิทธิรับโอนสินทรัพย์คืน ธนาคารจะกำหนดระยะเวลาใช้สิทธิไว้ไม่เกิน 36 เดือน เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็นอาจขยายระยะเวลาใช้สิทธิดังกล่าวได้ โดยเมื่อรวมระยะเวลาใช้สิทธิทั้งสิ้นต้องไม่เกิน 60 เดือน

หากพิจารณาในด้านผลสำเร็จของการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย จะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่เป็นผลให้หนี้เดิมระงับบางส่วนหรือทั้งหมดแบ่งออกเป็น
 - วิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีลักษณะเป็นการปลดหนี้ ได้แก่ การลดดอกเบี้ยที่ยัง ไม่บันทึกเป็นรายได้ตามบัญชี
 - วิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีลักษณะเป็นการแปลงหนี้ใหม่ ได้แก่ การปรับหนี้ระยะสั้นเป็นหนี้ระยะยาว และการแปลงหนี้ด้วยการเปลี่ยนตัวลูกหนี้
 - วิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้โดยรับชำระหนี้ด้วยทรัพย์สินอื่น ได้แก่ การรับโอนสินทรัพย์ชำระหนี้
 - วิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้โดยรับชำระหนี้จากบุคคลภายนอก
2. การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่ไม่เป็นผลให้หนี้เดิมระงับ แบ่งออกเป็น
 - กรณีมีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขสัญญาเดิม ได้แก่ การขยายระยะเวลาชำระหนี้ และการให้กู้เพิ่มเพื่อชำระดอกเบี้ยค้าง
 - กรณีไม่มีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขสัญญาเดิม ได้แก่ การลดอัตราดอกเบี้ยไม่ต่ำกว่าอัตราที่ธนาคารประกาศกำหนด และการให้ระยะเวลาปลอดหนี้

2.3.2 วิธีการของสถาบันการเงินหรือบริษัทที่ชนะการประมูลจากองค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.)⁸

หลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นหลักเกณฑ์กว้าง ๆ ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในแต่ละธุรกิจ แต่สำหรับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์นั้น จะมีรายละเอียดในการ ดำเนินการซับซ้อนกว่าธุรกิจอื่น เนื่องจากเป็นหนี้ที่มีหลักประกันเป็น “อสังหาริมทรัพย์” และหนี้ส่วนใหญ่มีเจ้าหนี้หลายราย ดังนั้นผู้ที่ทำหน้าที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ก็ควร มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งในช่วงที่ผ่านมาสถาบันการเงินจะใช้วิธีผสมผสานทางเลือกการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารแห่งประเทศไทยให้เป็นไปตาม ความจำเป็นและความเหมาะสมกับลูกหนี้แต่ละราย ซึ่งส่วนใหญ่จะไม่ใช้วิธีการแปลงหนี้เป็นทุน แต่มักจะใช้วิธี การโอนทรัพย์สินชำระหนี้ หรือหากหนี้เกินมูลค่าหลักประกันก็จะ ใช้วิธีเรียกหลักประกันเพิ่มเพื่อโอนเป็นทรัพย์สินชำระหนี้มากกว่า ทั้งนี้ เพื่อป้องกันความเสี่ยงในการลงทุน เนื่องจาก

⁸ เอกสารเผยแพร่ องค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน

ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์เป็นธุรกิจที่ต้องรอระยะเวลา การฟื้นตัวอีกระยะหนึ่ง การคืนทุนอาจจะใช้ระยะเวลานาน ดังนั้นเจ้าหนี้จึงต้องการมีหลักประกันเพิ่มมากกว่าต้องการเข้าไปร่วมลงทุน

นอกจากการเรียกหลักประกันเพิ่มแล้ว สถาบันการเงินยังนิยมใช้วิธีการลดหนี้ที่เป็นดอกเบี้ยเพื่อจูงใจให้ลูกหนี้นำเงินมาไถ่ถอนหลักประกัน วิธีการขยายเวลาการชำระหนี้ วิธีการขายโครงการให้นักลงทุนใหม่ ฯลฯ ซึ่งท้ายที่สุดหากไม่สามารถเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้สถาบันการเงินจะใช้วิธีการฟ้องบังคับจำนอง ต่อศาล และฟ้องล้มละลายตามลำดับ

สำหรับกลุ่มนักลงทุนที่ชนะการประมูลชื่อ “สินเชื่อธุรกิจก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์” จาก องค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) นั้น เนื่องจากกลุ่มผู้ประมูลไม่ใช่สถาบันการเงิน จึงเห็นการปรับปรุงโครงสร้างหนี้โดยการ ลดหนี้เพื่อให้ลูกหนี้มาไถ่ถอนหลักประกัน และการโอนสินทรัพย์เพื่อชำระหนี้เป็นหลัก และจากข้อได้เปรียบในด้านต้นทุนซึ่งประมูลเข้ามาในราคาต่ำกว่ายอด หนี้คงค้าง ซึ่งส่งผลให้กลุ่มผู้ประมูลมีความคล่องตัวสามารถปรับลดหนี้ให้กับลูกหนี้ได้มากกว่าสถาบันการเงิน โอกาสที่จะปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จได้โดยเร็ว จึงมีมากกว่า สถาบันการเงิน นอกจากนี้ กลุ่มผู้ประมูลเหล่านี้ บางรายจะเป็นพันธมิตรกับบริษัทพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ หากลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้หรือนำเงินมาไถ่ถอนหลักประกัน ลูกหนี้ก็จะให้โอนหลักประกันเป็นสินทรัพย์เพื่อการชำระหนี้ และให้บริษัทพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นพันธมิตรธุรกิจ เป็นผู้พัฒนาโครงการต่อไป

ตารางที่ 2 : แสดงวิธีการแก้ไขหนี้โครงการอสังหาริมทรัพย์ที่ใช้กันมาก

วิธีการ	สถาบันการเงิน	กลุ่มผู้ประมูลสินทรัพย์ จาก ปรส.
1. Discount หนี้และชำระเงินสด	*	**
2. โอนทรัพย์ชำระหนี้	**	*
3. โครงการมีความเป็นไปได้ทางการตลาด ให้สินเชื่อต่อเพื่อก่อสร้างให้แล้วเสร็จ	*	-
4. ใช้วิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (ยืดเวลาชำระหนี้ออกไปให้นานขึ้น เพื่อรอสภาพตลาด)	*	*
5. แปลงหนี้เป็นทุน	*	*
6. หานักลงทุนใหม่มาซื้อโครงการ	*	*
7. ขายหนี้ให้นักลงทุนโดยตรง	*	*
8. ฟ้องบังคับจำนอง - ฟ้องล้มละลาย	*	*

หมายเหตุ : ** หมายถึง “ใช้วิธีนี้มากกว่าวิธีอื่น”

ที่มา : ธนาคารอาคารสงเคราะห์

2.4 แนวความคิดเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการ

2.4.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการในประเทศฝรั่งเศส⁹

เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2537 ประเทศฝรั่งเศสได้ออก Law 94-475 (กฎหมาย 1994) เพื่อแก้ไขกฎหมาย จำนวน 2 ฉบับ คือ

1. กฎหมายฉบับลงวันที่ 1 มีนาคม 2527 (กฎหมาย 1984) เรื่อง การป้องกันและการประนอมหนี้ (Amicable Settlement) สำหรับธุรกิจที่ประสบปัญหา

2. กฎหมายฉบับลงวันที่ 25 มกราคม 2528 (กฎหมาย 1985) เรื่อง การฟื้นฟูกิจการตามกฎหมาย และการชำระบัญชีบริษัท

กฎหมายฉบับลงวันที่ 1 มีนาคม 2527 (กฎหมาย 1984) เป็นกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการที่ชี้ให้เห็นถึงความขัดข้องทางการเงินที่เกิดขึ้น ในธุรกิจและการประนอมหนี้ภายนอกศาล (Non-Judicial Settlement) ส่วนกฎหมายฉบับลงวันที่ 25 มกราคม 2528 (กฎหมาย 1985) เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการดูแลกระบวนการล้มละลาย

⁹ Lebray Gaillot and Gravel, Paris อ้างถึงใน วราภรณ์ อาษาพร , "แนวคิดทางกฎหมายในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ คีษาระหว่าง พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... "(วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2539), หน้า 175 .

กฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าแม้กฎหมายทั้งสองฉบับนี้จะเป็กฎหมายเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของธุรกิจต่าง ๆ แต่ก็ไม่สามารถช่วยลดจำนวนคดีล้มละลายลง และร้อยละ 93 ของกระบวนการล้มละลายก็นำไปสู่การชำระบัญชี นอกจากนี้ กฎหมาย 1985 ยังได้มีการจำกัดสิทธิของเจ้าหนี้ซึ่งกลุ่มสถาบันการเงินธนาคาร ได้ระบุว่ากฎหมายฉบับนี้มีผลกระทบเป็นอันมากต่อหลักประกันของธุรกิจการให้สินเชื่อ ยิ่งไปกว่านั้นแผนฟื้นฟูกิจการมักทำให้เจ้าหนี้ไม่ได้รับประโยชน์ และก่อให้เกิดการดำเนินกิจการโดยลวงของลูกหนี้ หรือก่อให้เกิดการโอนการดำเนินกิจการ สู่ผู้รับโอน ซึ่งไม่มีความผูกพันต่อการตัดสินใจดำเนินการตามแผนฟื้นฟูกิจการ และในบางคดีอาจเกิดการสูญหายของทรัพย์สินของลูกหนี้ ภายหลังจากโอนการดำเนินการ กฎหมายที่ออกมาเพื่อแก้ไขในปี พ.ศ.2537 (กฎหมาย 1994) มีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อปรับปรุงวิธีการป้องกันข้อขัดข้องในทางการเงินของบริษัท
2. ทำให้การดำเนินคดีล้มละลายเป็นไปโดยง่ายขึ้น
3. นำกลับมาซึ่งสิทธิของเจ้าหนี้มีประกัน
4. ทำให้แผนฟื้นฟูกิจการมีความถูกต้องด้านจริยธรรมมากขึ้น

กระบวนการประนอมหนี้ของประเทศฝรั่งเศส (Amicable Settlement Procedure)¹⁰

กฎหมายล้มละลายได้ขยายกรอบของกระบวนการให้บริษัทเอกชน (Private Legal Entity) หรือบริษัทที่ทำการค้า (Commercial) หรือบริษัทผลิตภัณฑ์งานฝีมือ (Handicraft Enterprise) ที่ประสบความขัดข้องในทางกฎหมายเศรษฐกิจ หรือประสบปัญหาทางการเงินที่ไม่สามารถแก้ไขได้ หากบริษัทนั้นไม่มีการระงับการจ่ายเงินสำหรับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ (โดยทั่วไปแล้วจะถือว่าบริษัทกำลังจะล้มละลายหากบริษัทระงับการจ่ายเงินซึ่งหมายถึงบริษัทไม่มีความสามารถที่จะชำระหนี้ด้วยทรัพย์สินที่มีอยู่ตามกำหนดเวลาที่เหมาะสม) ยิ่งไปกว่านั้นกฎหมาย 1994 ยังให้อำนาจแก่ผู้ไกล่เกลี่ย (Conciliator) เพิ่มเติมโดยมีหน้าที่ไกล่เกลี่ยให้เจ้าหนี้ตกลงที่จะประนอมหนี้ซึ่งก่อให้เกิด การสนับสนุนธุรกิจของลูกหนี้ ที่สำคัญที่สุดกฎหมาย 1994 ยังระบุว่าหากผู้ไกล่เกลี่ยเรียกร้องขึ้นมา ประธานศาลอาจจะกำหนดมาตรการ การพักชำระหนี้ (STAY) สำหรับการกระทำที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจของลูกหนี้ ซึ่งการพักการชำระหนี้มีขึ้นเพื่อจูงใจให้เจ้าหนี้ทั้งหลายเข้ามา สู่การตกลงประนอมหนี้กับลูกหนี้ การพักการชำระหนี้นี้ถูกจำกัดไว้ว่ามีได้นานที่สุดคือ 4 เดือนระหว่างนี้ธุรกิจของลูกหนี้จะจัดการได้เฉพาะ เรื่องทั่วไปในการดำเนินธุรกิจและลูกหนี้อาจจะระงับการจ่ายเงินให้ตามคำขอใด ๆ ที่มีขึ้นก่อนมีการกำหนดให้มีมาตรการพักชำระหนี้ (ยกเว้นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเงินค่าจ้าง) ท้ายสุดการเลิกของข้อตกลงประนอมหนี้ เมื่อลูกหนี้ไม่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติตามพันธะภายใต้ข้อตกลงนี้

¹⁰ กรมบังคับคดี . รายงานบทบาทและหน้าที่ของสำนักฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ . 2541

ลูกหนี้ก็จะกลับเข้าสู่การล้มละลาย จะเห็นได้ว่าความกลัวต่อกระบวนการประណมหนี้ระหว่างลูกหนี้และเจ้าหนี้ เป็นอุปสรรคสำคัญอันหนึ่งของการพัฒนา กระบวนการตกลงประណมหนี้

การทำให้กระบวนการล้มละลายง่ายขึ้น (Simplification of the Bankruptcy proceeding)

กฎหมาย 1994 ประกอบด้วยบทบัญญัติหลายบทเพื่อทำให้กระบวนการเกี่ยวกับเรื่องล้มละลายง่ายขึ้น บทบัญญัติที่โดดเด่นในเรื่องนี้ คือ ศาลที่ได้รับมอบหมาย (vesting courts) มีสิทธิที่จะเริ่มกระบวนการชำระบัญชีได้ทันที ซึ่งต่างจากกฎหมาย 1985 ที่ศาลจะเริ่มกระบวนการฟื้นฟู ก่อนที่จะมีคำสั่งชำระบัญชี ตามกฎหมายใหม่นี้ศาลจะมีคำสั่งให้ชำระบัญชีได้ทันทีเมื่อธุรกิจของลูกหนี้หยุดกิจการหรือเมื่อปรากฏโดยชัดแจ้งว่ากิจการ ของลูกหนี้นั้นไม่สามารถที่จะฟื้นฟูได้ต่อไป

การนำบทบัญญัติสิทธิของเจ้าหนี้มาระบุไว้ใหม่ (Restoration of creditor's rights.)

ตั้งแต่เริ่มประกาศใช้กฎหมาย 1985 ได้มีการลดบทบาทของเจ้าหนี้เป็นอย่างมาก และทำให้อำนาจการตัดสินใจของเจ้าหนี้เหนือการพัฒนา ของกระบวนการล้มละลายหมดไป
กฎหมาย 1994 ได้ขยายอำนาจให้เจ้าหนี้ที่จะยอมเข้าร่วมสนับสนุนกิจการของลูกหนี้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และทำให้เจ้าหนี้ได้รับความสะดวกขึ้น ในการได้รับชำระหนี้คืนรวมทั้งปรับปรุงเรื่องสิทธิของเจ้าหนี้มีประกัน และสิทธิของเจ้าหนี้การค้ำของลูกหนี้

อำนาจของเจ้าหนี้ (Creditors-Powers)

ในบทบัญญัติของกฎหมาย 1985 บัญญัติว่าผู้พิพากษาในคดีล้มละลาย สามารถเลือกผู้ควบคุมดูแล (Controller) ได้ 1 หรือ 2 คน โดยเลือกจากบรรดาเจ้าหนี้

การชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ (Creditors-payment)

บทบัญญัติหลายประการในกฎหมาย 1994 มีจุดมุ่งหมายที่จะทำให้ได้รับชำระหนี้คืนตามคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ง่ายขึ้น ตัวอย่างเช่น กฎหมาย 1994 ป้องกันไม่ให้ลูกหนี้ดำเนินกิจการที่ไม่ทำกำไรต่อไปอีกและกำหนดให้ชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ที่ให้บริการหรือส่งสินค้าให้ลูกหนี้ระหว่าง ระยะเวลาตรวจสอบ

(observation period) หากลูกหนี้ไม่ชำระเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะดำเนินการบังคับคดีตามกฎหมายต่อไปจนกว่า การล้มละลายจะสิ้นสุดลง และในกรณีของการชำระบัญชีตามกฎหมาย (Judicial liquidation) ผู้พิพากษาในคดีล้มละลายอาจยอมรับการชำระหนี้ บางส่วนที่เจ้าหนี้ที่ร้องขอและได้รับการยอมรับก่อนที่จะมีการยื่นขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ชุดสุดท้าย

2.4.2 แนวความคิดการฟื้นฟูกิจการในประเทศไทย ¹¹

การดำเนินกิจการทางธุรกิจเป็นเรื่องที่ไม่แน่นอน ความสำเร็จ และความล้มเหลวดูเหมือนจะเป็นสิ่งที่อยู่คู่กันอย่างไรก็หลีกเลี่ยงไม่ได้ เมื่อธุรกิจต้องประสบกับความล้มเหลวจนอาจถึงกับต้องเลิกกิจการไปเพราะการมีหนี้สินล้นพ้นตัวหรือล้มละลายไปนั้นก็เป็นเรื่องอันสมควรที่ ทรัพย์สินของกิจการนั้น ๆ ควรจะต้องนำไปชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ของกิจการตามหลักเกณฑ์แห่งกฎหมายล้มละลายในเรื่องอัตราส่วนที่เป็นธรรม (pari passu) อย่างเร็วที่สุด

มีข้อนำสังเกตบางประการในแง่ธุรกิจคือสำหรับกิจการบางประเภทที่มีความสำคัญต่อสังคมค่อนข้างสูง การปล่อยให้กิจการเหล่านั้นต้องล้มละลาย ไปโดยไม่มีการเยียวยาแก้ไขสถานะทางธุรกิจของกิจการนั้น ๆ ให้ถึงที่สุดก่อน ดูน่าจะเป็นผลเสียหายต่อสังคมส่วนรวมมากกว่าผลดี เช่น กิจการเงินทุนหลักทรัพย์ ที่การล้มละลายอาจกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง หรือกิจการเกี่ยวกับสาธารณูปโภค อาทิ รถไฟขนส่งมวลชน ประปา ไฟฟ้า และอื่น ๆ ที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ยังคงสภาพกิจการนั้นไว้ นอกจากนี้แม้แต่มุมมองในแง่ของบรรษัทธรรมดาก็มีแง่คิดสำหรับภาพรวมทางเศรษฐกิจ ว่า การคงสภาพกิจการไว้ย่อมส่งผลดีต่อส่วนรวมไม่ว่าจะเป็นเรื่องการจัดแรงงานภาชีอากร มากกว่าการให้กิจการ ล้มละลาย ความคิดในแง่นี้จึงเป็นต้นกำเนิดในเรื่องการฟื้นฟูกิจการในคดีล้มละลาย

สิ่งที่ต้องทำความเข้าใจในเรื่องการฟื้นฟูกิจการประการสำคัญคือ โดยสภาพทางธุรกิจตามความเป็นจริงนั้น การพยายามแก้ไขปัญหาทางการเงินของกิจการทางธุรกิจเป็นเรื่องที่สามารถกระทำได้อยู่ตลอดเวลา แต่วิธีการ ทางธุรกิจทั่วไปอาจใช้ไม่ได้ผลเมื่อกิจการที่กำลังจะฟื้นฟูประสบปัญหาทางการเงินที่ค่อนข้างหนักจนเป็นปัจจัยเสี่ยง ต่อความสำเร็จในการฟื้นฟูกิจการค่อนข้างมาก ในกรณีเช่นนี้จึงอาจประสบปัญหาที่เจ้าหนี้บางรายอาจพยายามใช้สิทธิ เรียกร้องตามกฎหมายบังคับเอาแก่ทรัพย์สินของกิจการซึ่งจะเป็นอุปสรรคสำคัญในการฟื้นฟูกิจการเพราะการที่เจ้าหนี้ จำนวนหนึ่งพยายามเรียกร้องอาจเป็นผลจูงใจให้เจ้าหนี้อื่นกระทำตาม และเมื่อความเสี่ยงมีสูงขึ้นเช่นนี้ย่อมจะลดความ จูงใจที่เจ้าหนี้บางรายหรือผู้ช่วยเหลือทางด้านเงินทุนราย

¹¹ เรื่องเดียวกัน , หน้า 15

อื่นอาจให้เงินทุนมาเพิ่มเติมเพื่อเยียวยากิจการได้ เพราะอาจไม่สามารถเรียกวงเงินช่วยเหลือนั้นคืนได้ตามกฎหมาย

ดังนั้นการสร้างปัจจัยเอื้อตามกฎหมายให้มีการฟื้นฟูกิจการจึงเป็นมาตรการที่ดีในอันที่จะส่งเสริมให้การฟื้นฟูกิจการที่อาจประสบปัญหาจากการขัดขวางของเจ้าหนี้ บางรายมีโอกาสประสบผลสำเร็จมากขึ้น แต่ยังคงมีข้อพึงระวังเสมอว่ามาตรการฟื้นฟูกิจการคงเป็นการสร้างปัจจัยเอื้อตามกฎหมายเท่านั้นหาได้หมายความว่าความเสียหายไปว่าการฟื้นฟูกิจการในคดีล้มละลายจะต้องประสบผลสำเร็จในทุกกรณีกิจการบางประการซึ่งดำเนินกิจการผิดพลาดอย่างร้ายแรงก็อาจไม่มีทางที่จะฟื้นฟูให้สำเร็จได้

อย่างไรก็ดีหากพิจารณาดูสภาพที่กิจการใดสามารถดำเนินการต่อไปได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่งโดยผลของการฟื้นฟูกิจการในคดีล้มละลาย ก็จะมีผลทำให้ลูกจ้างสามารถปรับตัวให้เข้ากับ สภาพที่เกิดขึ้นและเตรียมตัวให้เข้ากับสภาพที่เกิดขึ้นและเตรียมตัวทางใหม่อันอาจถือเป็นผลดีประการหนึ่งของกระบวนการฟื้นฟูกิจการ หรือในขณะเดียวกันการฟื้นฟูกิจการ บางครั้งอาจยินยอมให้แยกหน่วยงานออกไปเป็นกิจการใหม่ ซึ่งในแง่นี้ก็จะเป็นผลดีต่อลูกจ้างของกิจการที่แยกออกไปได้เช่นกัน การมองในแง่ความสำเร็จจึงอาจมีแง่มุมที่มองได้ในหลายรูปแบบ

ในแง่สากล ดูเหมือนแนวความคิดดังกล่าวจะเป็นยอมรับกันอย่างแพร่หลายเพราะนับแต่ช่วงประมาณปี ค.ศ. 1970 เป็นต้นมา ในต่างประเทศได้มีการยอมรับ ในหลักการการฟื้นฟูกิจการและบัญญัติไว้ในกฎหมายล้มละลายของประเทศต่าง ๆ หลายประเทศที่สำคัญเช่น บทบัญญัติใน Chapter 11 ใน Bankruptcy Code ของสหรัฐอเมริกา บทบัญญัติเกี่ยวกับ Administration Order ใน Insolvency Act 1986 (IA 1986) ของอังกฤษและบทบัญญัติเกี่ยวกับ Judicial Management ใน Companies Act (CA) ของสิงคโปร์

แม้ในรายละเอียดของวิธีการที่แต่ละประเทศจะกำหนดเป็นเรื่องที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ทบทวนทุกประเทศยังคงมีหลักการบางประการในเรื่องการฟื้นฟูกิจการที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งอาจแยกองค์ประกอบให้เห็นได้ดังนี้คือ

1. หลักการ Moratorium หรือ Automatic Stay
2. การจัดหาผู้ดำเนินการฟื้นฟูกิจการ
3. การควบคุมกระบวนการฟื้นฟูกิจการ
4. การสิ้นสุดของการฟื้นฟูกิจการ

หลักการ Moratorium หรือ Automatic Stay

หลักการ Moratorium หรือ Automatic Stay นี้เป็นปัจจัยเอื้อพื้นฐานที่ถูกสร้างเกราะคุ้มกันไว้แก่กิจการในระหว่างที่จะมีการฟื้นฟูกิจการโดยจะมีให้เจ้าหนี้บางรายดำเนินคดีต่อกิจการนั้น ๆ ทั้งนี้ด้วย

เหตุผลดังที่กล่าวมาในตอนต้นแล้วว่า การที่เจ้าหนี้แม้บางรายประสงค์จะดำเนินคดีรวมไปถึงแม้แต่การบังคับคดีไม่ว่าในทางแพ่งหรือทางล้มละลาย ย่อมจะเป็นการลดโอกาสของกิจการนั้นที่จะฟื้นฟูกิจการเองได้

เมื่อกิจการลูกหนี้ตกอยู่ในสภาวะหนี้สินล้มพันตัว หรืออยู่ในสภาวะที่ต้องการที่จะฟื้นฟูกิจการ อันเป็นเหตุที่จะร้องขอให้มีการฟื้นฟูกิจการตามกฎหมายได้แล้ว การยื่นคำร้องขอต่อศาลตามกฎหมาย ย่อมจะก่อให้เกิดผลที่ว่า เจ้าหนี้จะฟ้องร้องดำเนินคดีใด ๆ ไม่ว่าในทางแพ่งหรือล้มละลายรวมไปถึงการบังคับคดีไม่ได้ ในบางประเทศยังรวมไปถึงการห้ามมิให้หน่วยงานที่ให้บริการทางสาธารณสุข โภคเหตุการ ให้บริการอีกด้วย หลักการนี้บัญญัติเป็นที่ยอมรับกันในกฎหมายต่างประเทศแล้วเช่น ใน Chapter 3 section 3-62 ของ Bankruptcy Code ของสหรัฐอเมริกาใน section 11 ของ Insolvency Act 1986 ของอังกฤษ และใน section 227D ของ Companies Act ของสิงคโปร์

การที่กฎหมายเอื้อมือเข้ามาสร้างปัจจัยเอื้อส่วนนี้ก็เพื่อรักษาสถานภาพของกิจการลูกหนี้ไว้ในระดับหนึ่งกล่าวคือ ยังคงให้กิจการดังกล่าวดำเนินต่อไปภายใต้การควบคุมของกฎหมาย ซึ่งอาจจะเป็นการกำหนดให้ผู้บริหารเดิมต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบที่กฎหมายสร้างขึ้น หรือจัดหาบุคคลอื่นมาดำเนินการแทนในช่วงเวลาที่ต้องมีการฟื้นฟูกิจการระยะเวลาในช่วงนี้ดูจะเป็นช่วงที่ยุ่งเหยิง และอาจก่อให้เกิดการบังคับเอาแก่ทรัพย์สินของกิจการลูกหนี้จากเจ้าหนี้บางส่วน เพราะค้ำกันจึงเปรียบเสมือนเครื่องมือทางกฎหมายที่ยับยั้งในสิ่งเหล่านั้น เพราะค้ำกันหรือสภาพ Moratorium นี้มีขึ้นตอนค้ำครอง ที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับนโยบายของกฎหมายล้มละลายในแต่ละประเทศ บางประเทศอาจสร้างภาวะที่เรียกว่า Semi Moratorium หรือสภาพความค้ำครองเพียงบางส่วนขึ้นเมื่อมีการยื่นคำร้องต่อศาลขอให้มีการฟื้นฟูกิจการแต่โดยส่วนใหญ่แล้วสภาพ Moratorium จะมีผลเมื่อศาลเห็นว่าควรให้มีการฟื้นฟูกิจการตามกฎหมาย

เพราะค้ำกันนี้อาจจำเป็นต้องมีการควบคุมเพื่อมิให้มีการนำไปใช้ในทางที่ผิด ลูกหนี้บางรายอาจพยายามร้องขอต่อศาลเพียงเพื่อให้หลุดพ้นจากสภาพการเร่งรัดหนี้สินของบรรดาเจ้าหนี้เท่านั้น โดยไม่มีเจตนาที่จะนำไปสู่การฟื้นฟูกิจการที่แท้จริง ดังนั้นกฎหมายโดยทั่วไปจึงกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของศาลที่จะควบคุมมิให้มีการนำกฎหมายไปใช้ในทางที่มิชอบ นอกจากนี้ยังมีบทกำหนดอีกหลายประการที่มีให้สภาพ Moratorium มีระยะเวลาจนจนเกินสมควร โดยอาจกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนว่ากิจการใดเกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูกิจการตามกฎหมายจำเป็นต้องกระทำ เช่น การเสนอแผนฟื้นฟูกิจการหรืออาจกำหนดเป็นระยะเวลาสิ้นสุด ที่แน่นอนของสภาพ Moratorium

โดยหลักแล้ว การยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการมักต้องกระทำเมื่อกิจการลูกหนี้ประสบปัญหาขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน บ้างอาจกำหนดให้ร้องขอได้เมื่อมีสภาวะหนี้สินล้มพันตัว แต่กฎหมายในบางประเทศอาจไม่กำหนด เงื่อนไขจำพวกนี้ ทั้งนี้ ก็คงขึ้นอยู่กับนโยบายความเด่นชัดในเรื่องมาตรการทางล้มละลายและแนวความคิดเกี่ยวกับกฎหมายล้มละลายของแต่ละประเทศ

2.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประนอมหนี้¹²

กฎหมายล้มละลาย

เดือนเมษายน 2542 ได้มีการประกาศใช้กฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมแนวทางในการดำเนินคดีล้มละลายในประเทศไทย 2 ฉบับ คือ

1. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. 2542 (ประกาศราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2542)
2. พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2542 (ประกาศราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2542)

กฎหมายทั้งสองฉบับถือเป็นกฎหมายสำคัญที่รัฐบาลเสนอเพื่อใช้เป็นมาตรการในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของชาติ ซึ่งอาจสรุปสาระสำคัญของการแก้ไขในครั้งนี้ได้ดังต่อไปนี้

1. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. 2542

กฎหมายฉบับนี้มีหลักการที่จะให้มีการจัดตั้งศาลล้มละลายขึ้นเพื่อทำหน้าที่พิจารณาคดีล้มละลาย ซึ่งหมายความรวมถึงคดีร้องขอให้มีการฟื้นฟูกิจการด้วย เนื่องจากคดีล้มละลาย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งคดีฟื้นฟูกิจการมีความสลับซับซ้อนและเกี่ยวพันกับธุรกิจการค้าขนาดใหญ่ หน่วยงานต่างๆ รวมทั้งวุฒิสภา ได้มีข้อสังเกตในการพิจารณาพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541 เสนอให้มีการจัดตั้งศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษในลักษณะนี้ขึ้น ซึ่งประจวบกับข้อเสนอที่สอดคล้องกับแนวทางการจัดตั้งศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษของกระทรวงยุติธรรม และในเรื่องการฟื้นฟูกิจการมีความสำคัญต่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างยิ่ง กระทรวงยุติธรรมจึงได้เสนอร่างกฎหมายจัดตั้งศาลล้มละลาย

ฉบับนี้แนวทางหลักตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีสาระให้มีการจัดตั้งศาลล้มละลายกลางขึ้นโดยมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย ซึ่งหมายความถึง คดีล้มละลาย คดีฟื้นฟูกิจการ และคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีล้มละลายและคดีฟื้นฟูกิจการด้วย โดยทั่วไป คดีล้มละลายหมายถึง คดีที่บุคคลถูกฟ้องหรือร้องขอให้ต้องจัดการทรัพย์สินตามกฎหมายล้มละลาย เช่น การฟ้องคดีล้มละลายตาม

¹² เรื่องเดียวกัน , หน้า 36.

มาตรา 8 และมาตรา 9 และการร้องขอให้จัดการทรัพย์สินของนิติบุคคลโดยใช้กระบวนการล้มละลาย เป็นต้น คดีล้มละลายยังหมายรวมถึงสาขาคดีของคดีล้มละลายด้วย เช่น จำนวนคำขอรับชำระหนี้ จำนวนทวงหนี้ จำนวนเพิกถอนการโอน เป็นต้น ส่วนคดีฟื้นฟูกิจการหมายความถึง คดีที่ได้มีการร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการตาม บัญญัติแห่งหมวด 3/1 ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 และในคดีฟื้นฟูกิจการจะมีสาขา คดีที่ถือว่าอยู่ในความหมายของคดีฟื้นฟูกิจการ เช่นเดียวกับคดีล้มละลายเช่นกัน ส่วนคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องนั้น หมายความว่า คดีแพ่งโดยทั่วไปและมีใช้สาขาคดี แต่อาจเกิดขึ้นจากข้อพิพาทอันเนื่องมาจากการปฏิบัติให้เป็น ไปตามกฎหมายล้มละลาย เช่น การที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องเข้าไปจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้ม ละลาย และอาจต้องทำสัญญากับบุคคลต่างๆ ในระหว่างนั้น หากมีข้อพิพาทเกิดขึ้นในทางแพ่ง คดีพวกนี้ถือ เป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีล้มละลาย กรณีที่ผู้ทำแผนเข้าไปจัดการกิจการของลูกหนี้ที่เข้าสู่การฟื้นฟูกิจการ ก็จะใช้ปรับใช้ในลักษณะเดียวกัน

ข้อสำคัญในเรื่องคดีตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลายนี้จะไม่หมายรวมถึง คดีอาญาซึ่งเป็นการลงโทษ การกระทำความผิดอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายล้มละลายด้วย เช่น การที่เจ้านายยื่นคำขอรับชำระหนี้อันเป็นเท็จ ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ คดีจำพวกนี้ไม่อยู่ในอำนาจของศาลล้มละลาย แต่จะต้องไปดำเนินการตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ข้อสังเกตที่สำคัญอีกประการหนึ่งในคดีอาญา คือ ตามกฎหมายล้ม ละลายแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สามารถดำเนินการในฐานะเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญาได้

ศาลล้มละลายกลางมีเขตอำนาจเหนือคดีในเขตกรุงเทพมหานคร และให้มีการจัดตั้งศาลล้มละลาย ภาคขึ้นภายหลังโดยจะให้มีเขตอำนาจเหนือคดีในต่างจังหวัด แต่ในระยะแรกให้ศาลล้มละลายกลางมีอำนาจ เหนือคดีทั่วประเทศภายใต้บทเฉพาะกาล

การเปิดศาลล้มละลายกลางจะต้องมีการตราพระราชกฤษฎีกาเปิดศาลเสียก่อน ในขณะที่ยังไม่มีพระ ราชกฤษฎีกาดังกล่าว กระทรวงยุติธรรมคาดว่าอย่างช้าจะสามารถดำเนินการเปิดศาลในภายในเดือน มิถุนายน 2542 เป้าหมายของกระทรวงยุติธรรมในขณะนี้คือการเปิดศาลในวันที่ 1 มิถุนายน 2542 และศาล ล้มละลายกลางจะตั้งอยู่ที่อาคารกรุงเทพประกันภัย ถนนสาทร เขตสาทร กรุงเทพมหานคร

คดีล้มละลายที่ฟ้องไว้ต่อศาลแพ่งและศาลจังหวัดก่อนวันที่ศาลล้มละลายกลางเปิดทำการจะไม่โอน ไปยังศาลล้มละลายกลาง เว้นแต่คู่ความทุกฝ่ายจะยินยอม ทั้งนี้เป็นหลักการทั่วไปที่ใช้ในการโอนคดีไปยังศาล ข้างัญพิเศษ

ผู้พิพากษาในศาลนี้จะมีความชำนาญเกี่ยวกับคดีล้มละลายและคดีฟื้นฟูกิจการ โดยจะผ่านหลักสูตรการเพิ่มพูนความรู้ความเชี่ยวชาญ ซึ่งสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการได้จัดขึ้น ในชั้นต้นคาดว่าจะมีผู้พิพากษาในระยะเริ่มแรกประมาณ 20 คน

ระบบการอุทธรณ์ฎีกาในศาลล้มละลายมีลักษณะพิเศษเป็นการเฉพาะ โดยกฎหมายกำหนดให้แบ่งคดีออกเป็น 2 จำพวก คือ

1. คดีล้มละลายและคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีล้มละลาย
2. คดีฟื้นฟูกิจการและคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีฟื้นฟูกิจการ

สำหรับคดีตามข้อ 1 นั้น กฎหมายกำหนดให้ใช้วิธีการอุทธรณ์ตามปกติ คือ จากศาลล้มละลายกลางที่เป็นศาลชั้นต้น อุทธรณ์ต่อไปยังศาลอุทธรณ์ และฎีกาไปยังศาลฎีกา แต่ในกรณีที่ฟื้นคดีฟื้นฟูกิจการตามข้อ 2 ให้สามารถอุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งศาลล้มละลายไปยังศาลฎีกาโดยตรง ทั้งนี้ การยื่นอุทธรณ์และฎีกาต้องอยู่ภายใต้บังคับข้อห้ามของกฎหมายว่าด้วยล้มละลายด้วย โดยเฉพาะในคดีฟื้นฟูกิจการจะมีข้อห้ามในการอุทธรณ์ไว้มากตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483

ระบบการพิจารณาพิพากษาของศาลล้มละลายซึ่งเป็นศาลชั้นต้นนี้จะมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากศาลทั่วไปในลักษณะหนึ่งคือ ศาลล้มละลายโดยความเห็นชอบของประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดใช้กำหนดการพิจารณาของศาลได้ ข้อกำหนดนี้มีศักดิ์ฐานะที่ต่ำกว่าบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายฯ และพระราชบัญญัติล้มละลายฯ แต่อยู่เหนือกว่าการปรับใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

2. พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2542

วัตถุประสงค์ของการเสนอแก้ไขพระราชบัญญัติล้มละลายฉบับนี้ มีความจำเป็นที่ต้องปรับการดำเนินการในคดีล้มละลายให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น รวมทั้งยังมีสาเหตุบางประการมาจากความต้องการสนับสนุนให้การปรับโครงสร้างหนี้ของภาคเอกชนและที่ดำเนินการผ่านกระบวนการของธนาคารแห่งประเทศไทยดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ต้องรีบเร่งแก้ไขมาตรา 94 (2) แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ที่ห้ามการนำเงินเข้าไปช่วยเหลือกิจการที่ประสบปัญหาทางการเงิน นอกจากนี้ยังมีสาเหตุที่ต้องปรับปรุงระบบการดำเนินการของคดีฟื้นฟูกิจการให้กิจการที่เข้าสู่กระบวนการนี้มีโอกาสได้รับความเห็นชอบจากเจ้าหนี้ได้มากยิ่งขึ้นด้วย การแก้ไขครั้งนี้อาจแบ่งได้ออกเป็น 2 ส่วน คือ การแก้ไขบทบัญญัติเฉพาะในส่วนคดีล้มละลาย และการแก้ไขในส่วนของการฟื้นฟูกิจการ ที่นี้จะกล่าวเฉพาะในส่วนของการฟื้นฟูกิจการ ดังนี้

- การแก้ไขเรื่องการแปลงเงินต่างประเทศเป็นเงินไทย มาตรา 90/31 เดิมกำหนดให้พื้นที่ที่มีการขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการที่เป็นเงินสกุลต่างประเทศต้องแปลงเป็นเงินไทยในวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ ซึ่งจะส่งผลทำให้เจ้าหนี้เงินสกุลต่างประเทศอาจไม่ลงมติเห็นชอบกับแผนเพราะการแปลงเงินอาจทำให้การชำระหนี้กลับคืนตามแผนฟื้นฟูกิจการต้องชำระเป็นเงินไทย จึงได้มีการแก้ไขให้การแปลงสกุลเงินนี้ใช้เฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์ในการลงมติ และมีการกำหนดอัตราที่จะที่แปลงไว้โดยชัดเจนตามกฎหมายคือ ให้ถืออัตราแลกเปลี่ยนเงินตราประจำวันของธนาคารแห่งประเทศไทย

- การบอกลีกสัญญาที่เป็นภาระแก่กิจการ กฎหมายฟื้นฟูกิจการเดิมไม่มีบทบัญญัติในการให้สิทธิแก่ผู้ทำแผนที่จะบอกลีกสัญญาที่ลูกหนี้ได้กระทำไว้แต่มีภาระเกินควรในลักษณะเดียวกับมาตรา 122 ในเรื่องคดีล้มละลาย ซึ่งในการฟื้นฟูกิจการนั้น อาจมีความจำเป็นที่ต้องนำเรื่องการบอกลีกสัญญามาใช้ เพื่อลดภาระของกิจการลงและเพื่อแปลงหนี้กระทำการตามสัญญาเป็นค่าเสียหายที่จะสามารถมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูกิจการได้ จึงได้มีการให้อำนาจในการบอกลีกสัญญาไว้ แต่ทั้งนี้ การบอกลีกสัญญาจะต้องระบุไว้ในแผนและให้เจ้าหนี้ได้พิจารณาเห็นชอบเสียก่อน เมื่อแผนได้รับความเห็นชอบให้ผู้บริหารแผนบอกลีกสัญญาภายในสองเดือน ส่วนผู้ได้รับผลกระทบนั้นก็สามารถร้องคัดค้านต่อศาลได้

- แก้ไขรายการที่ระบุไว้ในแผนได้มีการแก้ไขมาตรา 90/42 ซึ่งเป็นรายการที่ระบุไว้ในแผน โดยแบ่งได้ออกเป็น 2 ส่วนคือ

1. เพิ่มเติมข้อความ "และความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกัน" ไว้ใน (4) การเพิ่มข้อความในลักษณะนี้ มิได้มีความหมายว่า ต้องระบุให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นความรับผิดชอบ แต่หมายความว่า แผนจะต้องระบุให้เห็นว่าผู้ค้ำประกันจะมีความรับผิดชอบหนี้เดิมเพียงใด แผนเองก็ไม่สามารถบังคับให้เจ้าหนี้ที่มีการให้สัญญาค้ำประกันหนี้ของบริษัทต้องสูญเสียการค้ำประกันนั้นโดยเจ้าหนี้ไม่ยินยอม เพราะจะขัดต่อมาตรา 90/60 ที่กำหนดความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกันไว้ชัดเจน

2. เพิ่มเติมข้อยกเว้นของกฎหมายทั่วไปที่จะใช้เกี่ยวกับแผน ที่สำคัญได้แก่ การอนุญาตให้มีการแปลงหนี้เป็นหุ้น การแปลงหนี้เป็นหุ้นกู้ และการนำทุนสำรองของบริษัทมาชดเชย

- การแก้ไขมติเห็นชอบของเจ้าหนี้ แผนฟื้นฟูกิจการตามกฎหมายเดิมจะต้องได้รับความเห็นชอบโดยมติพิเศษจากที่ประชุมเจ้าหนี้ โดยจะให้เจ้าหนี้มาลงคะแนนโดยไม่มีการแบ่งแยกฐานะว่าเป็นเจ้าหนี้มีประกัน เจ้าหนี้ไม่มีประกัน หรือเจ้าหนี้อื่น และจะมีการนับคะแนนเสียงรวมกัน โดยแผนจะผ่านเมื่อได้รับเสียงเห็นชอบจากเจ้าหนี้เสียงข้างมากและมีจำนวนหนี้รวมกันไม่น้อยกว่าสามในสี่ของเจ้าหนี้ที่มาประชุมและลงคะแนน หรือได้ลงคะแนนเป็นหนังสือไว้

เพื่อให้การลงมติยอมรับแผนแสดงถึงความเห็นของเจ้าหนี้แต่ละกลุ่มที่มีผลประโยชน์ต่อกิจการต่างกัน และเพื่อให้โอกาสในการยอมรับแผนมีมากขึ้น จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการลงคะแนนใหม่ โดยตามมาตรา 90/42 ทวิ ได้กำหนดให้ในแผนจะต้องแบ่งเจ้าหนี้ออกเป็นกลุ่มดังนี้ คือ

1. เจ้าหนี้มีประกันรายใหญ่ (เจ้าหนี้มีประกันแต่ละรายที่มีจำนวนหนี้มีประกันไม่น้อยกว่าร้อยละสิบห้าของจำนวนหนี้ทั้งหมด)
2. เจ้าหนี้มีประกันรายย่อย (เจ้าหนี้มีประกันที่ไม่ได้จัดไว้ในกลุ่ม 1)
3. เจ้าหนี้ไม่มีประกัน
4. เจ้าหนี้ด้อยสิทธิตามมาตรา 130 ทวิ

ผู้ทำแผนอาจจะแบ่งเจ้าหนี้ไม่มีประกันออกเป็นหลายกลุ่มได้ เช่น หนี้พนักงานและลูกจ้าง หนี้การค้า และหนี้ละเมิด เป็นต้น แต่การแบ่งกลุ่มนี้ต้องให้เจ้าหนี้ที่มีหนี้ประเภทเดียวกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน และต้องปฏิบัติต่อเจ้าหนี้ในกลุ่มเดียวกันอย่างเท่าเทียมกัน (มาตรา 90/42 ตร.)

เจ้าหนี้ที่ไม่ได้รับผลกระทบจะไม่มีสิทธิลงคะแนน ดังนั้น เจ้าหนี้ที่ได้รับข้อเสนอให้ได้รับชำระหนี้เต็มจำนวน หรือชำระหนี้ส่วนที่ผิดนัดภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน รวมถึงเจ้าหนี้ด้อยสิทธิ จะไม่มีสิทธิลงคะแนน (มาตรา 90/46 ทวิ) แต่ให้ถือว่าลงคะแนนยอมรับแผน

แผนจะได้รับความเห็นชอบจากเจ้าหนี้ได้ใน 2 กรณี คือ

1. มีมติพิเศษ (สามในสี่ของจำนวนหนี้และเกินหนึ่งในสองของจำนวนคน) จากทุกกลุ่มเจ้าหนี้
2. มีมติพิเศษจากเจ้าหนี้อย่างน้อยหนึ่งกลุ่ม และเมื่อรวมคะแนนเสียงเห็นชอบจากทุกกลุ่มแล้ว มีจำนวนหนี้สนับสนุนเกินร้อยละห้าสิบ ซึ่งมีข้อสังเกตว่า การนับคะแนนเพื่อให้ได้มติพิเศษจะนับจำนวนคนและห้ามการนับกลุ่มที่ไม่ได้รับผลกระทบเป็นกลุ่มที่เห็นชอบ แต่การนับคะแนนเสียงรวมไม่นับจำนวนคนและให้นับคะแนนเสียงของเจ้าหนี้ที่ไม่ได้รับผลกระทบเป็นเสียงสนับสนุนด้วย

ผลของการผ่านมติตามข้อ 1 และข้อ 2 จะมีผลต่างกันตรงที่ว่า หากเป็นการผ่านมติตามข้อ 2 จะเสนอข้อเสนอในการชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ชัดต่อมาตรา 130 (Absolute Priorities) ไม่ได้ ในขณะที่ตามข้อ 1 จะไม่มีข้อบังคับเช่นนี้

- การแก้ไขผลของการที่เจ้าหนี้ไม่มีมติยอมรับแผน เดิมกำหนดให้ศาลมีดุลพินิจที่จะสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดได้ หรือจะสั่งให้ยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการก็ได้ แต่ตามกฎหมายใหม่กำหนดให้ศาล

มีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ และในกรณีที่มีการฟ้องคดีล้มละลายไว้ก่อนแล้ว ก็ให้ไปดำเนินคดีล้มละลายต่อไป

2.6 หนี้ที่มีเจ้าหนี้หลายราย (Loan Syndication)¹³

เจ้าหนี้ในหนี้ที่มีเจ้าหนี้หลายราย (Loan Syndication) หมายถึงสถาบันการเงินซึ่งเป็นเจ้าหนี้ของบริษัทลูกหนี้ในมูลหนี้กู้ยืมตามสัญญาร่วมกันของสินเชื่อกู้ยืมแก่บริษัทของลูกหนี้ ซึ่งในการร่วมกันให้สินเชื่อกู้ยืมแก่บริษัทลูกหนี้นั้น สถาบันการเงินแต่ละแห่งซึ่งเป็นเจ้าหนี้ในการร่วมกันให้สินเชื่อกู้ยืมดังกล่าว นอกจากจะมีข้อสัญญาผูกพันกับบริษัทลูกหนี้แล้ว ย่อมต้องมีข้อสัญญาผูกพันกับบริษัทลูกหนี้แล้ว ย่อมต้องมีข้อสัญญาผูกพันตนเองกับสถาบันการเงินอื่นซึ่งเป็นเจ้าหนี้ใน Loan Syndication นั้นอีกด้วย

สิทธิและหน้าที่ตาม Loan Syndication

การร่วมกันให้สินเชื่อเงินกู้แก่บริษัทลูกหนี้ โดยปกติต้องมีข้อสัญญาระหว่างเจ้าหนี้ที่ร่วมกันให้กู้เพื่อเป็นการควบคุมดูแลมิให้เจ้าหนี้รายหนึ่งใช้สิทธิของตนเองในฐานะเจ้าหนี้อันจะเป็นการกระทบ หรือจะทำให้เจ้าหนี้รายอื่นใน Loan Syndication ได้รับความเสียหาย หรือต้องเสียเปรียบอย่างไม่เป็นธรรม

ภายใต้ข้อสัญญาระหว่างเจ้าหนี้ทั้งหลาย หลักที่สำคัญของเจ้าหนี้ที่ควรพิจารณาก่อนเริ่มกระบวนการปรับโครงสร้างหนี้ของบริษัทลูกหนี้ ได้แก่ การพิจารณาสีทธิและหน้าที่ของตนตามสัญญาการร่วมกันให้สินเชื่อ กุ้ยืมว่าตนเองมีสิทธิและหน้าที่ต่อเจ้าหนี้รายอื่นใน Loan Syndication เดียวกันนั้นอย่างไร และการดำเนินการอะไรบางอย่างที่จะต้องขออนุมัติต่อกลุ่มตัวแทนเจ้าหนี้ตามสัญญา หรือต้องแจ้งหรือกระทำต่อตัวแทนสินเชื่อ (Facility Agent) หรือตัวแทนหลักประกัน (Security Agent) และอื่น ๆ

หากเจ้าหนี้มิได้ทำการตรวจสอบสิทธิและหน้าที่ของตนเองให้ดีก่อนแล้ว การดำเนินการใด ๆ ของตนเองระหว่าง หรือในการปรับโครงสร้างหนี้ของบริษัทลูกหนี้นั้น อาจส่งผลให้ตนเองตกเป็นผู้ผิดสัญญาตาม Loan Syndication เอง หรือต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นโดยไม่จำเป็นได้

การเจรจา การลงคะแนนเสียงและการทำสัญญา

¹³ พิชิตพล เอี่ยมมงคลชัย และฤทธิชัย งดงาม. การปรับโครงสร้างหนี้โดยเจ้าหนี้ใน Loan Syndication. วารสารการเงินการธนาคาร 213 (มกราคม 2543) : 131-133.

โดยปกติมูลหนี้ของเจ้าหนี้ใน Loan Syndication แต่ละรายจะไม่ถือเป็นหนี้ร่วมกันตามกฎหมาย และในสัญญา มักจะมีได้กำหนดไว้โดยเฉพาะเจาะจงถึงการดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้ของบริษัทลูกหนี้ อย่างไรก็ตาม ไรก็ดี เพื่อประโยชน์ในการปรับโครงสร้างหนี้แล้ว การเจรจา และการทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ของเจ้าหนี้ใน Loan Syndication ควรที่จะเป็นไปในแนวทางเดียวกันตามมติของที่ประชุมเจ้าหนี้ทั้งหมดใน Loan Syndication โดยไม่ควรพิจารณาแยกดำเนินการเป็นราย ๆ เจ้าหนี้เนื่องจากอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งและ ข้อถกเถียงกันระหว่างเจ้าหนี้ใน Loan Syndication เอง ในการนี้ เจ้าหนี้ทั้งหลายสามารถมอบให้ตัวแทนสินเชื่อเป็นผู้ประสานงานหรือผู้แทนในการเจรจา และพิจารณาแผนการปรับโครงสร้างหนี้ก็ได้ ภายใต้มติของเจ้าหนี้ทั้งหมดใน Loan Syndication นั้น ทั้งนี้ การใช้สิทธิในการลงคะแนนเสียงระหว่างเจ้าหนี้ใน Loan Syndication เพื่อให้ได้มติใด ๆ เกี่ยวกับการปรับโครงสร้างหนี้ นั้น ย่อมเป็นไปตามข้อสัญญา Loan Syndication

การรับชำระหนี้

การรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ใน Loan Syndication แต่ละรายภายใต้การปรับโครงสร้างหนี้ของบริษัทลูกหนี้ สามารถที่จะกำหนดไว้ในแผน หรือในสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ได้ว่าให้ชำระผ่านตัวแทนสินเชื่อของ Syndication Loan และให้ตัวแทนสินเชื่อเป็นผู้มีหน้าที่นำส่งการชำระหนี้ดังกล่าวให้แก่เจ้าหนี้แต่ละรายหรือ อาจกำหนดให้มีการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ Syndication Loan แต่ละรายโดยตรงได้ในกรณีที่กำหนดให้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้แต่ละรายโดยตรงแล้ว ควรต้องพิจารณาข้อสัญญาตาม Loan Syndication ด้วยว่าในการระบุข้อกำหนดดังกล่าวในสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ นั้น จะต้องดำเนินการอย่างไร หรือไม่

การโอนขายหนี้

การโอนขายหนี้ของเจ้าหนี้รายหนึ่งใน Loan Syndication ในระหว่างการปรับโครงสร้างหนี้ของบริษัทลูกหนี้นั้น โดยปกติเจ้าหนี้ผู้ขายหนี้นั้นย่อมมีหน้าที่ต้องจัดให้เจ้าหนี้รายใหม่ผู้รับโอนหนี้ หรือนักลงทุนที่เข้ามาซื้อและรับโอนหนี้ นั้น ต้องเข้ามาทำสัญญาหรือให้ความยินยอมผูกพันตนในฐานะเช่นเดียวกับเจ้าหนี้ใน Loan Syndication ผู้โอนขายหนี้นั้นซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดของสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ และสัญญา Loan Syndication เว้นแต่ในสัญญาดังกล่าวนั้นจะมีข้อกำหนดเป็นอย่างอื่น ในการนี้ เจ้าหนี้ผู้รับโอนหนี้ หรือนักลงทุนผู้ซื้อหนี้นั้นย่อมมีสิทธิและหน้าที่เท่ากับเจ้าหนี้ใน Loan Syndication ผู้โอนขายหนี้นั้น

หากในกรณีที่สัญญา Loan Syndication มีได้กำหนดวิธีการและเงื่อนไขในการโอนหนี้ไว้อย่างชัดเจน และกรณีได้จัดให้เจ้าหนี้ผู้รับโอนหรือนักลงทุนผู้ซื้อหนี้เข้ามาตกลงผูกพันตนในฐานะเช่นเดียวกับเจ้า

หนี้ผู้โอนแล้ว ก็เท่ากับว่าเจ้าหนี้ผู้รับโอนหรือนักลงทุนผู้รับซื้อหนี้ไม่มีหน้าที่ใด ๆ กับเจ้าหนี้รายอื่น ๆ ใน Loan Syndication ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดปัญหาในเรื่องการรับชำระหนี้ต่อไปได้

การบังคับชำระหนี้ และการนำคดีสู่การฟื้นฟูกิจการ

กรณีเมื่อบริษัทลูกหนี้ได้ผิดนัดชำระหนี้ต่อเจ้าหนี้ใน Loan Syndication แล้ว โดยปกติการประกาศให้บริษัทลูกหนี้เป็นผู้ผิดสัญญาตามสัญญา Loan Syndication ต้องกระทำโดยได้รับมติที่ประชุมเจ้าหนี้ตามเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญา Loan Syndication และภายหลังการประกาศให้ลูกหนี้เป็นผู้ผิดสัญญาแล้ว การฟ้องร้องคดีเพื่อบังคับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ใน Loan Syndication ก็อาจจะต้องดำเนินการตามหลักการที่ระบุไว้ในสัญญา ซึ่งโดยปกติก็จะมีข้อกำหนดระหว่างเจ้าหนี้ด้วยกันว่าเจ้าหนี้แต่ละรายอาจจะไม่สามารถนำคดีไปฟ้องโดยลำพัง โดยอาจจะต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าหนี้ส่วนใหญ่ตามที่ระบุไว้ในสัญญาก่อน ซึ่งข้อกำหนดนี้อาจจะรวมถึงกรณีการพิจารณาดำเนินการขอให้มีการฟื้นฟูกิจการของบริษัทลูกหนี้ตามกฎหมายล้มละลาย

หลักประกัน

หลักประกันที่บริษัทลูกหนี้ได้ให้แก่เจ้าหนี้ Loan Syndication ในหลาย ๆ กรณีมิได้ให้ไว้แก่เจ้าหนี้ทุก ๆ รายเป็นการเฉพาะเจาะจง แต่จะให้ไว้ที่ตัวแทนหลักประกันโดยถึงเป็นตัวแทนที่ทำหน้าที่ในการถือหลักประกันแทนเจ้าหนี้ทุก ๆ รายใน Loan Syndication

ภายใต้การปรับโครงสร้างหนี้ ฐานะของเจ้าหนี้มีประกันย่อมมีความสำคัญและกระทบถึงสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้ตามเงื่อนไขที่แผนการปรับโครงสร้างหนี้จะกำหนด ซึ่งย่อมจะกำหนดสิทธิและลำดับในการรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้มีประกันและเจ้าหนี้ไม่มีประกันที่แตกต่างกัน โดยมักจะกำหนดให้เจ้าหนี้มีประกันมีสิทธิได้รับชำระหนี้ก่อนและดีกว่าเจ้าหนี้ไม่มีประกัน ซึ่งเมื่อลูกหนี้ได้ให้หลักประกันของตนแก่ตัวแทนเจ้าหนี้แล้ว เจ้าหนี้แต่ละรายดังกล่าวจึงควรถือเป็นเจ้าหนี้มีประกัน แม้ว่าลูกหนี้จะมีข้อต่อสู้ในเรื่องความสมบูรณ์ของการถือหลักประกันแทนโดยตัวแทนหลักประกันก็ตาม ซึ่งย่อมขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริง และรายละเอียดของหลักประกันแต่ละประเภทที่ต้องพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป

สรุป

สถาบันการเงินซึ่งเป็นเจ้าหนี้ของลูกหนี้ในมูลหนี้กู้ยืมใน Loan Syndication ย่อมมีข้อสัญญาภายใต้ Loan Syndication ผูกพันต่อลูกหนี้และผูกพันต่อสถาบันการเงินอื่นซึ่งเป็นเจ้าหนี้ใน Loan Syndication เดียวกัน จึงถือเป็นเจ้าหนี้ที่มีข้อควรพิจารณาเพิ่มเติมมากกว่ากรณีของเจ้าหนี้รายเดียวในมูลหนี้เดียว เจ้าหนี้ใน Loan Syndication ควรพิจารณาก่อนเริ่มการปรับโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้เสมอถึงสิทธิและหน้าที่ของตน ว่าตนเองมีสิทธิและหน้าที่ต่อเจ้าหนี้รายอื่นใน Loan Syndication เดียวกันนั้นอย่างไร อันเป็นการป้องกันมิให้การดำเนินการใด ๆ ของตนในการปรับโครงสร้างหนี้ทำให้ตนเองตกเป็นผู้ผิดสัญญา Loan Syndication นั้นได้¹⁴

2.7 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Literature Review)

งานวิจัยของ วิชิต เวียรศิลป์ ในเรื่องทัศนคติของเจ้าหนี้ต่อมาตรการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตาม พรบ. ล้มละลาย พ.ศ. 2483 สืบเนื่องจากการแก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.บ.ล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ พุทธศักราช 2541 เพื่อให้ลูกหนี้อาจได้รับการช่วยเหลือทางการเงินจากเจ้าหนี้ ทำให้ธุรกิจมีโอกาสได้รับการฟื้นฟูได้อีก ซึ่งแต่เดิม ไม่ได้มีโอกาสเช่นนั้นไว้ ทำให้ลูกหนี้อาจจะล้มละลายสูง การแก้ไขเพิ่มเติมครั้งนี้ ผู้วิจัย จึงได้สำรวจทัศนคติของเจ้าหนี้ที่มีต่อการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ว่ามีทัศนคติอย่างไร เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยต่อการแก้ไขหรือไม่ อย่างไร และ เพื่อหาเหตุผลปัจจัยที่ทำให้เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย ต่อประเด็นการแก้ไขเพิ่มเติมว่า ด้วยการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ว่าขึ้นอยู่กับปัจจัยใดบ้าง

ผลการศึกษาพบว่า ระดับทัศนคติโดยรวมแล้ว เจ้าหนี้มีทัศนคติต่อมาตรการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย 2483 ในระดับเห็นด้วย โดยมีทัศนคติที่อยู่ในระดับเห็นด้วย 2 ด้าน คือ ด้านการคุ้มครองสิทธิของเจ้าหนี้ และด้านการคุ้มครองสิทธิของลูกหนี้ และมีทัศนคติที่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างมาก อีก 2 ด้านคือ

- ด้านมาตรการในการดำเนินการฟื้นฟูกิจการ
- ด้านการให้ศาล และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เป็นผู้ควบคุมกำกับดูแลฟื้นฟูกิจการ

สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อมาตรการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตาม พรบ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 มี 2 ปัจจัยได้แก่

1. การมีความศรัทธาต่อองค์กร สถาบันตุลาการ

¹⁴ พิชิตพล เอี่ยมมงคลชัย และ ฤทธิชัย งดงาม , " การปรับโครงสร้างหนี้โดยเจ้าหนี้ใน Loan Syndication , " วารสารการเงินการธนาคาร 213 (มกราคม 2543) : 131-133.

2. การเห็นความสำคัญของการเข้าแก้ไขเพิ่มเติม พรบ.ล้มละลายเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคม

งานวิจัยของ วราภรณ์ อาษาพร ในเรื่อง แนวคิดทางกฎหมายในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ คีกราระหว่าง พ.ร.บ.ล้มละลาย (ฉบับที่.....) พ.ศ. ได้ศึกษาถึงแนวคิดและกระบวนการของกฎหมาย ว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการ ตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย วิเคราะห์ถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และเสนอทางออกหรือแนวทางแก้ไข โดยได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่า หลักการและบทบัญญัติบางมาตราในกระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ภายใต้พรบ.ล้มละลายยังไม่ชัดเจน โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและการให้ความคุ้มครองผู้ถูกจำกัดสิทธิอันเนื่องมาจากการฟื้นฟูกิจการ ซึ่งอาจมีผลให้การฟื้นฟูกิจการไม่สามารถนำมาใช้ให้เกิดผลใน การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายได้

ผลการศึกษา พบว่า ลักษณะสำคัญของการฟื้นฟูกิจการภายใต้ร่าง พ.ร.บ.ล้มละลายที่แตกต่างจากการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้โดยวิธีอื่นคือ การสร้างมาตรการทางกฎหมายขึ้นมาพิเศษเพื่อเอื้อต่อการ ดำเนินการฟื้นฟูกิจการ อย่างไรก็ตาม การใช้มาตรการดังกล่าวแม้จะมีผลดีในการด้านความคล่องตัวในการ ดำเนินการ และเพิ่มโอกาสของความสำเร็จในการฟื้นฟูกิจการก็ตาม แต่สิ่งที่ต้องพิจารณาคือ ผลกระทบและ การให้ความคุ้มครองแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากการใช้มาตรการดังกล่าว ซึ่งมีอยู่จำนวนมาก ได้แก่ เจ้าหนี้ ผู้ถือหุ้น หุ่น ศาล อนุญาโตตุลาการ นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท หน่วยงานที่กำกับดูแลการประกอบธุรกิจของลูกหนี้ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาบทบาทของบุคคลดังกล่าวแล้ว เจ้าหนี้มีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการฟื้น ฟูกิจการ กล่าวคือ เจ้าหนี้สามารถทำให้การฟื้นฟูกิจการเกิดขึ้นและดำเนินต่อไปได้ และทำให้สิ้นสุดลงได้เช่นกัน

ดังนั้นการใช้มาตรการจำกัดสิทธิแก่เจ้าหนี้เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะทำให้การฟื้นฟูกิจการดำเนินไปได้โดยสำเร็จ แต่จะต้องอาศัยความร่วมมือของเจ้าหนี้ทั้งหลายด้วย ทั้งนี้เพราะในการขั้นตอน ของการฟื้นฟูกิจการ ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งผู้ทำแผน การให้ความเห็นชอบในแผนฟื้นฟูกิจการ หากเจ้าหนี้ไม่ ให้ความร่วมมือแล้ว ก็ย่อมไม่สามารถแต่งตั้งผู้ทำแผนได้ หรือเจ้าหนี้อาจไม่มีมติยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการ ผล ก็คือศาลต้องมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการ หรือยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ

ร่าง พ.ร.บ.ล้มละลาย จึงจำเป็นต้องสร้างความมั่นใจให้แก่เจ้าหนี้ เพื่อเป็นสิ่งจูงใจเจ้าหนี้ให้ ร่วมมือและเข้าร่วมกระบวนการฟื้นฟูกิจการ ซึ่งการสร้างคามมั่นใจให้แก่เจ้าหนี้ นั้น สามารถทำได้โดย

1. การให้ความคุ้มครองอย่างพอเพียงต่อผลประโยชน์ของเจ้าหนี้ อันได้แก่ การรักษาผลประโยชน์หรือสิทธิของเจ้าหนี้โดยเฉพาะเจ้าหนี้มีประกันไม่ให้ได้รับความเสียหาย และไม่ทำให้ ผลประโยชน์หรือสิทธิของเจ้าหนี้ดังกล่าวต้องลดน้อยลง
2. การให้ความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ ไม่ให้เจ้าหนี้ต้องเสียเปรียบอย่างไม่เป็นธรรม ซึ่งได้แก่การ กำหนดให้มีการจัดแบ่งเจ้าหนี้ตามสามารถสำคัญของสิทธิประโยชน์ และการกำหนดวิธีปฏิบัติ สำหรับเจ้าหนี้ที่มีความสัมพันธ์พิเศษกับลูกหนี้ไว้โดยเฉพาะ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) โดยแบ่งการศึกษาดังนี้

- 1) ส่วนแรกเป็นการวิจัยเอกสารเพื่อหาข้อมูลพื้นฐาน โดยศึกษาเรื่องแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการประนอมหนี้
- 2) ส่วนที่สองเป็นการวิจัยภาคสนาม โดยศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการประนอมหนี้ จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ในหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีศึกษา รายละเอียดดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ก. ประชากร คือผู้บริหารและเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำแนกออกตามบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการประนอมหนี้สินเชื่อโครงการที่อยู่อาศัยได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

- 1) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 30 ท่าน
- 2) ผู้ที่เกี่ยวข้องโครงการกานดาศาสสิควิลล์ จำนวน 4 ท่าน
- 3) ผู้ที่เกี่ยวข้องโครงการกานดาพาร์ควิลล์ จำนวน 5 ท่าน

ข. การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบ (Nonprobability Sampling) อาศัยการเลือกตามวิจารณญาณของผู้ทำการศึกษา (Judgement Sampling) ดังนี้

เจ้าหน้าที่ เนื่องจากมีจำนวนมากจึงคัดเลือกจากสถาบันการเงินที่ให้ความร่วมมือ จำนวน 10 ท่าน ได้แก่

1. เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารสินทรัพย์อสังหาริมทรัพย์ บจ.บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท
2. เจ้าหน้าที่ฝ่ายประนอมหนี้ บจ.บริหารสินทรัพย์จตุจักร
3. เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารทรัพย์สิน บจ.บริหารสินทรัพย์จันทบุรี
4. เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิเคราะห์และประนอมหนี้ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
5. เจ้าหน้าที่ฝ่ายประนอมหนี้ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)
6. ผู้ช่วยผู้จัดการส่วนบริหารสินทรัพย์ ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)
7. ผู้จัดการส่วนประนอมหนี้อสังหาริมทรัพย์ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
8. เจ้าหน้าที่อาวุโส ฝ่ายติดตามหนี้ บริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน)
9. เจ้าหน้าที่ฝ่ายประนอมหนี้ บริษัทเงินทุน ทิสโก้ จำกัด (มหาชน)

10. เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิเคราะห์และติดตามหนี้ บริษัท.Goldman Sach (Asia)

จำกัด

ลูกหนี้ ทหารายชื่อผู้ประกอบการจาก www.home.co.th และคัดเลือกโครงการที่อยู่อาศัย ขนาดกลาง ราคาที่อยู่อาศัยอยู่ในช่วง 1-5 ล้านบาท จำนวน 10 ท่าน ได้แก่

1. หัวหน้าฝ่ายการเงิน บริษัท ยิงรวยเรียลเอสเตท จำกัด
2. ผู้จัดการ บริษัท ลิฟวิงแลนด์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด
3. ผู้จัดการฝ่ายการเงินและบัญชี บริษัท วัฒนะบ้านและที่ดิน จำกัด
4. ผู้จัดการฝ่ายการเงิน บริษัท ประพทธีษา 2001 จำกัด
5. กรรมการ บริษัท ทวีวัฒน์กรุ๊ป จำกัด
6. ผู้ช่วยผู้จัดการ บริษัท วันลภา จำกัด
7. ผู้จัดการ บริษัท เกษมสุขการเคหะ จำกัด
8. ผู้จัดการ บริษัท พลีบา ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด
9. กรรมการผู้จัดการ บริษัท เดอะฟิวเจอร์พรีอเพอร์ตี้ จำกัด
10. ผู้จัดการ บริษัท บ้านสวนนครินทร์ จำกัด

คนกลาง คัดเลือกจากคนกลางที่เกี่ยวข้องได้แก่ เจ้าหน้าที่จากศูนย์ให้คำปรึกษามาจากศูนย์ให้คำปรึกษาทางการเงินสำหรับวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และประชาชน (ศงป.) เนื่องจากเป็นองค์กรที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับประนอมหนี้ จำนวน 10 ท่าน

2) ผู้ที่เกี่ยวข้องโครงการกานดาคลาสสิควิลล์ จำนวน 4 ท่าน แยกเป็นลูกหนี้ 2 ท่าน และเจ้าหน้าที่ 2 ท่าน ได้แก่

1. คุณบรรณดิษฐ์ บุญยัง ประธานกรรมการบริหารบริษัท กานดาเคหะ จำกัด
2. คุณนิสระ บุญยัง กรรมการผู้จัดการบริษัท กานดาเคหะ จำกัด
3. คุณบรรยง วิเศษมงคลชัยผู้จัดการฝ่ายบริหารสินทรัพย์ บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน
4. คุณสมชนก ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา ผู้ช่วยผู้จัดการส่วนประนอมหนี้สินทรัพย์เพื่อ อสังหาริมทรัพย์ บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน

3) ผู้ที่เกี่ยวข้องโครงการกานดาพาร์ควิลล์ จำนวน 5 ท่าน แยกเป็นลูกหนี้ 2 ท่าน เจ้าหน้าที่ 2 ท่าน และคนกลาง 1 ท่าน ได้แก่

1. คุณบรรณดิษฐ์ บุญยัง ประธานกรรมการบริหารบริษัท กานดาเคหะ จำกัด
2. คุณนิสระ บุญยัง กรรมการผู้จัดการบริษัท กานดาเคหะ จำกัด
3. คุณบริพัทธ์ กุลชาติชัย ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาธุรกิจนครหลวง 10 ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน)

4. คุณ วีรวรรณ อุษุกานนท์ชัย กรรมการผู้จัดการบริษัท วี.คอนกลอมเมอเรท จำกัด
5. คุณวไลษา จันทราวาศุ คณะกรรมการส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

3.2 เครื่องมือดำเนินการศึกษา

- 1) ใช้การรวบรวมเอกสารเพื่อศึกษาข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้อง ประวัติ ความเป็นมาของการประนอมหนี้ การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประนอมหนี้
- 2) ใช้แบบสัมภาษณ์แบบเปิด ให้คำนำหน้าของแต่ละปัจจัย และเหตุผล

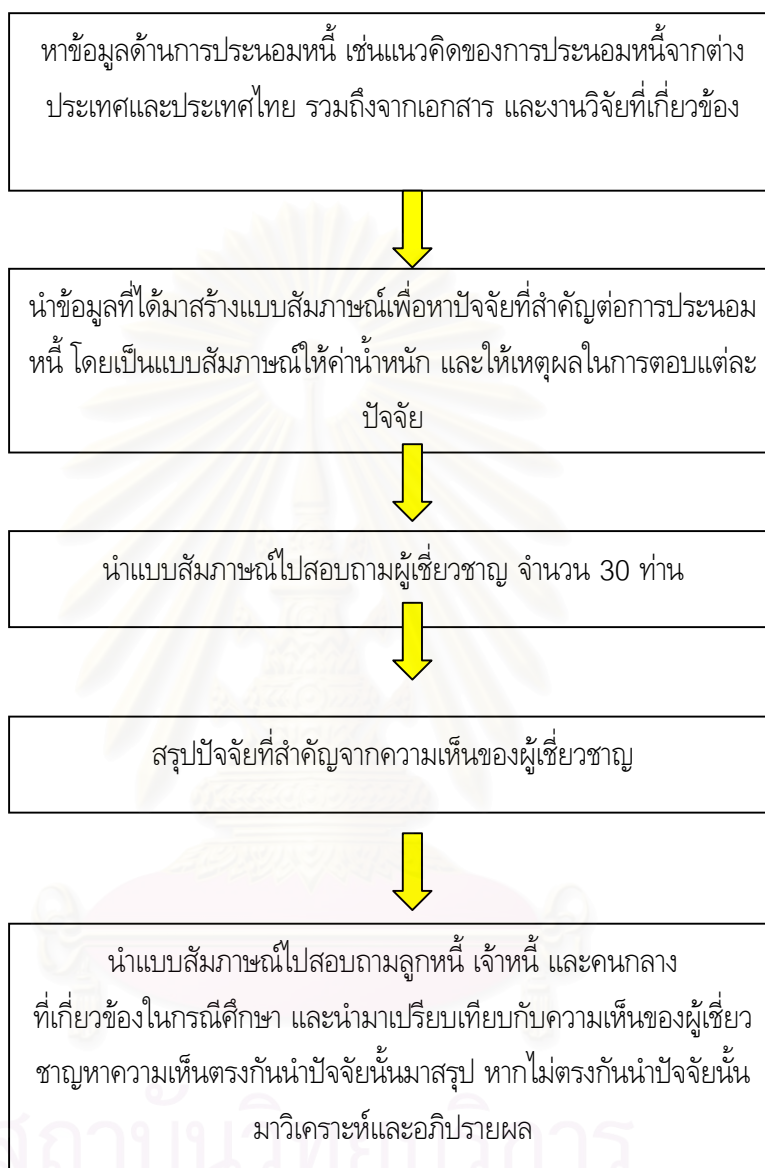
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากการสำรวจภาคสนาม และโดยการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 30 ท่าน เพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประนอมหนี้ ได้ปัจจัยออกมาชุดแรก ต่อจากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ชุดเดียวกัน ไปสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีศึกษา จำนวน 7 ท่าน แล้วนำมาเปรียบเทียบกับปัจจัยที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ นำปัจจัยที่เห็นตรงกันมาสรุป ปัจจัยที่เห็นแตกต่างกันถามถึงเหตุผลและนำมาวิเคราะห์อภิปรายผล
- 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากการรวบรวมเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องประวัติ ความเป็นมา การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประนอมหนี้

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้ทั้งจากการสัมภาษณ์ทั้งสองส่วนมาเปรียบเทียบกัน หากเห็นไม่ตรงกันนำเหตุผลของแต่ละส่วนมาวิเคราะห์และอภิปรายผล

แผนภูมิที่ 1 : แสดงขั้นตอนการศึกษา

บทที่ 4

ผลการศึกษา

4.1 ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

จากการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องการประนอมหนี้และปัญหาที่เกิดขึ้น จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการประนอมหนี้รวมทั้งหมด 7 ปัจจัย ทั้งนี้ได้นำปัจจัยดังกล่าวมาสร้างแบบสัมภาษณ์แบบให้ค่าน้ำหนักของแต่ละปัจจัย และได้เพิ่มคำถามปลายเปิด โดยให้ผู้ตอบกรอกเองถ้าคิดว่ามีปัจจัยนอกเหนือไปจากที่มีอยู่หรือไม่ นำไปถามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 30 ท่าน ได้ผลการศึกษาดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 : ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 30 ท่าน

ปัจจัย	จำนวนผู้ตอบแต่ละค่าน้ำหนัก	เหตุผลของผู้ที่ตอบแต่ละค่าน้ำหนัก
ภาวะภาพโครงการ ได้ค่าน้ำหนัก เฉลี่ย = 3.5 (สำคัญมากที่สุด)	4 = 17 ท่าน	เนื่องจากขั้นตอนเริ่มต้นของการประนอมหนี้คือการประเมินราคาหลักประกัน และดูถึงศักยภาพของหลักประกันว่าพอที่จะทำรายได้ให้เจ้าหนี้ได้เท่าไร หากโครงการมีศักยภาพดี การประนอมหนี้จะส่งผลให้เจ้าหนี้มีโอกาสที่จะได้รับชำระหนี้ในอนาคตมากขึ้น รายรับจะมีมากกว่ารายจ่ายหลักประกันชำระหนี้ ดังนั้นศักยภาพโครงการมีส่วนสำคัญอย่างมากในการที่จะเกิดหรือไม่เกิดการประนอมหนี้
	3 = 13 ท่าน 2 = 2 ท่าน	ลักษณะภาวะภาพโครงการที่จะส่งผลต่อการประนอมหนี้ขึ้นอยู่กับทัวเจ้าหนี้ด้วยว่าจะต้องการประนอมหนี้แค่ไหนอย่างไร แม้ว่าโครงการมีศักยภาพที่ดี แต่บางทีก็ประนอมหนี้ไม่สำเร็จ เนื่องจากเจ้าหนี้ไม่มีนโยบายที่จะประนอมหนี้ ต้องการที่จะบังคับชำระหนี้เท่านั้น เช่นเจ้าหนี้ที่เป็นกองทุนรวมทั้งหลาย ที่ซื้อหนี้มาเพื่อขายต่อเป็นหลัก
ยอดหนี้ ค่าน้ำหนัก เฉลี่ย = 2.4 (สำคัญปานกลาง)	4 = 1 ท่าน	ยอดหนี้มีผลสำคัญมาก หากเจ้าหนี้ไม่มีนโยบายที่จะประนอมหนี้แต่จะมีผลในกรณีที่จะทำให้การตัดสินใจต่าง ๆ ต้องละเอียดรอบคอบมากขึ้น เนื่องจากหนี้ที่จำนวนมาก ย่อมที่จะส่งผลให้เกิดส่วนสูญเสียต่อเจ้าหนี้มากตามไปด้วย
	3 = 11 ท่าน 2 = 18 ท่าน	ยอดหนี้มีความสำคัญระดับปานกลาง ไม่สำคัญมาก เนื่องจากหลักประกันเป็นตัวกำหนดยอดหนี้ หากหลักประกันมีราคาประเมินคุ้มยอดหนี้แล้ว การประนอมหนี้จะง่ายขึ้น
นโยบายลูกหนี้ ค่าน้ำหนัก เฉลี่ย = 3.2 (สำคัญมาก)	4 = 10 ท่าน	นโยบายลูกหนี้มีส่วนอย่างมากในการประนอมหนี้เนื่องจากถ้าหากลูกหนี้ไม่ต้องการประนอมหนี้แล้ว เจ้าหนี้ก็ไม่อาจจะประนอมหนี้ได้ เพราะการประนอมหนี้ เป็นการช่วยเหลือลูกหนี้ หากลูกหนี้ไม่รับการช่วยเหลือแล้ว ก็ไม่สามารถจะประนอมหนี้ได้
	3 = 16 ท่าน 2 = 4 ท่าน	นโยบายลูกหนี้เป็นส่วนหนึ่ง เนื่องจากการประนอมหนี้ส่วนใหญ่ ลูกหนี้จะได้เปรียบ ดังนั้นลูกหนี้ต้องการที่จะประนอมหนี้อยู่แล้ว ดังนั้นความสำคัญน่าจะไม่มากนัก เมื่อเทียบกับด้านเจ้าหนี้

ปัจจัย	จำนวนผู้ตอบแต่ละค่าน้ำหนัก	เหตุผลของผู้ที่ตอบแต่ละค่าน้ำหนัก
จำนวนเจ้าหนี้เฉลี่ย = 3.7 (สำคัญมากที่สุด)	4 = 21 ท่าน	เป็นปัจจัยที่สำคัญมากในการระดมหนี้ เนื่องจากถ้าหนี้ที่มีเจ้าหนี้หลายรายแล้ว โดยมีหลักประกันร่วมกันไม่อาจแบ่งแยกได้แล้ว การตัดสินใจต่าง ๆ จะต้องใช้เกณฑ์ของหนี้ที่มีเจ้าหนี้หลายราย (Syndicate Loan) มาใช้ ซึ่งเจ้าหนี้นอกจากจะต้องผูกพันกับลูกหนี้แล้ว ยังต้องผูกพันกับเจ้าหนี้รายอื่น ๆ อีกด้วย ซึ่งมีผลให้การตัดสินใจต่าง ๆ ที่ส่งผลให้การระดมหนี้สำเร็จนั้น ทำได้ยากกว่าหนี้ที่มีเจ้าหนี้รายเดียว
	3 = 9 ท่าน	จำนวนเจ้าหนี้ยังคงสำคัญ แต่ไม่มากนัก เนื่องจากปัจจุบันมีคนกลางเข้ามาช่วยไกล่เกลี่ยให้การระดมหนี้สำเร็จได้ง่ายขึ้น เช่น คปน. เป็นต้น ดังนั้น แม้ว่าจำนวนเจ้าหนี้จะมาก แต่โอกาสที่จะระดมหนี้สำเร็จก็มากขึ้นจากการช่วยเหลือของภาครัฐ ที่กำหนดให้มีคนกลาง หรือกำหนดมาตรการช่วยเหลือต่าง ๆ เพื่อให้การระดมหนี้สำเร็จง่ายขึ้น
การได้มาของหนี้ค่าน้ำหนักเฉลี่ย = 2.8 (สำคัญมาก)	4 = 8 ท่าน	ให้ความสำคัญมากเนื่องจาก หากเจ้าหนี้ซื้อหนี้มาจากแหล่งอื่นที่มีต้นทุนที่ต่ำแล้ว การระดมหนี้จะง่ายขึ้นเนื่องจาก เจ้าหนี้จะยอดตัดลดยอดหนี้ได้มาก เพราะยังคงค้ำค้ำ เมื่อลดยอดหนี้ได้มาก โอกาสที่ลูกหนี้จะระดมหนี้ก็ง่ายขึ้น
	3 = 11 ท่าน 2 = 8 ท่าน 1 = 3 ท่าน	ไม่ถึงกับสำคัญมากที่สุด เนื่องจากในทางธุรกิจแล้ว เจ้าหนี้ไม่ว่าจะซื้อหนี้มาราคาสูงหรือต่ำ จะต้องคิดมูลค่าหลักประกันให้ใกล้เคียงกับราคาที่แท้จริงมากที่สุด ส่วนต่างจะมากน้อยคือกำไรของเจ้าหนี้ ดังนี้ แม้จะซื้อหนี้มาราคาต่ำ การระดมหนี้จะไม่เกิดขึ้นง่ายกว่า เพราะเหตุผลทางธุรกิจคือการทำกำไรสูงสุด

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ปัจจัย	จำนวนผู้ตอบแต่ละค่าน้ำหนัก	เหตุผลของผู้ที่ตอบแต่ละค่าน้ำหนัก
นโยบายเจ้าหนี้ เฉลี่ย = 3.6 (สำคัญมากที่สุด)	4 = 19 ท่าน	ให้ความเห็นว่าเป็นปัจจัยสำคัญมากที่สุด เนื่องจากการที่จะลงนาม ประนอมหนี้หรือไม่นั้น นโยบายเจ้าหนี้มีส่วนสำคัญ แม้ว่าโครงการ จะมีศักยภาพที่ดี หรือเป็นหนี้ที่มีเจ้าหนี้รายเดียว แต่หากเจ้าหนี้ไม่มี นโยบายที่จะประนอมหนี้แล้ว ก็ไม่สามารถทำได้
	3 = 11 ท่าน	เป็นปัจจัยสำคัญมาก แต่ไม่มากที่สุด เนื่องจากในหนี้ที่มีเจ้าหนี้หลาย ราย (Syndicate Loan) และมีรายใดที่ไม่มีนโยบายที่จะประนอม หนี้ นั้น การประนอมหนี้ อาจเกิดขึ้นได้ หากมีคณกลางที่สามารถหา ข้อยุติให้เกิดประโยชน์ต่อทุกฝ่าย
วิธีการประนอมหนี้ ค่าน้ำหนัก เฉลี่ย = 2.9 (สำคัญมาก)	4 = 8 ท่าน	ให้ความสำคัญมากเนื่องจาก เป็นปัจจัยหลักที่ลูกหนี้และเจ้าหนี้ที่จะ ตกลงกัน การประนอมหนี้จะเกิดได้หรือไม่ได้ ส่วนใหญ่เกิดจากวิธี การประนอมหนี้ที่ไม่ตรงกัน ซึ่งวิธีการเหล่านี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย อย่างที่ซับซ้อน
	3 = 11 ท่าน 2 = 11 ท่าน	ไม่ถึงกับสำคัญมากที่สุด เนื่องจากก่อนที่จะมาถึงขั้นตอนนี้จะต้องมี กระบวนการ ผ่านการเห็นด้วยของเจ้าหนี้มาแล้ว เนื่องจากการ ประนอมหนี้ เจ้าหนี้จะเป็นผู้สูญเสีย หากมีนโยบายที่ต้องการจะ ประนอมหนี้แล้ว วิธีการประนอมหนี้จะตกลงกันได้ไม่ยากนัก
ปัจจัยอื่น ๆ ค่าน้ำหนัก เฉลี่ย = 1.8 (สำคัญปานกลาง)		<ol style="list-style-type: none"> 1. หากเจ้าหนี้เป็นสถาบันการเงินแล้ว ในช่วงที่ต้องทำยอด ประนอมหนี้ เช่นช่วงปิดยอดไตรมาส ยอดปี เจ้าหนี้เหล่านี้จะ มุ่งเน้นที่จะประนอมหนี้มากกว่าปกติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย 2. มาตรการของรัฐที่จะช่วยเหลือให้ประนอมหนี้ได้สำเร็จ เช่น การ ลดภาษี และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่เกิดจากการประนอมหนี้ , การตั้งหน่วยงานขึ้นมาช่วยเหลือ เช่น คปน. , ศงป. เป็นต้น 3. ภาวะเศรษฐกิจโดยรวม ซึ่งมีผลต่อการประนอมหนี้สำเร็จหรือ ไม่ ทั้งนี้ หากเศรษฐกิจดี คนมีกำลังซื้อบ้านแล้ว โอกาสที่จะเกิด การประนอมหนี้ก็ง่ายขึ้น เจ้าหนี้มีโอกาสที่จะรับหนี้คืนได้มาก 4. การจัดตั้งบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน (บสท.) นั้นส่ง ผลในด้านจิตวิทยาต่อลูกหนี้บ้าง เนื่องจากลูกหนี้มักจะชะลอ การประนอมหนี้กับเจ้าหนี้ไว้ก่อนเพื่อรอที่จะโอนหนี้เข้าสู่ บสท. เพราะคาดว่าจะได้เงื่อนไขในการประนอมหนี้ที่ดีกว่า

4.2 สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญ 30 ท่าน ได้ให้ความสำคัญของปัจจัย เรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้
ปัจจัยที่สำคัญมากที่สุด ได้แก่

1. จำนวนเจ้าหน้าที่ ค่าน้ำหนัก = 3.7
2. นโยบายเจ้าหน้าที่ ค่าน้ำหนัก = 3.6
3. กายภาพโครงการ ค่าน้ำหนัก = 3.5

ปัจจัยที่สำคัญมาก ได้แก่

4. นโยบายลูกหนี้ ค่าน้ำหนัก = 3.2
5. วิธีการประนอมหนี้ ค่าน้ำหนัก = 2.9
6. การได้มาของหนี้ ค่าน้ำหนัก = 2.8

ปัจจัยที่สำคัญปานกลาง ได้แก่

7. ยอดหนี้ ค่าน้ำหนัก = 2.4
8. ปัจจัยอื่น ๆ เช่น มาตรการสนับสนุนของรัฐ ภาวะเศรษฐกิจ ช่วงเวลาปิดยอดของเจ้าหน้าที่
เป็นสถาบันการเงิน และ การจัดตั้งบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย รวมได้ ค่าน้ำหนัก = 1.8

4.3 ผลการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีศึกษาและสรุป

ทำการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีศึกษาโดยใช้แบบสัมภาษณ์ชุดเดิม และถามความเห็นที่แตกต่าง
ไปจากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยสัมภาษณ์แยกเป็นแต่ละโครงการ โครงการกานดาคลาสสิกวิลล์ จำนวน
4 ราย แยกเป็นด้านลูกหนี้ 2 ราย และเจ้าหน้าที่ 2 ราย ได้แก่

1. คุณบรรณศิษฐ์ บุญยัง ประธานกรรมการบริหารบริษัท กานดาเคหะ จำกัด
2. คุณอิสระ บุญยัง กรรมการผู้จัดการบริษัท กานดาเคหะ จำกัด
3. คุณบรรยง วิเศษมงคลชัยผู้จัดการฝ่ายบริหารสินทรัพย์ บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน
4. คุณสมชนก ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา ผู้ช่วยผู้จัดการส่วนประนอมหนี้สินทรัพย์เพื่อ
อสังหาริมทรัพย์ บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน

โครงการกานดาพาร์ควิลล์ จำนวน 5 ราย แยกเป็นลูกหนี้ 2 ราย เจ้าหน้าที่ 2 ราย และคนกลาง 1 ราย ได้แก่

1. คุณบรรณศิษฐ์ บุญยัง ประธานกรรมการบริหารบริษัท กานดาเคหะ จำกัด
2. คุณอิสระ บุญยัง กรรมการผู้จัดการบริษัท กานดาเคหะ จำกัด
3. คุณบริพัฒน์ กุลชาติชัย ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาธุรกิจนครหลวง 10 ธนาคารไทยธนาคาร
จำกัด (มหาชน)
4. คุณ วีรวรรณ อุซุกานนท์ชัย กรรมการผู้จัดการบริษัท วิ.คอนกรีตเมอเทจ จำกัด
5. คุณวลิษา จันทราวศุ คณะกรรมการส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

ได้ผลการสัมภาษณ์ ดังนี้

ตารางที่ 4 : แสดงเหตุผลของผู้เชี่ยวชาญเปรียบเทียบกับผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีศึกษา

ปัจจัย	ความเห็น	เหตุผล
1. กายภาพโครงการ	เห็นต่างกัน	<p>เหตุผลของผู้เชี่ยวชาญ (ปัจจัยสำคัญมากที่สุด ค่าเฉลี่ย=3.5)</p> <p>เนื่องจากขั้นตอนเริ่มต้นของการประนอมหนี้คือการประเมินราคาหลักประกัน และดูถึงศักยภาพของหลักประกันว่าพอที่จะทำรายได้ให้เจ้าหนี้ได้เท่าไร หากศักยภาพโครงการดีแล้ว การประนอมหนี้จะส่งผลให้เจ้าหนี้มีโอกาสที่จะได้รับชำระหนี้ในอนาคตมากขึ้น รายรับจะมีมากกว่าขายหลักประกันชำระหนี้ ดังนั้นศักยภาพโครงการมีส่วนสำคัญอย่างมากในการที่จะเกิดหรือไม่เกิดการประนอมหนี้</p> <p>เหตุผลของผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีศึกษา โครงการกานดาคลาสสิก วิลล์ ปัจจัยสำคัญปานกลาง (ค่าเฉลี่ย=2.2)</p> <p>ปัจจัยนี้สำคัญปานกลาง แตกต่างจากผู้เชี่ยวชาญเนื่องจากแม้ว่าโครงการกานดาคลาสสิกวิลล์จะมีศักยภาพที่ดี แต่การลงนามประนอมหนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ ที่สำคัญมากกว่า คือด้านของเจ้าหนี้ เช่นนโยบายของเจ้าหนี้ (บปส.) จำนวนเจ้าหนี้เพียงรายเดียว และวิธีการประนอมหนี้ที่สอดคล้องกับธุรกิจมากกว่า โดยเฉพาะนโยบายเจ้าหนี้ที่มุ่งเน้นประนอมหนี้อยู่แล้ว ทำให้การประนอมหนี้เกิดขึ้น</p> <p>เหตุผลของผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีศึกษา โครงการกานดาพาร์ควิลล์ ปัจจัยสำคัญปานกลาง (ค่าเฉลี่ย=2.4)</p> <p>ปัจจัยนี้มีความสำคัญปานกลาง เมื่อเทียบกับหนี้ในโครงการกานดาพาร์ควิลล์ เนื่องจาก น้ำหนักความสำคัญเน้นเอียงไปทางการได้มาของหนี้ นโยบายเจ้าหนี้ และการได้มาของหนี้ โดยเฉพาะการได้มาของหนี้ ของเจ้าหนี้แต่ละรายแตกต่างกัน ต้นทุนแตกต่างกันมาก นโยบายของเจ้าหนี้แต่ละรายก็ต่างกัน จึงยังไม่เกิดการประนอมหนี้ขึ้น ถึงแม้ว่าโครงการนี้จะมีศักยภาพดีเพียงไร แต่เจ้าหนี้รายใหญ่ คือ บจ.วิ.คอนกลอสมเมอเรท ไม่ต้องการให้หนี้ยึดระยะเวลาชำระออกไปอีก การประนอมหนี้จึงไม่เกิดขึ้นได้</p>

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลักษณะของปัจจัย	ความเห็น	เหตุผล
2. ยอดหนี้	เห็นตรงกันระหว่างผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้อง ข้อทั้ง 2 โครงการ	<p>เหตุผลของผู้เชี่ยวชาญ (ปัจจัยสำคัญปานกลาง ค่าเฉลี่ย=2.4)</p> <p>ยอดหนี้มีความสำคัญระดับปานกลาง ไม่สำคัญมาก เนื่องจากหลักประกันเป็นตัวกำหนดยอดหนี้ หากหลักประกันมีราคาประเมินค้ำยอดหนี้แล้ว การประนอมหนี้จะง่ายขึ้น</p> <p>เหตุผลของผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีศึกษา โครงการกานดาคลาสสิก วิลล์ ปัจจัยสำคัญปานกลาง (ค่าเฉลี่ย=2.0)</p> <p>ในโครงการกานดาคลาสสิกวิลล์ที่ได้ลงนามประนอมหนี้แล้ว เจ้าหนี้คือ บบส. ได้พิจารณาถึงศักยภาพโครงการ และความตั้งใจของลูกค้าเป็นหลัก และกำหนดเงื่อนไขของการประนอมหนี้ให้สอดคล้องกับสภาพธุรกิจ และพิจารณายอดหนี้เป็นลำดับต่อไป ดังนั้นยอดหนี้จึงมีความสำคัญปานกลาง เมื่อเทียบปัจจัยอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้ว</p> <p>เหตุผลของผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีศึกษา โครงการกานดาพาร์ควิลล์ ปัจจัยสำคัญปานกลาง (ค่าเฉลี่ย=2.4)</p> <p>ปัจจัยนี้สำคัญปานกลาง เนื่องจากยอดหนี้ถูกพิจารณาลำดับหลัง เนื่องจากกรณีของโครงการกานดาพาร์ควิลล์ ปัญหาหลักอยู่ที่เจ้าหนี้ไม่สามารถตกลงกันได้ ในวิธีการประนอมหนี้ด้วย มิฉะนั้นจะกระทำไม่ได้</p>

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ปัจจัย	ความเห็น	เหตุผล
3. นโยบายลูกหนี้	<p>เห็นตรงกัน</p> <p>เฉพาะผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>โครงการงานดาคลาสสิควิลล์</p> <p>เห็นต่างกัน</p> <p>ระหว่างผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องโครงการงานดาพาร์ควิลล์</p>	<p>เหตุผลของผู้เชี่ยวชาญ และเหตุผลของผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีศึกษา</p> <p>โครงการงานดาคลาสสิควิลล์ (ปัจจัยสำคัญมาก ค่าเฉลี่ย=3.2)</p> <p>เมื่อเปรียบเทียบความเห็นของผู้เชี่ยวชาญกับ กรณีศึกษาโครงการงานดาคลาสสิควิลล์ พบว่าเห็นตรงกันว่าปัจจัยนโยบายลูกหนี้มีความสำคัญมาก เนื่องจาก เป็นจุดเริ่มต้นของการประนอมหนี้ หากลูกหนี้มีความตั้งใจที่จะประนอมหนี้และพัฒนาโครงการต่อแล้ว โอกาสที่จะประนอมหนี้สำเร็จก็มีอยู่มาก</p> <p>เหตุผลของผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีศึกษา โครงการงานดาพาร์ควิลล์</p> <p>ปัจจัยสำคัญปานกลาง (ค่าเฉลี่ย=2.4)</p> <p>เมื่อเปรียบเทียบความเห็นของผู้เชี่ยวชาญกับผู้ที่เกี่ยวข้องในโครงการงานดาพาร์ควิลล์ พบว่าเห็นไม่ตรงกัน กล่าวคือผู้ที่เกี่ยวข้องให้ความเห็นว่าปัจจัยนี้สำคัญน้อย (ค่าเฉลี่ย = 0.8) เพราะว่ากรณีนี้โครงการยังไม่ได้ประนอมหนี้ขึ้นอยู่กับด้านเจ้าหนี้เป็นหลัก แม้ว่าลูกหนี้จะมีนโยบายที่ต้องการประนอมหนี้ แต่ก็ยังไม่มีการประนอมหนี้เกิดขึ้น เพราะปัญหาของเจ้าหนี้ที่ไม่สามารถตกลงกันได้ในการประนอมหนี้</p> <p>และลูกหนี้ทำได้ง่ายขึ้น อันนำไปสู่การลงนามประนอมหนี้ ต่างจากโครงการงานดาพาร์ควิลล์ ที่มีเจ้าหนี้หลายราย ทำให้การตกลงที่จะแก้ไขหนี้ไปในแนวทางใด เจ้าหนี้รายอื่น ๆ จะต้องเห็นชอบด้วย มิฉะนั้นจะกระทำไม่ได้</p>

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ปัจจัย	ความเห็น	เหตุผล
4. จำนวนเจ้าหนี้	เห็นตรงกัน ระหว่างผู้ เชี่ยวชาญ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้ง 2 โครงการ	<p>เหตุผลของผู้เชี่ยวชาญ (ปัจจัยสำคัญมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.7) เป็นปัจจัยที่สำคัญมากในการประนอมหนี้ เนื่องจากถ้าหนี้ที่มีเจ้าหนี้หลายรายแล้ว โดยมีหลักประกันร่วมกันไม่อาจแบ่งแยกได้แล้ว การตัดสินใจต่าง ๆ จะต้องใช้เกณฑ์ของหนี้ที่มีเจ้าหนี้หลายราย (Syndicate Loan) มาใช้ ซึ่งเจ้าหนี้นอกจากจะต้องผูกพันกับลูกหนี้แล้ว ยังต้องผูกพันกับเจ้าหนี้รายอื่น ๆ อีกด้วย ซึ่งมีผลให้การตัดสินใจต่าง ๆ ที่ส่งผลให้การประนอมหนี้สำเร็จนั้น ทำได้ยากกว่าหนี้ที่มีเจ้าหนี้รายเดียว</p> <p>เหตุผลของผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีศึกษา</p> <p>หนี้ที่มีจำนวนเจ้าหนี้ น้อย ย่อมที่จะตกลงกันง่ายกว่าหนี้ที่มีเจ้าหนี้หลายราย เนื่องจากการประนอมหนี้จะสำเร็จหรือไม่นั้น เจ้าหนี้มีส่วนอย่างมากที่จะเป็นผู้กำหนด เพราะเจ้าหนี้เป็นผู้ที่มีส่วนสูญเสียต่อการประนอมหนี้ทุกครั้ง ดังนั้น ถ้าเจ้าหนี้มีน้อยรายแล้ว การตัดสินใจที่จะดำเนินการต่าง ๆ ก็จะง่ายขึ้น</p> <p>กรณีโครงการกานดาคลาสสิควิลล์นี้ เป็นหนี้ที่มีเจ้าหนี้รายเดียว คือ บบส. ทำให้การตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ ทำได้สะดวก และส่งผลให้การตกลงเงื่อนไขต่าง ๆ ระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ทำได้ง่ายขึ้น อันนำไปสู่การลงนามประนอมหนี้ ต่างจากโครงการกานดาพาร์ควิลล์ ที่มีเจ้าหนี้หลายราย ทำให้การตกลงที่จะแก้ไขหนี้ไปในแนวทางใด เจ้าหนี้รายอื่น ๆ จะต้องเห็นชอบด้วย มิฉะนั้น จะกระทำไม่ได้</p>

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ปัจจัย	ความเห็น	เหตุผล
5. การได้มาของหนี้	เห็นต่างกัน ระหว่างผู้ เชี่ยวชาญ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้ง 2 โครงการ	<p>เหตุผลของผู้เชี่ยวชาญ (ปัจจัยสำคัญมาก ค่าเฉลี่ย = 2.8)</p> <p>ไม่ถึงกับสำคัญมากที่สุด เนื่องจากในทางธุรกิจแล้ว เจ้าหนี้ไม่ว่าจะซื้อหนี้มาราคาสูงหรือต่ำ จะต้องคิดมูลค่าหลักประกันให้ใกล้เคียงกับราคาที่เป็นจริงมากที่สุด ส่วนต่างจะมากน้อยคือกำไรของเจ้าหนี้ ดังนั้นแม้จะซื้อหนี้มาราคาต่ำ การประนอมหนี้จะไม่เกิดขึ้นง่ายกว่า เพราะเหตุผลทางธุรกิจคือการทำกำไรสูงสุด</p> <p>เหตุผลของผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีศึกษา โครงการกานดาคลาสสิก วิลล์ ปัจจัยสำคัญน้อย (ค่าเฉลี่ย=1.3)</p> <p>ให้ความสำคัญในปัจจัยนี้น้อย แตกต่างจากผู้เชี่ยวชาญเนื่องจาก กรณีนี้ เจ้าหนี้คือ บบส. ที่มีนโยบายมุ่งเน้นการประนอมหนี้อยู่แล้ว ไม่ได้อยู่ที่การได้มาของหนี้จะมีต้นทุนมากน้อยเพียงใด การประนอมหนี้จะคิดที่ราคายุติธรรมของทั้งเจ้าหนี้และลูกหนี้</p> <p>เหตุผลของผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีศึกษา โครงการกานดาพาร์ควิลล์</p> <p>ปัจจัยสำคัญมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย=3.6)</p> <p>ปัจจัยนี้เกี่ยวข้องกับเจ้าหนี้อย่างชัดเจน เจ้าหนี้ทั้งสองรายได้หนี้มารโดยวิธีและราคาที่แตกต่างกัน ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) ได้หนี้มารด้วยการควมรวมกิจการของ บงล. ไอเอฟซีทีไฟแนนซ์ เข้ามาเป็น ธ.ไทยธนาคาร ทำให้หนี้ของ บงล.ไอเอฟซีทีไฟแนนซ์ ถูกโอนมาเป็นหนี้ของไทยธนาคารเต็มจำนวน ขณะที่ บจ.วิ.คอนกลอมเมอเรท ได้หนี้มารด้วยการประมูลซื้อมาจาก ปรส. ในราคาประมาณร้อยละ 20 ของมูลหนี้เดิม ทำให้การคิดส่วนสูญเสียของเจ้าหนี้ทั้งสองแตกต่างกัน</p> <p>ในข้อตกลงเบื้องต้น ธ.ไทยธนาคารไม่ต้องการที่จะโอนทรัพย์สินชำระหนี้ เนื่องจากราคาประเมินหลักประกันต่ำมากจนไม่คุ้มกับหนี้ที่มีอยู่ ส่วนสูญเสียที่เกิดขึ้นไม่สามารถรับได้ ขณะที่ บจ.วิ.คอนกลอมเมอเรท ต้องการที่จะให้โอนทรัพย์สินหนี้กันไป เพราะราคาประเมินถึงแม้ว่าจะต่ำในปัจจุบัน แต่ก็ยังคุ้มกับราคาซื้อมาเพียงร้อยละ 20</p>

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ปัจจัย	ความเห็น	เหตุผล
6. นโยบายเจ้าหนี้	เห็นตรงกันระหว่างผู้เกี่ยวข้องและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้ง 2 โครงการ	<p><u>เหตุผลของผู้เชี่ยวชาญ</u></p> <p>ให้ความเห็นว่าเป็นปัจจัยสำคัญมากที่สุด เนื่องจากการที่จะลงนามประนอมหนี้หรือไม่นั้น นโยบายเจ้าหนี้มีส่วนสำคัญ แม้ว่าโครงการจะมีศักยภาพที่ดี หรือเป็นหนี้ที่มีเจ้าหนี้รายเดียว แต่หากเจ้าหนี้ไม่มีนโยบายที่จะประนอมหนี้แล้ว ก็ไม่สามารถทำได้</p> <p><u>เหตุผลของผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีศึกษาทั้ง 2 โครงการ</u></p> <p>นโยบายเจ้าหนี้ มีส่วนสำคัญยิ่งในการประนอมหนี้ เนื่องจากเป็นตัวกำหนดแนวทางในการจัดการหนี้ ในกรณีของโครงการกานดาคลาสสิควิลล์ ซึ่งเจ้าหนี้คือบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อ บริหารสินทรัพย์ซึ่งซื้อมาจากองค์กรเพื่อการปฏิรูปสถาบันการเงิน (ปรส.) ซึ่งการบริหารสินทรัพย์นี้ บบส.จะต้องหาแนวทางที่ทำให้เกิดความยุติธรรมที่สุด ทั้งเจ้าหนี้และลูกหนี้ ถ้าหากโครงการมีศักยภาพพอที่จะพัฒนาต่อแล้ว และลูกหนี้ตกลงที่จะดำเนินโครงการต่อแล้ว บบส.จะหาแนวทางประนอมหนี้ที่เหมาะสมที่สุดซึ่งช่วยทำให้ลูกหนี้พัฒนาโครงการต่อไปเพื่อนำเงินมาชำระคืนเจ้าหนี้ได้ต่อไป</p> <p>สำหรับกรณีของโครงการกานดาพาร์ควิลล์ มีเจ้าหนี้หลายรายที่มีนโยบายแตกต่างกันไป การลงนามประนอมหนี้ย่อมเป็นการผูกพันเจ้าหนี้แต่ละรายให้ต้องปฏิบัติตาม และเจ้าหนี้ย่อมจะต้องมีส่วนสูญเสียเกิดขึ้น จะมากหรือน้อยแตกต่างกันไป ในกรณีนี้ ธ.ไทยพาณิชย์ มีนโยบายที่จะประนอมหนี้ ช่วยเหลือลูกหนี้ให้ดำเนินกิจการต่อไปได้ มากกว่าที่จะยึดทรัพย์ขายทอดตลาด แต่ บจ.วี.คอนกลอมเมอเรท เป็นบริษัทที่ไม่ได้มีหน่วยงานที่จะติดตามผลการประนอมหนี้ จึงไม่มีนโยบายที่จะประนอมหนี้ยีระยะเวลาออกไปอีก</p>

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ปัจจัย	ความเห็น	เหตุผล
7. วิธีการประนอมหนี้	เห็นต่างกันระหว่างผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้ง 2 โครงการ	<p>เหตุผลของผู้เชี่ยวชาญ (ปัจจัยสำคัญมาก ค่าเฉลี่ย=2.9)</p> <p>ไม่ถึงกับสำคัญมากที่สุด เนื่องจากก่อนที่จะมาถึงขั้นตอนนี้จะต้องมีกระบวนการ ผ่านการเห็นด้วยของเจ้าหน้าที่มาแล้ว เนื่องจากการประนอมหนี้ เจ้าหน้าที่จะเป็นผู้สูญเสีย หากมีนโยบายที่ต้องการจะประนอมหนี้แล้ว วิธีการประนอมหนี้จะตกลงกันได้ไม่ยากนัก</p> <p>เหตุผลของผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีศึกษา โครงการกานดาคลาสสิค วิลล์ ปัจจัยสำคัญมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย=3.8)</p> <p>ให้ความสำคัญในปัจจัยนี้มากที่สุด แตกต่างจากผู้เชี่ยวชาญและหนี้ของโครงการกานดาพาร์ควิลล์ เนื่องจาก กรณีนี้ เจ้าหน้าที่คือ บบส. ที่มีนโยบายมุ่งเน้นการประนอมหนี้อยู่แล้ว บบส. จะกำหนดวิธีการประนอมหนี้ให้สอดคล้องกับธุรกิจของลูกค้าหนี้มากที่สุด การใช้วิธีการอินเทอร์เน็ตชำระหนี้ในกรณีของโครงการกานดาคลาสสิควิลล์ และมีเงื่อนไขซื้อคืนในอนาคต เป็นวิธีที่สอดคล้องกับสภาพธุรกิจ และความสามารถของลูกค้าหนี้ในการชำระคืน ทำให้เกิดการประนอมหนี้ขึ้นได้</p> <p>เหตุผลของผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีศึกษา โครงการกานดาพาร์ควิลล์ ปัจจัยสำคัญน้อย (ค่าเฉลี่ย=1.4)</p> <p>ให้ความสำคัญแตกต่างจากโครงการกานดาคลาสสิควิลล์ เนื่องจาก เนื่องจากโครงการนี้ยังไม่ได้เริ่มประนอมหนี้กัน ปัจจัยนี้จึงมีความสำคัญน้อยกับโครงการกานดาพาร์ควิลล์</p>

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ปัจจัย	ความเห็น	เหตุผล
8. ปัจจัยอื่น ๆ	เห็นต่างกัน ระหว่างผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่ เกี่ยวข้องกับโครงการ กานดา คลาสสิกวิลล์	<p><u>เหตุผลของผู้เชี่ยวชาญ (ปัจจัยสำคัญปานกลาง ค่าเฉลี่ย=1.8)</u></p> <p>มาตรการของรัฐเป็นเพียงตัวกระตุ้น และให้ความสะดวกในการประนอมหนี้เท่านั้น แต่โดยหลักแล้ว ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่สำคัญมากกว่าที่จะส่งผลให้เจ้าหนี้และลูกหนี้ลงนามกันได้</p> <p>ปัจจัยที่ส่งผลบ้างต่อการประนอมหนี้ เช่น ช่วงระยะเวลาที่ใกล้ปิดยอดไตรมาส หรือยอดปี นั้น เจ้าหนี้ที่เป็นสถาบันการเงินจะต้องรายงานยอดประนอมหนี้ต่อ ธนาคารแห่งประเทศไทย ดังนั้น จึงมีการเร่งที่จะประนอมหนี้เพื่อให้เข้าเป้า ระยะเวลาช่วงนี้อาจจะช่วยให้มีการประนอมหนี้ได้ง่ายขึ้นกว่าปกติ</p> <p>ปัจจัยด้านภาวะเศรษฐกิจโดยรวม ส่งผลต่อรายรับของลูกหนี้ ที่จะมาจ่ายแก่เจ้าหนี้ ดังนั้น ภาวะเศรษฐกิจที่ดี ประชาชนมีกำลังซื้อจะช่วยให้โครงการขายได้มากขึ้น ส่งผลต่อเจ้าหนี้ที่จะได้ออกาสชำระคืนหนี้มากขึ้นด้วย ดังนั้น เจ้าหนี้จึงอยากที่จะประนอมหนี้มากขึ้น</p> <p>ด้านจิตวิทยา การจัดตั้ง บสท.ขึ้นมาทำให้ลูกหนี้ส่วนใหญ่ต้องการที่จะโอนหนี้ไปยัง บสท. เพราะอาจจะได้รับผลประโยชน์มากกว่าประนอมหนี้กับเจ้าหนี้รายเดิม ดังนั้นในช่วงนี้ลูกหนี้จะเริ่มชะลอการประนอมหนี้กับเจ้าหนี้รายเดิมไว้ก่อนเพื่อรอโอนหนี้เข้าสู่ บสท.</p> <p><u>เหตุผลของผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีศึกษา โครงการกานดาคลาสสิกวิลล์ (ปัจจัยสำคัญมาก ค่าเฉลี่ย=3.0)</u></p> <p>เจ้าหนี้ของโครงการ คือ บบส. เป็นหน่วยงานของรัฐ ซึ่งก่อตั้งมาจากนโยบายที่จะสนับสนุนให้ประนอมหนี้ ดังนั้น หนี้ของโครงการนี้ที่ประนอมหนี้ได้ ส่วนหนึ่งมาจากนโยบายและการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐคือ บบส.</p>

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ปัจจัย	ความเห็น	เหตุผล
8. ปัจจัยอื่น ๆ		<p>เหตุผลของผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีศึกษา โครงการกานดาพัรค์วิมล ปัจจัยสำคัญน้อย (ค่าเฉลี่ย=1.4)</p> <p>ให้ความสำคัญแตกต่างจากโครงการกานดาคลาสสิควิมล เนื่องจาก หนี้จากโครงการนี้เป็นหนี้ที่มีเจ้าหนี้หลายราย แม้ว่าจะมีหน่วยงานของรัฐคือ ธ.ไทยธนาคาร เป็นเจ้าหนี้อยู่ด้วย แต่เป็นหนี้ส่วนน้อยเมื่อเทียบกับหนี้ของภาคเอกชน คือ บจ.วี.คอน กลอม เมอเรท ดังนั้น มาตรการของรัฐยังส่งผลไปไม่ถึง ซึ่งประเด็นหลักของปัญหาอยู่ที่เจ้าหนี้มีวิธีการประนอมหนี้ และนโยบายแตกต่างกันมากกว่า</p>

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประเมินหนี้	ความคิดเห็นแสดงความสำคัญของปัจจัย						เปรียบเทียบ ความคิดเห็น	
	ไม่มี	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
1. กายภาพโครงการ คักยภาพโครงการ เช่น ทำเลที่ตั้ง (ใกล้ ไกลจาก ความเจริญ แหล่งงาน) , พื้นที่โครงการ (มากน้อยส่งผลต่อจำนวน แปลงที่จะขาย) , ประเภทของโครงการ (บ้านเดี่ยว ทาวน์เฮ้าส์ ที่ดินเปล่า) และ ความคืบหน้าในการก่อสร้าง					*	◆	กรณีศึกษา ค่าเฉลี่ย = 2.5 ผู้เชี่ยวชาญ ค่าเฉลี่ย = 3.5	
2. ยอดหนี้ ความมากน้อยของหนี้ เช่น 1-100 ล้านบาท , 100-1,000 ล้านบาท และ 1,000 ล้านบาทขึ้นไป (โครงการขนาดใหญ่)				*	◆		กรณีศึกษา ค่าเฉลี่ย = 2.0 ผู้เชี่ยวชาญ ค่าเฉลี่ย = 2.4	
3. นโยบายลูกหนี้ แนวทางที่ลูกหนี้ดำเนินการมา และต้องการทำต่อไป เช่น การก่อสร้างโครงการ การตลาดโครงการ					*	◆	กรณีศึกษา ค่าเฉลี่ย = 3.3 ผู้เชี่ยวชาญ ค่าเฉลี่ย = 3.2	
4. จำนวนเจ้าหนี้ หนี้ที่มีเจ้าหนี้เพียงรายเดียว หรือ หนี้ที่มีเจ้าหนี้หลายราย (Syndicate Loan)						*	◆	กรณีศึกษา ค่าเฉลี่ย = 3.8 ผู้เชี่ยวชาญ ค่าเฉลี่ย = 3.7
5. การได้มาของหนี้ หนี้อาจได้จากหลายทาง ทั้งจากของตนเอง และการประมูลซื้อหนี้มา เช่น หนี้ของเจ้าหนี้เอง (ต้นทุน 100 %) หรือหนี้ที่ประมูลซื้อมาจากที่อื่น (มีต้นทุนของหนี้ต่ำกว่า 100 %)			*		◆		กรณีศึกษา ค่าเฉลี่ย = 1.3 ผู้เชี่ยวชาญ ค่าเฉลี่ย = 2.8	
6. นโยบายเจ้าหนี้ การจัดการกับหนี้ของเจ้าหนี้ ที่เป็นของรัฐกับเอกชน เช่นเจ้าหนี้ที่เป็นองค์กรของรัฐเช่น บบส. หรือ เจ้าหนี้ที่เป็นองค์กร เอกชนเช่น ธ.พาณิชย์,บริษัทที่ซื้อหนี้จากปรส. ฯลฯ						*	◆	กรณีศึกษา ค่าเฉลี่ย = 4.0 ผู้เชี่ยวชาญ ค่าเฉลี่ย = 3.6
7. วิธีการประเมินหนี้ ได้แก่เงื่อนไขและวิธีที่ใช้ในการประเมินหนี้ เช่น การโอนทรัพย์สินชำระหนี้โดยมีเงื่อนไขซื้อคืน, ลดดอกเบี้ย, ยืดระยะเวลาชำระหนี้ ,ลดเงินต้นหรือดอกเบี้ยบางส่วน เป็นต้น					◆	*		กรณีศึกษา ค่าเฉลี่ย = 3.8 ผู้เชี่ยวชาญ ค่าเฉลี่ย = 2.9
8. ปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจ , มาตรการสนับสนุนจากรัฐ (คำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความเห็นถึงปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งได้ให้ความเห็นปัจจัยด้านภาวะเศรษฐกิจและมาตรการของรัฐ)				◆	*			กรณีศึกษา ค่าเฉลี่ย = 3.0 ผู้เชี่ยวชาญ ค่าเฉลี่ย = 1.8

* = ความเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง 4 ราย (ค่าเฉลี่ย) , ◆ = ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 30 ราย (ค่าเฉลี่ย)

ตารางที่ 6 : แสดงค่าน้ำหนักของแต่ละปัจจัย เปรียบเทียบระหว่างผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องโครงการกานดาพาร์ควิลล์

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการประเมินหนี้	ความคิดเห็นแสดงความสำคัญของปัจจัย					เปรียบเทียบ ความคิดเห็น	
	ไม่มี	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
1. ภายนอกโครงการ คักยภาพโครงการ เช่น ทำเลที่ตั้ง (ใกล้ ใกล้จาก ความเจริญ แหล่งงาน) , พื้นที่โครงการ (มากน้อยส่งผลกระทบต่อจำนวน แปลงที่จะขาย) , ประเภทของโครงการ (บ้านเดี่ยว ทาวน์เฮ้าส์ ที่ดินเปล่า) และ ความคืบหน้าในการก่อสร้าง			*		◆	กรณีศึกษา ค่าเฉลี่ย = 1.8 ผู้เชี่ยวชาญ ค่าเฉลี่ย = 3.5	
2. ยอดหนี้ ความมกน้อยของหนี้ เช่น 1-100 ล้านบาท , 100-1,000 ล้านบาท และ 1,000 ล้านบาทขึ้นไป (โครงการขนาดใหญ่)			*		◆	กรณีศึกษา ค่าเฉลี่ย = 1.8 ผู้เชี่ยวชาญ ค่าเฉลี่ย = 2.4	
3. นโยบายลูกหนี้ แนวทางที่ลูกหนี้ดำเนินการมา และต้องการทำต่อไป เช่น การก่อสร้างโครงการ การตลาดโครงการ			*		◆	กรณีศึกษา ค่าเฉลี่ย = 0.8 ผู้เชี่ยวชาญ ค่าเฉลี่ย = 3.2	
4. จำนวนเจ้าหนี้ หนี้ที่มีเจ้าหนี้เพียงรายเดียว หรือ หนี้ที่มีเจ้าหนี้หลายราย (Syndicate Loan)					*	◆	กรณีศึกษา ค่าเฉลี่ย = 3.6 ผู้เชี่ยวชาญ ค่าเฉลี่ย = 3.7
5. การได้มาของหนี้ หนี้อาจได้มาจากหลายทาง ทั้งจากของตนเอง และการประมูลซื้อหนี้มา เช่น หนี้ของเจ้าหนี้เอง (ต้นทุน 100 %) หรือหนี้ที่ประมูลซื้อมาจากที่อื่น (มีต้นทุนของหนี้ต่ำกว่า 100 %)					◆	*	กรณีศึกษา ค่าเฉลี่ย = 3.6 ผู้เชี่ยวชาญ ค่าเฉลี่ย = 2.8
6. นโยบายเจ้าหนี้ การจัดการกับหนี้ของเจ้าหนี้ ที่เป็นของรัฐกับเอกชน เช่นเจ้าหนี้ที่เป็นองค์กรของรัฐเช่น บบส. หรือ เจ้าหนี้ที่เป็นองค์กร เอกชนเช่น ธ.พาณิชย์,บริษัทที่ซื้อหนี้จากปรส. ฯลฯ					*	◆	กรณีศึกษา ค่าเฉลี่ย = 4.0 ผู้เชี่ยวชาญ ค่าเฉลี่ย = 3.5
7. วิธีการประเมินหนี้ ได้แก่ เงื่อนไขและวิธีที่ใช้ในการประเมินหนี้ เช่น การโอนทรัพย์สินชำระหนี้โดยมีเงื่อนไขซื้อคืน, ลดดอกเบี้ย, ยืดระยะเวลาชำระหนี้ ,ลดเงินต้นหรือดอกเบี้ยบางส่วน เป็นต้น			*		◆		กรณีศึกษา ค่าเฉลี่ย = 1.4 ผู้เชี่ยวชาญ ค่าเฉลี่ย = 2.9
8. ปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจ , มาตรการสนับสนุนจากรัฐ (ถ้าถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความเห็นถึงปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งได้ให้ความเห็นปัจจัยด้านภาวะเศรษฐกิจและมาตรการของรัฐ)			*	◆			กรณีศึกษา ค่าเฉลี่ย = 1.4 ผู้เชี่ยวชาญ ค่าเฉลี่ย = 1.8

* = ความเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง 5 ราย (ค่าเฉลี่ย) , ◆ = ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 30 ราย (ค่าเฉลี่ย)

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การประนอมหนี้ เป็นหนทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และได้นำมาใช้อย่างมาก หลังจากเกิดภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ เมื่อปี พ.ศ. 2540 แต่ขณะเดียวกันยังมีหนี้ที่อีกจำนวนมากที่ยังไม่ได้ประนอมหนี้ เนื่องจากติดขัดปัญหาหลายประการ

จากประสบการณ์การทำงานของผู้วิจัยในสถาบันการเงิน เคยอยู่ในสถานะเจ้าหนี้ ซึ่งต้องทำหน้าที่ติดตามทวงหนี้โครงการที่อยู่อาศัยหลายโครงการ และได้ดำเนินการประนอมหนี้ในโครงการเหล่านั้น พบเห็นว่าปัญหาที่ยังไม่ได้มีการลงนามประนอมหนี้กันนั้น มาจากด้านลูกหนี้ไม่จริงจังในการแก้ปัญหาเป็น ส่งผลให้เกิดหนี้มีปัญหาเป็นจำนวนมากตามมา

แต่จากการสืบค้นเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีงานที่วิจัยที่นำมาอ้างอิง พบงานวิจัย 2 งาน ซึ่งทำให้ผู้วิจัยต้องนำมาคิดพิจารณาถึงสาเหตุที่แท้จริงของการไม่ลงนามประนอมหนี้ว่าจริง ๆ แล้วเกิดขึ้นด้วยสาเหตุอะไร งานวิจัยนั้น ได้แก่

งานวิจัยของ วิชิต เวียรศิลป์ ในเรื่องทัศนคติของเจ้าหนี้ต่อมาตรการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตาม พรบ. ล้มละลาย พ.ศ. 2483 พบว่า เจ้าหนี้มีทัศนคติที่เห็นด้วยต่อมาตรการฟื้นฟูกิจการ และงานวิจัยของ วราภรณ์ อาษาพร ในเรื่อง แนวคิดทางกฎหมายในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ศึกษาระหว่าง พ.ร.บ.ล้มละลาย (ฉบับที่.....) พ.ศ. พบว่า เจ้าหนี้มีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการฟื้นฟูกิจการ กล่าวคือ เจ้าหนี้สามารถทำให้การฟื้นฟูกิจการเกิดขึ้นและดำเนินต่อไปได้ และทำให้สิ้นสุดลงได้เช่นกัน

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงนามประนอมหนี้ และไม่ลงนามประนอมหนี้ในโครงการ 2 โครงการ ของบริษัท กานดาเคหะ จำกัด ซึ่งเป็นโครงการของลูกหนี้รายเดียวกัน แต่เจ้าหนี้คนละราย คือ โครงการกานดาคลาสสิควิลล์ และโครงการกานดาพาร์ควิลล์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.1 สรุปผลการศึกษา

ข้อมูลที่ได้จากบทที่ 4 ซึ่งได้ทำการสัมภาษณ์ หาปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงนาม และไม่ลงนามประนอมหนี้ โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 30 ท่าน และผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีศึกษาทั้ง 2 โครงการ ได้แก่โครงการ กานดาคลาสสิควิลล์ และโครงการกานดาพาร์ควิลล์ โดยการสัมภาษณ์แบบให้ค่าน้ำหนักของแต่ละปัจจัย และนำค่าน้ำหนัก มาเปรียบเทียบกันแยกในแต่ละโครงการ สรุปผลการศึกษาดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงนามประนอมหนี้ ที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ได้แก่

1. จำนวนเจ้าหนี้ เป็นปัจจัยที่สำคัญมากในการประนอมหนี้ เนื่องจากถ้าหนี้ที่มีเจ้าหนี้หลายรายแล้ว โดยมีหลักประกันร่วมกันไม่อาจแบ่งแยกได้แล้ว การตัดสินใจต่าง ๆ จะต้องใช้เกณฑ์ของหนี้ที่มีเจ้าหนี้หลายราย (Syndicate Loan) มาใช้ ซึ่งเจ้าหนี้นอกจากจะต้องผูกพันกับลูกหนี้แล้ว ยังต้องผูกพันกับเจ้าหนี้รายอื่น ๆ อีกด้วย ซึ่งมีผลให้การตัดสินใจต่าง ๆ ที่ส่งผลให้การประนอมหนี้สำเร็จนั้น ทำได้ยากกว่าหนี้ที่มีเจ้าหนี้รายเดียว
2. นโยบายเจ้าหนี้ ให้ความเห็นว่าเป็นปัจจัยสำคัญมากที่สุด เนื่องจากการที่จะลงนามประนอมหนี้หรือไม่นั้น นโยบายเจ้าหนี้มีส่วนสำคัญ แม้ว่าโครงการจะมีศักยภาพที่ดี หรือเป็นหนี้ที่มีเจ้าหนี้รายเดียว แต่หากเจ้าหนี้ไม่มีนโยบายที่จะประนอมหนี้แล้ว ก็ไม่สามารถทำได้
3. ลักษณะกายภาพโครงการ เนื่องจากขั้นตอนเริ่มต้นของการประนอมหนี้คือการประเมินราคาหลักประกัน และดูถึงศักยภาพของหลักประกันว่าจะทำรายได้ให้เจ้าหนี้ได้เท่าไร หากโครงการมีศักยภาพดี การประนอมหนี้จะส่งผลให้เจ้าหนี้มีโอกาสที่จะได้รับชำระหนี้ในอนาคตมากขึ้น รายรับจะมีมากกว่ารายหลักประกันชำระหนี้ ดังนั้นศักยภาพโครงการมีส่วนสำคัญอย่างมากในการที่จะเกิดหรือไม่เกิดการประนอมหนี้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงนามประนอมหนี้ โครงการกานดาคลาสสิควิลล์ ที่ผู้เกี่ยวข้องมีความเห็นว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ได้แก่

1. จำนวนเจ้าหนี้ จำนวนเจ้าหนี้ หนี้ที่มีจำนวนเจ้าหนี้้น้อย ย่อมที่จะตกลงกันง่ายกว่าหนี้ที่มีเจ้าหนี้หลายราย เนื่องจากการประนอมหนี้จะสำเร็จหรือไม่นั้น เจ้าหนี้มีส่วนอย่างมากที่จะเป็นผู้กำหนด เพราะเจ้าหนี้เป็นผู้ที่มีส่วนสูญเสียต่อการประนอมหนี้ทุกครั้ง ดังนั้น ถ้าเจ้าหนี้มีน้อยรายแล้ว การตัดสินใจที่จะดำเนินการต่าง ๆ ก็จะง่ายขึ้น
2. นโยบายเจ้าหนี้ มีส่วนสำคัญยิ่งในการประนอมหนี้ เนื่องจากเป็นตัวกำหนดแนวทางในการจัดการหนี้ ซึ่ง บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน จัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์เพื่อบริหารสินทรัพย์ซึ่งซื้อมาจาก องค์การเพื่อการปฏิรูปสถาบันการเงิน (ปรส.) ซึ่งการบริหารสินทรัพย์นี้ บบส.จะต้องหาแนวทางที่ให้เกิดความยุติธรรมที่สุด ทั้งเจ้าหนี้และลูกหนี้ ถ้าหากโครงการมีศักยภาพพอที่จะพัฒนาต่อแล้ว และลูกหนี้ตกลงที่จะดำเนินโครงการต่อแล้ว

บบส. จะหาแนวทางประนอมหนี้ที่เหมาะสมต่อไป ซึ่งช่วยทำให้ลูกหนี้พัฒนาโครงการต่อไป เพื่อนำเงินมาชำระคืนเจ้าหนี้ได้ต่อไป

3. วิธีการประนอมหนี้ เป็นส่วนต่อเนืองกับปัจจัยด้านนโยบายของเจ้าหนี้ เพราะเงื่อนไข ส่งผลกระทบต่อความเป็นไปได้ที่จะประนอมหนี้สำเร็จหรือไม่ มีความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้น และลูกหนี้เห็นชอบด้วย ถ้าทั้งสองฝ่ายเห็นชอบร่วมกันแล้ว การประนอมหนี้ก็จะเกิดขึ้นและมีโอกาสที่จะสำเร็จมากขึ้น

เหตุผลที่เลือกปัจจัยนี้ แตกต่างจากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญและหนี้ของโครงการ กานดาพาร์ควิลล์ เนื่องจาก กรณีนี้ เจ้าหนี้คือ บบส. ที่มีนโยบายมุ่งเน้นการประนอมหนี้อยู่แล้ว บบส. จะกำหนดวิธีการประนอมหนี้ให้สอดคล้องกับธุรกิจของลูกหนี้มากที่สุด การใช้วิธีการอินเทอร์เน็ตชำระหนี้ในกรณีของโครงการกานดาพาร์ควิลล์ และมีเงื่อนไขซื้อคืนในอนาคต เป็นวิธีที่สอดคล้องกับสภาพธุรกิจ และความสามารถของลูกหนี้ในการชำระคืน ทำให้เกิดการประนอมหนี้ขึ้นได้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงนามประนอมหนี้ โครงการกานดาพาร์ควิลล์ ที่ผู้เกี่ยวข้องมีความเห็นว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ได้แก่

1. จำนวนเจ้าหนี้ มีส่วนอย่างยิ่ง เนื่องจากเจ้าหนี้หลายราย ทำให้หนี้จำเป็นต้องใช้กฎเกณฑ์ของหนี้ที่มีเจ้าหนี้หลายราย (Syndicate Loan) มาใช้ ซึ่งมีหลักการที่ เจ้าหนี้ทุกราย นอกจากจะผูกพันกับลูกหนี้แล้ว ยังต้องผูกพันกับเจ้าหนี้รายอื่น ๆ อีกด้วย ดังนั้นหนี้ที่มีเจ้าหนี้หลายราย เช่นโครงการกานดาพาร์ควิลล์นี้ ทำให้การตกลงที่จะแก้ไขหนี้ไปในแนวทางใด เจ้าหนี้รายอื่น ๆ จะต้องเห็นชอบด้วย มิฉะนั้นจะกระทำไม่ได้
2. นโยบายเจ้าหนี้ ที่แตกต่างกัน เป็นปัจจัยที่ส่งผลทำให้ยังไม่มี การลงนามประนอมหนี้ เนื่องจากการลงนามประนอมหนี้ย่อมเป็นการผูกพันเจ้าหนี้แต่ละรายให้ต้องปฏิบัติตาม และเจ้าหนี้ย่อมจะต้องมีส่วนสูญเสียเกิดขึ้น จะมากหรือน้อยแตกต่างกันไป ในกรณีนี้ ธ.ไทยชนาการ มีนโยบายที่จะประนอมหนี้ ช่วยเหลือลูกหนี้ให้ดำเนินกิจการต่อไปได้ มากกว่าที่จะยึดทรัพย์ขายทอดตลาด แต่ บจ.วิ.คอนกลอมเมอเรท เป็นบริษัทที่ไม่ได้มีหน่วยงานที่จะติดตามผลการประนอมหนี้ จึงไม่มีนโยบายที่จะประนอมหนี้ยึดระยะเวลาออกไปอีก

นโยบายของเจ้าหนี้ทั้งสองรายที่แตกต่างกันนี้ ส่งผลทำให้ยังไม่มี การลงนามประนอมหนี้โครงการกานดาพาร์ควิลล์

3. การได้มาของหนี้ เป็นปัจจัยเดียวเจ้าหนี้และลูกหนี้ ให้ความสำคัญขึ้นมา แตกต่างจากโครงการกานดาพาร์ควิลล์ และความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ทั้งนี้ปัจจัยนี้เกี่ยวข้องกับเจ้าหนี้ อย่างชัดเจน เจ้าหนี้ทั้งสองรายได้หนี้มาโดยวิธีและราคาที่แตกต่างกัน ธนาคารไทยชนาการ จำกัด (มหาชน) ได้หนี้มาด้วยการรวบรวมกิจการของ บงล. ไอเอฟซีที ไฟแนนซ์ เข้ามา

เป็น ธ.ไทยธนาคาร ทำให้หนี้ของ บงล.ไอเอฟซีที ไฟแนนซ์ ถูกโอนมาเป็นหนี้ของไทยธนาคารเต็มจำนวน ขณะที่ บจ.วี.คอนกลอมเมอเรท ได้หนี้มาด้วยการประมูลซื้อมาจากปรส. ในราคาประมาณร้อยละ 20 ของมูลหนี้เดิม ทำให้การคิดส่วนสูญเสียของเจ้าหนี้ทั้งสองแตกต่างกัน

ในข้อตกลงเบื้องต้น ธ.ไทยธนาคารไม่ต้องการที่จะโอนทรัพย์สินชำระหนี้ เนื่องจากราคาประเมินหลักประกันต่ำมากจนไม่คุ้มกับหนี้ที่มีอยู่ ส่วนสูญเสียที่เกิดขึ้นไม่สามารถรับได้ ขณะที่ บจ.วี.คอนกลอมเมอเรท ต้องการที่จะให้โอนทรัพย์สินชำระหนี้กันไป เพราะราคาประเมินถึงแม้ว่าจะต่ำในปัจจุบัน แต่ก็ยังคุ้มกับราคาซื้อเพียงร้อยละ 20

5.2 วิเคราะห์และอภิปรายผลการศึกษา

ปัจจัยที่ผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องโครงการกานดาคลาสสิควิลล์ เห็นแตกต่างกันในส่วนของปัจจัยที่สำคัญมากที่สุด ได้แก่

1. คักยภาพโครงการ

- ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าปัจจัยสำคัญที่สุด เนื่องจากขั้นตอนเริ่มต้นของการประนอมหนี้คือการประเมินราคาหลักประกัน และดูถึงคักยภาพของหลักประกันว่าพอที่จะทำรายได้ให้เจ้าหนี้ได้เท่าไร หากโครงการมีคักยภาพดี การประนอมหนี้จะส่งผลให้เจ้าหนี้มีโอกาสที่จะได้รับชำระหนี้ในอนาคตมากขึ้น รายรับจะมีมากกว่าขายหลักประกันชำระหนี้ ดังนั้นคักยภาพโครงการมีส่วนสำคัญอย่างมากในการที่จะเกิดหรือไม่เกิดการประนอมหนี้
- ผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีศึกษาเห็นว่า ไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่สุดในการลงนามประนอมหนี้ เนื่องจากบปส.เป็นองค์กรที่ตั้งขึ้นด้วยวัตถุประสงค์ที่จะมุ่งเน้นประนอมหนี้ให้กับลูกหนี้ที่สุจริต และลูกหนี้ที่ต้องการดำเนินโครงการต่ออยู่แล้ว ซึ่งจะเน้นไปที่การทำให้ลูกหนี้สามารถที่จะดำเนินธุรกิจต่อไปได้ โดยการประนอมหนี้จะใช้วิธีการที่สอดคล้องเหมาะสมกับลูกหนี้และกิจการให้มากที่สุด หากคักยภาพโครงการเป็นอย่างไร วิธีการประนอมหนี้จะถูกกำหนดให้สอดคล้องแทนที่จะไม่ประนอมหนี้เลย

2. วิธีการประนอมหนี้

- ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าไม่เป็นปัจจัยที่สำคัญมากที่สุด เนื่องจากก่อนที่จะมาถึงขั้นตอนนี้จะต้องมีกระบวนการ ผ่านการเห็นด้วยของเจ้าหนี้มาแล้ว เนื่องจากการประนอมหนี้ เจ้าหนี้จะเป็นผู้สูญเสีย หากมีนโยบายที่ต้องการจะประนอมหนี้แล้ว วิธีการประนอมหนี้จะตกลงกันได้ไม่ยากนัก

- ผู้ที่เกี่ยวข้องในโครงการกานดาคลาสสิควิลล์เห็นว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญมากที่สุด แตกต่างจากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเนื่องจาก กรณีนี้ เจ้าหนี้คือ บบส. ที่มีนโยบายมุ่งเน้นการประนอมหนี้อยู่แล้ว บบส. จะกำหนดวิธีการประนอมหนี้ให้สอดคล้องกับธุรกิจของลูกค้าหนี้มากที่สุด การใช้วิธีการโอนทรัพย์สินชำระหนี้ในกรณีของโครงการกานดาคลาสสิควิลล์ และมีเงื่อนไขซื้อคืนในอนาคต เป็นวิธีที่สอดคล้องกับสภาพธุรกิจ และความสามารถของลูกค้าหนี้ในการชำระคืน ทำให้เกิดการประนอมหนี้ขึ้นได้

ดังนั้นปัจจัยที่แตกต่างกันนี้ มาจากที่โครงการกานดาคลาสสิควิลล์ มีเจ้าหนี้เป็น บบส. ที่มีนโยบายมุ่งเน้นประนอมหนี้อยู่แล้ว ทำให้นโยบาย และวิธีการประนอมหนี้ ออกมาได้สอดคล้องกับลูกค้าหนี้ ทั้งนี้ บบส. ได้พิจารณาหลายปัจจัยประกอบกัน ไม่ใช่เฉพาะศักยภาพหลักประกันเท่านั้น

ปัจจัยที่ผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องโครงการกานดาพาร์ควิลล์ เห็นแตกต่างกันในส่วนของปัจจัยที่สำคัญมากที่สุด ได้แก่

1. ศักยภาพโครงการ

- ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด เนื่องจากขั้นตอนเริ่มต้นของการประนอมหนี้คือการประเมินราคาหลักประกัน และดูถึงศักยภาพของหลักประกันว่าพอที่จะทำรายได้ให้เจ้าหนี้ได้เท่าไร หากโครงการมีศักยภาพดี การประนอมหนี้จะส่งผลให้เจ้าหนี้มีโอกาสที่จะได้รับชำระหนี้ในอนาคตมากขึ้น รายรับจะมีมากกว่าขายหลักประกันชำระหนี้ ดังนั้นศักยภาพโครงการมีส่วนสำคัญอย่างมากในการที่จะเกิดหรือไม่เกิดการประนอมหนี้
- ผู้ที่เกี่ยวข้องในโครงการกานดาพาร์ควิลล์เห็นว่า แม้ว่าโครงการจะก่อสร้างไปเพียงร้อยละ 10 ยังคงต้องใช้เงินลงทุนอีกมาก แต่ก็ไม่ใช้ปัจจัยที่สำคัญต่อการที่ยังไม่มีการลงนาม เนื่องจากเจ้าหนี้รายใหญ่คือ บจ.วี.คอนกลอมเมอเรท ไม่ได้ให้ความสำคัญกับหลักประกันว่าจะดีหรือไม่ดี แต่ให้ความสำคัญกับส่วนต่างระหว่างหนี้ที่ซื้อ มา กับราคาของหลักประกันที่ขายได้มากกว่า เมื่อมีส่วนต่าง และเห็นว่าการจัดการหนี้ให้เสร็จโดยเร็วเป็นนโยบายของ บจ.วี.คอนกลอมเมอเรท แล้ว ก็จะไม่ลงนามประนอมหนี้เพื่อยืดระยะเวลาออกไปอีก

2. การได้มาของหนี้

- ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าไม่เป็นปัจจัยสำคัญมากที่สุด เนื่องจากในทางธุรกิจแล้ว เจ้าหนี้ไม่ว่าจะซื้อหนี้มาราคาสูงหรือต่ำ จะต้องคิดมูลค่าหลักประกันให้ใกล้เคียงกับราคาแท้จริงมากที่สุด ส่วนต่างจะมากน้อยคือกำไรของเจ้าหนี้ ดังนั้นแม้จะซื้อหนี้มาราคาต่ำ การประนอมหนี้จะไม่เกิดขึ้นง่ายกว่า เพราะเหตุผลทางธุรกิจคือการทำกำไรสูงสุด

- ผู้ที่เกี่ยวข้องในโครงการกานดาพาร์ควิลล์เห็นว่าเป็นปัจจัยสำคัญมากที่สุด เนื่องจากในกรณีนี้ เจ้าหนี้ของโครงการมี 2 ราย แต่ละรายมีการได้มาของหนี้ที่แตกต่างกัน ทำให้ส่งผลถึงการคิดส่วนสูญเสียของหนี้แตกต่างกันไปด้วย เช่นนี้ การที่จะคิดมูลค่าการชำระคืนก็จะไม่เหมือนกัน ส่งผลต่อการลงนามประนอมหนี้ทำได้ยาก เนื่องจากทุกฝ่ายจะต้องเห็นร่วมกัน เพราะเป็นหนี้ที่มีเจ้าหนี้หลายราย (Syndicate Loan)

ดังนั้น ปัจจัยที่แตกต่างกันนี้ มาจากการที่หนี้มีเจ้าหนี้หลายราย แต่ละรายได้หนี้มาแตกต่างกัน และมีต้นทุนแตกต่างกัน ส่งผลต่อการจัดการหนี้ที่จะต้องใช้เกณฑ์ของหนี้ที่มีเจ้าหนี้หลายรายมาบังคับนั้นทำได้ยาก ถึงแม้ว่าโครงการจะมีศักยภาพอย่างไรก็ตาม

ปัจจัยที่ผู้ที่เกี่ยวข้องโครงการกานดาคลาสสิควิลล์ และโครงการกานดาพาร์ควิลล์ เห็นแตกต่างกันในส่วนของปัจจัยที่สำคัญมากที่สุด ได้แก่

1. วิธีการประนอมหนี้

- ผู้ที่เกี่ยวข้องโครงการกานดาคลาสสิควิลล์เห็นว่า เป็นปัจจัยสำคัญที่สุด เนื่องจากเจ้าหนี้บส. มีนโยบายที่ชัดเจนที่จะช่วยเหลือลูกหนี้ที่สุจริต และต้องการให้ลูกหนี้ดำเนินกิจการต่อดังนั้นจึงมีวิธีการประนอมหนี้ที่สอดคล้องกับรายได้ของลูกหนี้ที่จะมาชำระคืน
- ผู้ที่เกี่ยวข้องโครงการกานดาพาร์ควิลล์เห็นว่า ไม่เป็นปัจจัยสำคัญที่สุด เนื่องจากหนี้โครงการนี้ยังไม่มีการลงนามประนอมหนี้ ยังอยู่ในขั้นตอนตกลงกันระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ ถึงการดำเนินการในขั้นที่ว่า จะประนอมหนี้หรือไม่ เนื่องจากนโยบายเจ้าหนี้ที่แตกต่างกัน ทำให้ยังตกลงกันไม่ได้ ปัจจัยนี้จึงไม่ใช่ปัจจัยสำคัญต่อการไม่ลงนาม

2. การได้มาของหนี้

- ผู้ที่เกี่ยวข้องโครงการกานดาคลาสสิควิลล์เห็นว่า ไม่เป็นปัจจัยสำคัญที่สุด เนื่องจากแม้ว่าจะได้หนี้มาอย่างไร ต้นทุนเท่าไร ก็จะมีนโยบายที่เหมือนเดิมคือช่วยเหลือลูกหนี้ที่สุจริตให้ดำเนินกิจการต่อไปได้
- ผู้ที่เกี่ยวข้องโครงการกานดาพาร์ควิลล์เห็นว่า เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เนื่องจากหนี้ของโครงการมีเจ้าหนี้หลายราย เจ้าหนี้แต่ละรายได้หนี้มาแตกต่างกัน ทำให้ส่งผลต่อการประนอมหนี้ เพราะว่ามีต้นทุนต่างกัน

ปัจจัยสำคัญที่พบ และเหมือนกันทั้งสองโครงการนั้นคือ นโยบายของเจ้าหนี้ และจำนวนเจ้าหนี้ นโยบายของเจ้าหนี้ทั้ง 3 ราย คือ บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน และ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) มีนโยบายที่มุ่งเน้นให้ประนอมหนี้โดยให้ลูกหนี้พัฒนาโครงการต่อไป ส่วน บริษัท วี.คอนกลอมเมอเรท จำกัด นั้น มีนโยบายที่จะโอนทรัพย์สินชำระหนี้ ไม่ต้องการให้ดำเนินโครงการต่อ เมื่อนำมาพิจารณาให้

ละเอียด พบว่า นโยบายที่แตกต่างกันนั้น ส่วนหนึ่งมาจาก แหล่งเงินทุนของเจ้าหนี้ที่แตกต่างกัน บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้น 100 % ส่วน ธนาคาร ไทยธนาคาร แหล่งเงินทุนมาจากกระทรวงการคลัง และเงินฝากของประชาชน เป็นหลัก บริษัท วี.คอนกลอมเมอเรท จำกัด แหล่งเงินทุนมาจากหุ้นเรือนหุ้นของผู้ถือหุ้น คือเอกชน ซึ่งทำธุรกิจเมื่อมุ่งหวังผลกำไรเป็นหลัก

ดังนั้น แหล่งเงินทุนของเจ้าหนี้ จึงมีส่วนที่จะกำหนดนโยบายในการประนอมหนี้ว่าจะให้ออกมาในลักษณะใด จะใช้การประนอมหนี้แบบยืดระยะเวลาออกไป ให้เวลาลูกหนี้พัฒนาโครงการ จะเป็นนโยบายของเจ้าหนี้ที่มีแหล่งเงินทุนมาจากภาครัฐ เช่น บบส. และ ธ.ไทยธนาคาร สำหรับภาคเอกชน อย่าง บจ.วี.คอนกลอมเมอเรท จะใช้วิธีการอินเทอร์เน็ตชำระหนี้ เพื่อให้ได้ผลตอบแทนโดยเร็ว เนื่องจากแหล่งเงินทุนมาจากการลงทุนของเจ้าของกิจการเอง

โดยสรุปแล้ว ปัจจัยที่ส่งผลจะอยู่ทางด้านเจ้าหนี้ เนื่องจากส่วนใหญ่ เจ้าหนี้มีส่วนสูญเสียจากการประนอมหนี้ ขณะที่ลูกหนี้ส่วนใหญ่จะได้เปรียบ หากฝ่ายเสียเปรียบคือเจ้าหนี้ยินยอมที่จะประนอมหนี้แล้ว ก็มีโอกาที่จะเกิดขึ้นได้มาก

ปัจจัยอื่น ๆ ที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นแตกต่างกันไป มีดังนี้

1. หากเจ้าหนี้เป็นสถาบันการเงินแล้ว ในช่วงที่ต้องทำยอดประนอมหนี้ เช่นช่วงปิดยอดไตรมาส ยอดปี เจ้าหนี้เหล่านี้จะมุ่งเน้นที่จะประนอมหนี้มากกว่าปกติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
2. มาตรการของรัฐที่จะช่วยเหลือให้ประนอมหนี้ได้สำเร็จ เช่น การลดภาษี และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่เกิดจากการประนอมหนี้ , การตั้งหน่วยงานขึ้นมาช่วยเหลือ เช่น คปน. , ศงป. เป็นต้น
3. ภาวะเศรษฐกิจโดยรวม ซึ่งมีผลต่อการประนอมหนี้สำเร็จหรือไม่ ทั้งนี้ หากเศรษฐกิจดี คนมีกำลังซื้อบ้านแล้ว โอกาสที่จะเกิดการประนอมหนี้ก็ง่ายขึ้น เจ้าหนี้มีโอกาที่จะรับหนี้คืนได้มาก
4. การจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน (บสท.) นั้นส่งผลในด้านจิตวิทยาต่อลูกหนี้บ้าง เนื่องจากลูกหนี้มักจะชะลอการประนอมหนี้กับเจ้าหนี้ไว้ก่อนเพื่อรอที่จะโอนหนี้เข้าสู่ บสท. เพราะคาดว่าจะได้เงื่อนไขในการประนอมหนี้ที่ดีกว่า

5.3 ข้อเสนอแนะ

การนำผลการศึกษาไปใช้

ผลการวิจัยทำให้ทราบถึงปัจจัยที่สำคัญต่อการลงนาม และไม่ลงนามประนอมหนี้ ในส่วนปัจจัยที่มีการลงนามนั้น เพื่อทราบถึงปัจจัยที่ทำให้ลงนามสำเร็จ เพื่อนำไปปรับใช้ในการประนอมหนี้ครั้งต่อไป ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการไม่ลงนาม โครงการกานดาพาร์ควิลล์นั้น ขอเสนอแนะดังนี้

ปัจจัยที่ส่งทำให้ไม่ลงนามนั้น ได้แก่ จำนวนเจ้าหนี้ , นโยบายเจ้าหนี้ และการได้มาของหนี้ เมื่อดูถึงที่มาของหนี้ พบว่าหนี้ที่แยกออกมาจาก ปรส. ที่ประมูลขายให้แก่เจ้าหนี้ต่างราย ทำให้เกิดปัญหาในการแก้ไข

หน้าอนาคต เนื่องจากเมื่อหนี้ถูกแยกเจ้าหนี้ในชั้นตอนของ ปรส.แล้ว การแก้ไขหนี้ทำได้ยาก โดยเฉพาะหนี้ดังกล่าวถูกประมูลขายไปในราคาต่ำกว่ามูลหนี้เดิมจำนวนมาก ทำให้เกิดราคาของหนี้ที่มีหลักประกันเดียวกัน เหลือมลักันจำนวนมาก กระบวนการดังกล่าวจึงส่งผลให้หนี้มีปัญหาในการจัดการ

ดังนั้น ในการประมูลขายหนี้ของ ปรส. ควรที่จะประมูลให้ผู้ซื้อ เป็นรายลูกหนี้ หรือหลักประกัน เดียวกันให้กับผู้ซื้อรายเดียว หรือน้อยรายที่สุด จะทำให้การจัดการหนี้ หรือประนอมหนี้ทำได้ง่ายขึ้น

การทำการศึกษารั้งต่อไป

1. เนื่องจากการศึกษารั้งนี้เลือก การประนอมหนี้ของบริษัท กานดาเคหะ จำกัด เป็นกรณีศึกษา ซึ่งเป็นบริษัทขนาดกลางที่ทำโครงการที่อยู่อาศัย ในการศึกษาครั้งต่อไปน่าจะศึกษากระบวนการประนอมหนี้ของโครงการขนาดใหญ่ และขนาดเล็ก ว่ามีวิธีการที่แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร และเลือกโครงการที่เป็นลูกหนี้ของสถาบันการเงินอื่น ๆ เช่นธนาคารพาณิชย์ ซึ่งเป็นสถาบันการเงินขนาดใหญ่ที่สุดในการปล่อยสินเชื่อ หรือบริษัทเงินทุน บริษัท เครดิตฟองซิเอร์ ว่าเจ้าหนี้หลายแบบเช่นนี้มีวิธีการประนอมหนี้อย่างไรสำหรับโครงการที่อยู่อาศัยอย่างไรมีข้อแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

2. ทำการศึกษาในภาพรวมของการประนอมหนี้ โดยถามผู้เชี่ยวชาญด้านการประนอมหนี้ ลูกหนี้ และเจ้าหนี้ หลายราย เพื่อนำมาหาปัจจัย ปัญหาต่าง ๆ มาประมวลปัญหาของการประนอมหนี้ในภาพรวม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

- กรมบังคับคดี. รายงานบทบาทและหน้าที่ของสำนักฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้. 2541.
- กรรมการบริษัท ทวีวัฒน์กรุ๊ป จำกัด. สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2544.
- กรรมการผู้จัดการบริษัท เดอะฟิวเจอร์พรีอเพอติวิตี จำกัด. สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2544.
- "การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์",วารสารธนาคารอาคารสงเคราะห์ 20 (มกราคม-มีนาคม 2543) : 14-29.
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารทรัพย์สิน บริษัท บริหารสินทรัพย์จันทบุรี จำกัด. สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2544.
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารสินทรัพย์อสังหาริมทรัพย์ บริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด. สัมภาษณ์, 22 พฤศจิกายน 2544.
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายประนอมหนี้ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน). สัมภาษณ์, 6 พฤศจิกายน 2544.
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายประนอมหนี้ บริษัทเงินทุน ทีเอสโก้ จำกัด (มหาชน). สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2544.
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายประนอมหนี้ บริษัท บริหารสินทรัพย์จตุจักร จำกัด. สัมภาษณ์, 16 พฤศจิกายน 2544.
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิเคราะห์และติดตามหนี้ บริษัท.Goldman Sach (Asia) Finance จำกัด. สัมภาษณ์, 26 พฤศจิกายน 2544.
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิเคราะห์และประนอมหนี้ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน). สัมภาษณ์, 16 พฤศจิกายน 2544.
- เจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษา ศูนย์ให้คำปรึกษาทางการเงินสำหรับวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และประชาชน. สัมภาษณ์, 14-18 มกราคม 2545.
- เจ้าหน้าที่อาวุโส ฝ่ายติดตามหนี้ บริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน). สัมภาษณ์, 14 พฤศจิกายน 2544.
- บริษัทพัฒนา กุลชาติชัย. ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาธุรกิจนครหลวง 10 ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน). สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2544.
- บริษัทพัฒนา กุลชาติชัย. ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาธุรกิจนครหลวง 10 ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน). สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2545.
- บรรณศิษฐ์ บุญยัง. ประธานกรรมการบริษัท กานดาเคหะ จำกัด. สัมภาษณ์, 18 พฤศจิกายน 2543.
- บรรณศิษฐ์ บุญยัง. ประธานกรรมการบริษัท กานดาเคหะ จำกัด. สัมภาษณ์, 16 มกราคม 2545.
- บรรณศิษฐ์ บุญยัง. มาตรการแก้ไขปัญหาวิกฤตอสังหาริมทรัพย์ ปี 2539-2541. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541 .
- บรรยง วิเศษมงคลชัย. ผู้จัดการฝ่ายบริหารสินทรัพย์ บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน.

สัมภาษณ์, 22 มกราคม 2544.

บรรยง วิเศษมงคลชัย. ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน.

สัมภาษณ์, 10 มกราคม 2545.

บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน "สัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ 2 ที่บริษัท กานดาเคหะ จำกัดกระทำต่อบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2543" (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน "สัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ระหว่าง บริษัทบริหารสินทรัพย์ สถาบันการเงิน กับบริษัท กานดาเคหะ จำกัด ลว.19 มกราคม 2543" (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

บริษัท ศูนย์วิจัย ไทยพาณิชย์ จำกัด. NPLs : มะเร็งร้ายสถาบันการเงิน , วารสารทัศนะเศรษฐกิจ-การเงิน 56 (สิงหาคม 2542) : 1-3.

ผู้จัดการบริษัท เกษมสุขการเคหะ จำกัด. สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2544.

ผู้จัดการบริษัท บ้านสวนนครินทร์ จำกัด. สัมภาษณ์, 16 ธันวาคม 2544.

ผู้จัดการบริษัท พลีบา ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด. สัมภาษณ์, 12 ธันวาคม 2544.

ผู้จัดการบริษัท ลิฟวิ่งแลนด์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด. สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2544.

ผู้จัดการฝ่ายการเงิน บริษัท เอ.พี.ซี.ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด. สัมภาษณ์, 19 ธันวาคม 2544.

ผู้จัดการฝ่ายการเงินและบัญชี บริษัท วัฒนะบ้านและที่ดิน จำกัด. สัมภาษณ์, 12 ธันวาคม 2544.

ผู้จัดการส่วนระดมหนี้ฮอสมิงทรัพย์ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน).

สัมภาษณ์, 22 พฤศจิกายน 2544.

ผู้ช่วยผู้จัดการ บริษัท วันลภา จำกัด. สัมภาษณ์, 16 ธันวาคม 2544.

ผู้ช่วยผู้จัดการส่วนบริหารสินทรัพย์ ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน). สัมภาษณ์,

12 พฤศจิกายน 2544.

พิชิตพล เอี่ยมมงคลชัย และฤทธิชัย งดงาม. การปรับโครงสร้างหนี้โดยเจ้าหนี้ใน Loan Syndication.

วารสารการเงินธนาคาร 213 (มกราคม 2543) : 131-133.

วิจิต เวียรศิลป์. ทัศนคติของเจ้าหนี้ต่อมาตรการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามพระราชบัญญัติ

ล้มละลาย พ.ศ.2483. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) คณะพัฒนาสังคม

สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์, 2542.

วราภรณ์ อาษาพร. แนวคิดทางกฎหมายในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ศึกษาระหว่าง พระราช

- บัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่) พ.ศ. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- วไลษา จันทราวศุ. ฝ่ายปรับปรุงโครงสร้างหนี้ คณะกรรมการส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทย. สัมภาษณ์, 2 สิงหาคม 2544.
- วไลษา จันทราวศุ. ฝ่ายปรับปรุงโครงสร้างหนี้ คณะกรรมการส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทย. สัมภาษณ์, 10 มกราคม 2545.
- สุธีร์ สุภณิตย์, "กฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการของบริษัทที่ประสบปัญหาทางการเงิน," ใน รวมบทความทางวิชาการเนื่องในโอกาสครบรอบ 84 ปี ศาสตราจารย์ จิตติ ดิงศภัทย์, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538), 233.
- สมชนก ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. ผู้ช่วยผู้จัดการส่วนประណอมหนี้สินทรัพย์เพื่ออสังหาริมทรัพย์ บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน. สัมภาษณ์, 10 มกราคม 2545.
- สมชนก ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. ผู้ช่วยผู้จัดการส่วนประណอมหนี้สินทรัพย์เพื่ออสังหาริมทรัพย์ บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน. สัมภาษณ์, 22 มกราคม 2544.
- สมพจน์ ลินธุเดช. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อหนี้ที่มีปัญหาประเภทสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์หนึ่งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2542.
- สุรัชย์ กำพลาณนท์วัฒน์, คัมภีร์ประណอมหนี้ให้ธุรกิจอยู่รอด. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสยามออฟเซต จำกัด, 2543.
- สุรศักดิ์ ภัคดีภิญโญ. ความล้มเหลวของโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยราคาถูก กรณีศึกษา บ้านโคราช จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาเคหการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542 .
- หัวหน้าฝ่ายการเงิน บริษัท ยี่งรายเรียลเอสเตท จำกัด. สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2544.
- อุดม คงศรี. ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณหนี้ค้างชำระสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขาเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. ปัญหาพิเศษปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2542.
- อานนท์ ไม้พุ่ม. ผู้จัดการศูนย์ให้คำปรึกษาทางการเงินสำหรับวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และประชาชน. สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2543.
- อิสระ บุญยัง. กรรมการผู้จัดการบริษัท กานดาเคหะ จำกัด. สัมภาษณ์, 18 พฤศจิกายน 2543.
- อิสระ บุญยัง. กรรมการผู้จัดการบริษัท กานดาเคหะ จำกัด. สัมภาษณ์, 16 มกราคม 2545.
- เอกสารเผยแพร่. ประណอมหนี้คืออะไร. ศูนย์ให้คำปรึกษาทางการเงินสำหรับวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และประชาชน (ศงป.). 2543.

เอกสารเผยแพร่. รายงานผลการดำเนินงาน. บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน. 2542.

เอกสารเผยแพร่. รายงานผลการดำเนินงานประจำปี. ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2543.

เอกสารเผยแพร่. รายงานผลการดำเนินงาน. องค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน. 2542.

เอกสารเผยแพร่. ลิขธิประโยชน์ในการประนอมหนี้. กระทรวงการคลัง. 2543.

Lebray Gaillot and Gravel, Paris. อ้างถึงใน วราภรณ์ อาษาพร. แนวคิดทางกฎหมายในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ศึกษาระหว่าง พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539. หน้า 175.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายละเอียดเกี่ยวกับบริษัท กานดาเคหะ จำกัด

ประวัติบริษัท

บริษัท กานดาเคหะ จำกัด เป็นบริษัทที่ดำเนินธุรกิจโครงการบ้านจัดสรรมาตั้งแต่ปี 2527 ในนาม บ้านกานดา โดยเป็นธุรกิจครอบครัว ในกลุ่มตระกูลบุญยัง ทำโครงการบ้านจัดสรร จำนวน 6 โครงการ ในย่านบางแค และหนองแขม ฝั่งธนบุรี ต่อมากลางปี 2536 จึงขยายกิจการมีกลุ่มผู้ถือหุ้นอื่นร่วมทุนด้วย และจดทะเบียน เป็นบริษัท กานดาเคหะ จำกัด โดยมีทุนจดทะเบียน 25 ล้านบาท จำนวน 2,500,000 หุ้น เป็นผู้ถือหุ้นคนไทย 2,125,000 หุ้น ผู้ถือหุ้นต่างประเทศ จำนวน 375,000 หุ้น

ผู้ถือหุ้น

	จำนวนหุ้น	สัญชาติ
1. นายบรรณศิษฐ์ บุญยัง	500,000	ไทย
2. นายอิสระ บุญยัง	500,000	ไทย
3. นางสาวอรุณี พูลมาสิน	225,000	ไทย
4. นางอนุสรณ์ นรพงษ์	50,000	ไทย
5. นางสาวนิรมล บุญยัง	25,000	ไทย
6. นายชิตชัย อภิชากุล	25,000	ไทย
7. นายชุน กวน จุง	100,000	จีน
8. นางสาวชุน ชู หวี	125,000	จีน
9. นางสาวชุน เป่ย์ หวี	100,000	จีน
10. นายชุน เชียง หยาง	50,000	จีน
11. นายอดิศักดิ์ พูลมาสิน	250,000	ไทย
12. นายจิระวัตร เกกานนท์	75,000	ไทย
13. นายพิภพ ศรีพุ่มบาง	125,000	ไทย
14. นายพรเทพ พิทักษ์ไพศาลศิลป์	125,000	ไทย
15. นายประวัติ ผีกฝน	100,000	ไทย
16. นางยุพิน ผีกฝน	50,000	ไทย
17. นางสาวดวงจันทร์ โพธิ์ศิริสุข	25,000	ไทย
18. นางประจวบจิตต์ บุญยัง	25,000	ไทย
19. นางสาววัญใจ บุญยัง	25,000	ไทย

ผู้บริหาร

1. นายบรรณศิษฐ์ บุญยัง	ประธานกรรมการ
2. นายอิสระ บุญยัง	กรรมการผู้จัดการ

กรรมการผู้มีอำนาจ

1. นายบรรณศิษฐ์ บุญยัง
2. นายอิสระ บุญยัง
3. นายอดิศักดิ์ พูลมาสิน
4. นางอนุสรณ์ นรพงษ์

โครงการที่ผ่านมาโดยบริษัท กานดาเคหะ จำกัด**ตารางที่ 7 : แสดงโครงการที่ผ่านของบริษัท กานดาเคหะ จำกัด**

โครงการ	ที่ตั้ง	รูปแบบ	จำนวน (แปลง)	ช่วงเวลา	เงินกู้ (สถาบันการเงิน)	มูลค่าโครงการ (ล้านบาท)
บ้านกานดา เอกชัย 1	บางบอน 5 บางขุนเทียน	บ้านเดี่ยว ทรงโรมัน	124	2536-2539	บงล.วอลล์ สตรีท	321.4
บ้านกานดา เอกชัย 2	บางบอน 5 บางขุนเทียน	บ้านเดี่ยว ทรงโรมัน	67	2537-2540	บงล.คาเธีย์ ไฟแนนซ์	181.25
กานดา กรีนแลนด์	บางบอน 5 บางขุนเทียน	ที่ดินเปล่า	94	2537-2540	บงล.เอสซีเอฟ	141.47
บ้านกานดา พระราม 2 กม.16.5	ถนนพระราม 2 กม. 16.5 สมุทรสงคราม	ทาวน์เฮ้าส์	433	2538-ปัจจุบัน	บงล.เอสซีเอฟ	411.86
กานดาคลาส สิคิวิลล์	บางบอน 5 บางขุนเทียน	บ้านเดี่ยว ทรงโรมัน	311	2538-ปัจจุบัน	บงล.วอลล์ สตรีท	824.6

ที่มา : บริษัท กานดาเคหะ จำกัด

ภาระหนี้สิน และทรัพย์สิน

ภาระหนี้สินที่มีต่อสถาบันการเงิน เป็นภาระหนี้ที่มีอยู่กับสถาบันการเงินที่ถูกสั่งปิดโดย ปรส. และถูกประมวลโดยกองทุนต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 8 : แสดงภาระหนี้สินที่มีต่อสถาบันการเงิน

ชื่อโครงการ ยอดหนี้ (บาท)	กองทุนซึ่งประมวลจาก ปรส.	ความคืบหน้าการปรับปรุงโครงสร้างหนี้
กานดากรีนแลนด์ 1 17,149,281	กองทุนรวม ASIA RECOVERY 2	ปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้ว โดยวิธีโอนทรัพย์สินชำระหนี้
บ้านกานดา กม. 16.5 126,904,158	กองทุนรวม ASIA RECOVERY 2	ปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้ว โดยวิธีโอนทรัพย์สินชำระหนี้
ตัว P/N 45,000,000	กองทุนรวม ASIA RECOVERY 2	ปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้ว โดยวิธีโอนทรัพย์สินชำระหนี้
ตัว P/N 20,000,000	กองทุนรวม ASIA RECOVERY 2	ปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้ว โดยวิธีตัดดอกเบียค้างเดิม ลดเงินต้น ส่งดอกเบียรายเดือนอัตรา 9 % ต่อปี มีสัญญาซื้อคืนภายในเวลา 5 ปี นับจากเดือน กค. 2543
ตัว P/N 23,000,000	กองทุนรวม ASIA RECOVERY 2	ปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้ว โดยวิธีตัดดอกเบียค้างเดิม ลดเงินต้น ส่งดอกเบียรายเดือนอัตรา 9 % ต่อปี มีสัญญาซื้อคืนภายในเวลา 5 ปี นับจากเดือน กค. 2543
กานดาคลาสสิกวิลล์ 272,012,119	บรรษัทบริหารสินทรัพย์ สถาบันการเงิน	ปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้ว โดยวิธีโอนทรัพย์สินชำระหนี้ คำนวณยอดหนี้ที่ค้างโดยตัดดอกเบียค้างเดิม ลดเงินต้น สัญญาให้ซื้อคืนเป็นรายแปลง ภายในระยะเวลา 30 เดือน นับจากเดือน กพ.2543 ดอกเบีย 13.5 % ชำระวันซื้อคืน เฉพาะแปลงที่ซื้อคืน

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ชื่อโครงการ ยอดหนี้ (บาท)	กองทุนซึ่งประมูลจาก ปรส.	ความคืบหน้าการปรับปรุงโครงสร้างหนี้
ที่ดินเปล่าโครงการ กานดาพาร์ควิลล์ 254,827,075	ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด, บริษัท วี.คอนกลอมเมอเรท จำกัด	อยู่ระหว่างการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

ที่มา : บริษัท กานดาเคหะ จำกัด

สรุปได้ว่า บริษัท กานดาเคหะ จำกัด มีหนี้สินที่ยังเป็นภาระอยู่ดังนี้

1. ภาระหนี้กับกองทุนรวม ASIA RECOVERY 2 ในโครงการบ้านกานดา จำนวน 43 ล้าน บาท ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ไปแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างชำระหนี้ตามสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้
2. ภาระหนี้กับบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน (บบส.) ในโครงการกานดาคลาสสิก วิลล์จำนวน 272.01 ล้านบาท ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ไปแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างชำระหนี้ตามสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้
3. ภาระหนี้กับธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) , บริษัท วี.คอนกลอมเมอเรท จำกัด รวมจำนวน 254.82 ล้านบาท

รายละเอียดทรัพย์สินต่าง ๆ ณ 30 มิถุนายน 2543

3.3.1 อาคารสำนักงาน สิทธิการเช่าเลขที่ 9/343-344 ถนนกาญจนาภิเษก แขวงบางแค เขตบางแค กรุงเทพมหานคร เหลือระยะเวลาตามสัญญาเช่า 23 ปี มีภาระผูกพันจำนองสิทธิการเช่ากับ บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน ผ่อนชำระรายเดือน 20 เดือน ๆ ละ 97,681.25 บาท นับจากเดือนกุมภาพันธ์ 2543

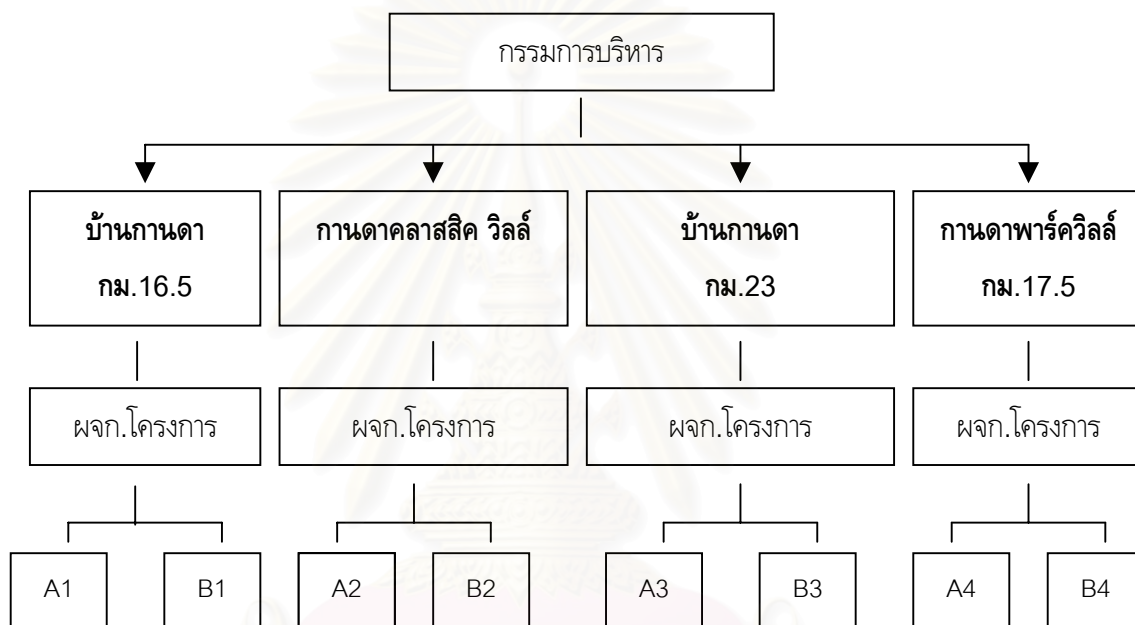
3.3.2 ที่ ดิ น เ ป ล่า โ ฉ น ด ที่ ดิ น เล ข ที่ 125339,125340,125341,125342,125343,125344,125345 และ 125346 ต.บางบอน อ.บางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร รวม 8 แปลง เป็นพื้นที่ชาย มีเนื้อที่ดินรวม 1-2-23.7 ไร่ ส่วนที่เป็นถนน โฉนดที่ดินเลขที่ 115261 ต.บางบอน อ.บางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร เนื้อที่ดิน 0-1-27.3 ไร่ มีภาระจำนอง ยอดเงินต้น 7,126,033 บาท กับบริษัท วี.คอนกลอมเมอเรท จำกัด

3.3.3 ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง โฉนดเลขที่ 126094,126095 ต.บางบอน อ.บางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ถือไว้เป็นประกันหนึ่งเงินของโครงการกานดาพาร์ควิลล์ โดยไม่ได้จดจำนอง ปัจจุบันบริษัท วี.คอนกลอมเมอเรท จำกัด เป็นผู้ถือไว้

บริษัท ฯ มีทุนจดทะเบียน 25 ล้านบาท และมีเงินกู้ยืมกรรมการตามสัดส่วนผู้ถือหุ้นอีกจำนวน 175 ล้านบาท อีกทั้งตั้งแต่ปี 2536 จนถึงปัจจุบัน ไม่มีการจ่ายเงินปันผลเลย ทำให้ปัจจุบันเงินลงทุนของบริษัท ฯ มีจำนวน 320 ล้านบาท (รวมเงินกู้ยืมกรรมการ) ขณะที่ บริษัท ฯ มีหนี้สินเงินกู้โครงการ (ที่เบิกมาแล้ว) จำนวน 672 ล้านบาท จากวงเงินกู้รวม 1,095 ล้านบาท

โครงสร้างการบริหารงาน

แผนภูมิที่ 2 : แสดงโครงสร้างการบริหารงานของบริษัท กานดาเคหะ จำกัด

หมายเหตุ

A หมายถึง งานก่อสร้าง ซ่อมบำรุง และงานบริการอื่น ๆ

B หมายถึง งานด้านการตลาดและการขาย

B1.B2 จ้างบริษัท บัวทองพร็อพเพอร์ตี้ จำกัด ทำการตลาด

ที่มา : บริษัท กานดาเคหะ จำกัด

จากการสัมภาษณ์พบว่าโครงสร้างการบริหารในปัจจุบันมีการลดโครงสร้างลง มีผู้จัดการโครงการเพียงคนเดียว และแบ่งการบริหารงานเป็น 2 ส่วนใหญ่ คืองานด้านการก่อสร้างดำเนินงานโดยบริษัท กานดาเคหะ จำกัด เอง และจ้างบริษัท บัวทองพร็อพเพอร์ตี้ จำกัด มาดูแลงานด้านการตลาดและการขายโดยเฉพาะ โดยให้เปอร์เซ็นต์จากยอดขายเป็นค่าจ้าง เนื่องจากในสถานการณ์ปัจจุบันตลาดเป็นของผู้บริโภค ราคาสินค้าต่ำลง การบริหารงานต้องอาศัยความเป็นมืออาชีพมากขึ้น จึงมีการลดขนาดและขั้นตอนการบริหารให้คล่องตัวมากขึ้น และให้ความสำคัญกับงานด้านการตลาดและการขายโดยจ้างบริษัทฯ ที่มีความชำนาญ เพื่อให้บริษัทมีความเป็นมืออาชีพมากขึ้น จากการปรับโครงสร้างพบว่าประหยัดค่าใช้จ่ายในเรื่อง การฝึกอบรม เงินเดือน และการส่งงานสะดวกขึ้น ไม่ซ้ำซ้อน

ข้อมูลการประนอมหนี้โครงการกานดาคลาสสิควิลล์

โครงการกานดาคลาสสิควิลล์ เป็นอีกโครงการหนึ่งของบริษัท กานดาเคหะ จำกัด ได้รับการสนับสนุนด้านการเงินจาก บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ วอลล์สตรีท จำกัด (มหาชน) วงเงิน 261.16 ล้านบาท และต่อมาภายหลัง บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์วอลล์สตรีท จำกัด (มหาชน) ได้ถูกสั่งปิดกิจการโดย ปรส. ทำให้หนี้ของบริษัท ฯ ถูกขายต่อไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน

ข้อมูลของโครงการ

ทำเลที่ตั้ง	ถนนบางบอน 5 (เพชรเกษม 81) แขวงบางบอน เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
พื้นที่โครงการ	74 -2-62.5 ไร่
จำนวนแปลง	311 แปลง
ประเภทโครงการ	บ้านเดี่ยว ราคาตั้งแต่ 1.7 - 4 ล้านบาท
สร้างเสร็จเข้าอยู่แล้ว	121 แปลง
เจ้าหนี้เดิม	บงล.วอลล์สตรีท จก.(มหาชน)
เจ้าหนี้ปัจจุบัน	บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน
ยอดหนี้	272.01 ล้านบาท

นโยบายการประนอมหนี้ของบริษัท กานดาเคหะ จำกัด

มีความประสงค์ที่จะดำเนินโครงการกานดาคลาสสิควิลล์ต่อไป ซึ่งทางบริษัท ได้แยกส่วนของการขาย และการตลาดให้บริษัท บั๊วทองพร้อมเพอด้ จำกัด ไปดำเนินการ¹ ซึ่งแต่เดิมโครงการนี้มีลูกค้าเข้ามาจองหมดแล้วแต่ในปัจจุบันมีการทิ้งไป ทำให้โครงการต้องทำการตลาดหาลูกค้าใหม่ ซึ่งเมื่อลูกค้าเข้ามาจองและผ่อนดาวน์แล้วก็เริ่มสร้างบ้านตามแบบที่ลูกค้าต้องการ

¹ สัมภาษณ์ อิศระ บุญยัง, กรรมการผู้จัดการ บริษัทกานดาเคหะ จำกัด , 18 พฤศจิกายน 2543

นโยบายการประนอมหนี้ของ บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน

ได้ถูกกำหนดโดยแนวทางตามนโยบายที่จะแก้ปัญหาให้ลูกหนี้และสังคม ได้รับความเป็นธรรมไปพร้อม ๆ กัน และ ทุกฝ่ายสามารถอยู่รอดไปได้ หลังจากรับซื้อหนี้ในราคาที่ยุติธรรม สอดคล้องกับจำนวนเงินที่จะมีความเป็นไปได้จากการชำระคืนเงินกู้ (Loan Recovery) ตามสภาวะการณ์ปัจจุบัน ที่จะไม่ทำให้ บบส. ขาดทุน ซึ่งจะเป็นความเสียหายแก่ บบส. และภาครัฐ บบส. นำหนี้ที่ซื้อนำมาปรับโครงสร้างหนี้ ไม่ใช่ นำมาขายหนี้กลับคืนแก่ลูกหนี้ เนื่องจากการปรับโครงสร้างหนี้ คือการปรับแผนการชำระหนี้คืนให้สอดคล้องกับธุรกิจ และความสามารถชำระคืนหนี้ของลูกหนี้ เพื่อคืนหรือชดเชยความสูญเสียของสังคม มากกว่าการดำเนินการเพียงการต่อรอง หรือขู่เชิญ หรือบังคับชำระหนี้ตามกฎหมายเท่านั้น เพราะการกระทำเช่นนั้นที่ สุดก็ต้องจบลงด้วย การขายทรัพย์หลักประกัน หรือ ยึดกิจการเพื่อขาย อันเป็นวิธีทางออกเดียวกัน แต่แตกต่างที่วิธีการเป็นการดำเนินการด้วยความยินยอมพร้อมใจของลูกหนี้ มากกว่าการบังคับฝืนใจลูกหนี้ ซึ่ง ต้องใช้เวลาและค่าใช้จ่ายเพิ่ม และเกิดความสูญเสียแก่ทุกฝ่ายมากขึ้น²

สรุปได้ว่า บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน (บบส.) เป็นองค์กรของรัฐ มีกระทรวงการคลัง เป็นผู้ถือหุ้น 100 % มีหน้าที่จัดการกับทรัพย์สินที่ประมูลมาได้จาก ปรส. โดยมีวิธีการดำเนินการที่จะให้ความ เป็นธรรมกับลูกหนี้ และ กับสังคมให้มากที่สุด วิธีการที่ใช้ส่วนใหญ่คือการประนอมหนี้ เพื่อช่วยให้ลูกหนี้ที่ยัง พอดีความสามารถและคาดว่าจะนำเงินมาใช้คืนได้ในอนาคต โดยก่อนประนอมหนี้ บบส. จะพิจารณาถึงตัว โครงการว่ามีศักยภาพเพียงพอที่จะพัฒนาต่อหรือไม่ ธุรกิจของลูกหนี้สอดคล้องกับปัจจุบันหรือไม่ และลูกหนี้ พร้อมที่จะพัฒนาต่อหรือไม่ ถ้าเห็นว่าพร้อมก็จะประนอมหนี้ให้

กระบวนการประนอมหนี้

การประเมิน และการวิเคราะห์ หลังจากซื้อและรับโอนสินทรัพย์จำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้การจัดการสินทรัพย์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การประเมิน และการวิเคราะห์ เพื่อปรับข้อมูล และเป็นปัจจุบัน และ ดำเนินการไปโดยถูกต้อง บบส. จึงมีกระบวนการประนอมหนี้ ดังต่อไปนี้

1. ประเมินราคาหลักประกันและทรัพย์ อีกทั้งประเมินสถานะตลาด และโครงสร้างการเงินของ กิจการของลูกหนี้ใหม่ สำหรับการประเมินราคาหนี้ บบส. จะรับซื้อได้ในราคาเท่าไรนั้นขึ้นอยู่กับข้อมูลของ เงินกู้ในแต่ละบัญชี ถ้าเงินกู้เป็นหนี้เสีย การประเมินก็ต้องใช้วิธีการประเมินสินทรัพย์ที่มีปัญหา ถ้าเป็นหนี้ดี จะใช้วิธีการประเมินในประเภทสินทรัพย์ที่ดี ที่มีการประเมินแตกต่างกัน โดยใช้วิธีการคำนวณตามมาตรฐาน สากลสองวิธีด้วยกันคือ

² สัมภาษณ์ บรรยง วิเศษมงคลชัย ,ผู้จัดการฝ่ายบริหารสินทรัพย์ บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน, 22 มกราคม

1.1 การคำนวณสินทรัพย์โดยตั้งสมมุติฐานว่าจะมีการผ่อนชำระหนี้โดยที่ไม่มีกรณีผิดนัดเลยในอนาคต (Cash flow from loan repayment) คือวิธีการนี้จะคำนวณมูลค่าในอนาคต โดยคำนวณจากเงื่อนไขในการผ่อนชำระของลูกหนี้ ระยะเวลา จำนวนเงิน มาคำนวณกลับมาเป็นมูลค่าปัจจุบันของสินทรัพย์ หักค่าใช้จ่ายในการถือครองสินทรัพย์การบริหารทรัพย์สิน ซึ่งการประเมินวิธีดังกล่าวจะใช้สำหรับประเมินสินทรัพย์ที่ดี ที่มีการผ่อนชำระอย่างต่อเนื่อง

1.2 การคำนวณมูลค่าสินทรัพย์โดยตั้งสมมุติฐานจากการไม่มีการชำระคืน หรือมีแนวโน้มจะไม่ชำระคืนได้ตามเงื่อนไข (Cash flow collateral) เป็น วิธีการคำนวณจะคำนวณจากระยะเวลาที่คาดว่าจะจำหน่ายหลักประกันได้ และนำมูลค่าดังกล่าวคำนวณหามูลค่าปัจจุบันและหักด้วยค่าใช้จ่ายในการถือครอง ค่าใช้จ่ายในการบังคับคดีตามกฎหมาย ค่าใช้จ่ายในการขายหลักประกัน

1.3 สำรวจ และปรับสมมุติฐานธุรกิจของสินทรัพย์ใหม่ให้เหมาะสม และมีความเป็นไปได้ กับสภาวะปัจจุบัน อาทิเช่น การปรับเปลี่ยนรูปแบบของสินค้า และบริการ รวมทั้งการปรับราคาขาย หรือการใช้ประโยชน์ขององค์ประกอบแห่งการผลิต หรือบริการ เป็นต้น

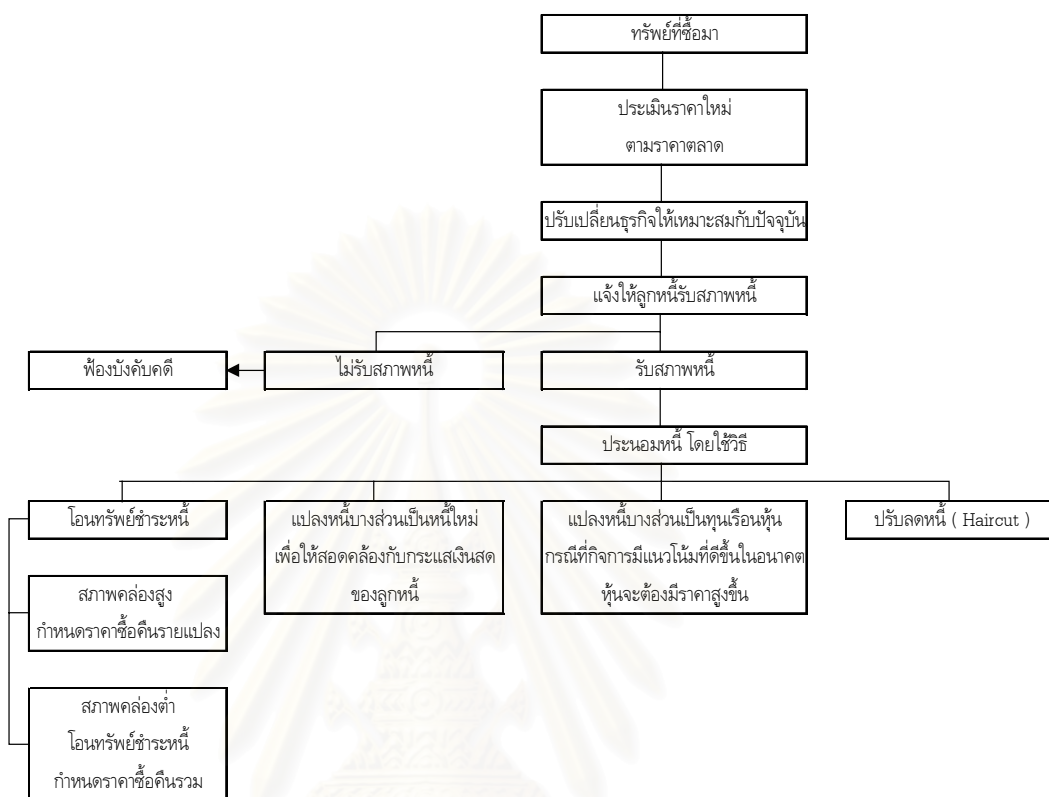
2. แจ้งให้ลูกหนี้รับสภาพหนี้ ถ้าลูกหนี้ไม่สามารถรับสภาพหนี้ได้ก็จะเข้าสู่ขบวนการตามกฎหมาย คือการฟ้องร้องบังคับคดี แต่ถ้าลูกหนี้รับสภาพหนี้ได้ จะเข้าสู่ขั้นตอนในการเจรจาแก้ไข และปรับโครงสร้างหนี้ หลังจากนั้นก็จะดำเนินการตามที่ได้ตกลงปรับโครงสร้างหนี้ ลูกหนี้สามารถดำเนินการได้ 2 วิธี การคือ สามารถดำเนินการเอง หรือให้ บบส.รับซื้อไปโดยมีเงื่อนไขซื้อคืนได้³

อุปสรรค ของการเจรจามักอยู่ที่ความสุจริต และจริงใจของลูกหนี้ ซึ่งลูกหนี้ผู้สุจริตควรจะให้ความเป็นธรรมแก่ บบส. และสังคม โดยมีความเข้าใจที่ถูกต้องว่า บรรดาหนี้ที่ได้กู้ได้ก่อความเสียหายแก่สังคมไปแล้ว ผลจากการเจรจาตกลงควรเป็นทางออกเพื่อความอยู่รอดมิใช่หวังกำไรจากการปรับโครงสร้างหนี้ครั้งนี้ ถ้าไรที่หาก บบส. จะพึงได้ไม่มากนักน้อยเพียงใด จะเป็นการแก้ตัวของลูกหนี้ในการชดเชยความเสียหายดังกล่าว คือแก่สังคมต่อไป⁴

³ บรรณศิษฐ์ บุญยัง, "มาตรการแก้ไขปัญหาวิกฤตอสังหาริมทรัพย์ ปี 2539-2541" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541), หน้า 279.

⁴ รายงานผลการดำเนินงานของบบส. ปี พ.ศ. 2542

แผนภูมิที่ 3 : แสดงขั้นตอนการประเมินหนี้ของบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน

ที่มา : รายงานผลการดำเนินงานของ บบส. ปี พ.ศ. 2542

วิธีการประเมินหนี้

หลักประกันที่อยู่กับ บงล.วอลล์สตรีท จก.(มหาชน) และ บงล.ธนพล จก.(มหาชน) ได้ถูกขายให้แก่ บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน โดยปรส. เป็นผู้นำออกขาย เนื่องจาก บงล.ทั้งสองเป็นหนึ่งใน 56 สถาบันการเงินที่ถูกระงับกิจการ ดังนั้น หลักประกันทั้งหมดของบงล.ทั้งสองจึงอยู่ในการควบคุมของบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน ซึ่งรวมถึง โครงการกานดาคลาสสิควิลล์ด้วย โดย บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน มีนโยบายที่จะช่วยเหลือลูกหนี้ที่กิจการยังพอที่จะดำเนินต่อไปได้ เมื่อพิจารณาถึงโครงการกานดาคลาสสิควิลล์ ยังมีศักยภาพที่จะพัฒนาต่อไปได้อีกในอนาคต การพิจารณาว่าพอที่จะพัฒนาได้ต่อไปหรือไม่นั้น มีเกณฑ์ดังนี้

1. ตัวโครงการ เป็นบ้านเดี่ยว ราคา 1.77-4 ล้านบาท ซึ่งเป็นราคาที่ไม่สูงมากนัก
2. ที่ตั้งโครงการ อยู่ใกล้ชุมชน และทำเลที่ดี
3. ราคาที่สามารถขายได้ สามารถที่จะชำระคืนได้อย่างเป็นธรรมทั้งสองฝ่าย

4. เจ้าของโครงการต้องการที่จะทำโครงการต่อซึ่งมีลูกค้าเป้าหมายและแผนการตลาดชัดเจน⁵ ดังนั้นจึงได้มีการลงนามประนอมหนี้กับ บริษัท กานดาเคหะ จำกัด เพื่อให้ บริษัท กานดาเคหะ จำกัด ดำเนินการก่อสร้างและโอนให้ลูกค้าในโครงการต่อไป สัญญาประนอมหนี้ลงนามกันเมื่อ 19 มกราคม 2543 ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่เจ้าหนี้ และเป็นนโยบายที่ลูกหนี้ตกลงที่จะปฏิบัติตาม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. บริษัท กานดาเคหะ จำกัด มีหนี้สินต้องชำระคืน บบส. ในยอดเงินต้น 272,012,119.72 บาท (สองร้อยเจ็ดสิบสองล้านหนึ่งหมื่นสองพันหนึ่งร้อยสิบเก้าบาทเจ็ดสิบสองสตางค์) และมีดอกเบียค้างชำระ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2542 จำนวน 58,218,154.39 บาท (ห้าสิบบาทแปดล้านสองแสนหนึ่งหมื่นแปดพันหนึ่งร้อยห้าสิบบาทสามสิบบาทสามสตางค์) รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 330,230,274.11 บาท (สามร้อยสามสิบล้านสองแสนสามหมื่นสองร้อยสามสิบบาทสิบเอ็ดสตางค์)
2. บริษัท กานดาเคหะ จำกัด ตกลงจะชำระหนี้คือให้แก่ บบส.ตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวต่อไปนี้
 - 2.1 โอนทรัพย์สินตามรายละเอียดที่ปรากฏในเอกสารแนบท้าย 2 และเอกสารแนบท้าย 3 และให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาฉบับนี้ให้แก่ บบส. เพื่อชำระหนี้ในราคา 272,012,119.72 บาท โดยให้บริษัท กานดาเคหะ จำกัด โอนกรรมสิทธิ์ให้แก่ บบส.ภายใน 15 วัน นับแต่ลงนามในสัญญาฉบับนี้
 - 2.2 สำหรับหนี้ส่วนที่เหลือ ตกลงชำระคืนจำนวน 1,953,625 บาท โดยการผ่อนชำระเป็นงวดรวม 20 งวด ตกลงผ่อนชำระ 1 เดือนต่องวด งวดละไม่น้อยกว่า 97,681.25 บาท งวดแรกในวันทำการสุดท้ายของเดือนเมษายน 2543 เป็นต้นไป และงวดต่อ ๆ ไป ชำระในทุกวันทำการสุดท้ายของเดือนที่ถึงกำหนดชำระ และจะชำระให้เสร็จสิ้นไปภายในไม่เกินวันที่ 30 พฤศจิกายน 2544
 - 2.3 บริษัท กานดาเคหะ จำกัด ยินยอมเสียดอกเบียให้แก่ บบส.ในอัตราร้อยละ 13.5 ต่อปีของยอดหนี้ตามที่กล่าวมาในข้อ 2.2 โดยจะชำระเป็นรายเดือนทุกวันทำการสุดท้ายของเดือนที่ถึงกำหนดชำระ
 - 2.4 เพื่อเป็นหลักประกันในการปฏิบัติตามสัญญานี้ บริษัท กานดาเคหะ จำกัด ยินยอมให้สิทธิการเช่าอาคารพาณิชย์ 4 ชั้น 2 คูหา พื้นที่ 96 ตารางเมตร ตั้งอยู่เลขที่ 9/343-344 หมู่ที่ 7 แขวงบางแค เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ยังคงเป็นหลักประกันของบบส. ต่อไป

⁵ สัมภาษณ์ บรรยง วิเศษมงคลชัย, ผู้จัดการฝ่ายบริหารสินทรัพย์ บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน, 22 มกราคม 2544

- 2.5 เมื่อบริษัท กานดาเคหะ จำกัด ได้ดำเนินการตามที่กล่าวมาข้างต้นตามข้อ 2.1,2.2 และข้อ 2.3 เรียบร้อยแล้ว ให้ถือว่าภาระหนี้สินที่มีอยู่กับ บบส. เป็นอันระงับสิ้นไปทั้งจำนวน และ บบส.จะดำเนินการปลดหลักประกันตามข้อ 2.4 ให้แก่บริษัท กานดาเคหะ จำกัด ต่อไป
3. ผู้ให้สัญญาผู้มีสิทธิขอซื้อพันธบัตรหนี้ที่โอนชำระหนี้ได้ ภายใต้เงื่อนไขและวิธีการดังนี้
- 3.1 ผู้ให้สัญญาผู้มีสิทธิขอซื้อพันธบัตรหนี้ที่โอนชำระหนี้ได้ภายในกำหนดเวลา 30 เดือน นับแต่วันที่ลงนามในสัญญาฉบับนี้ ตามราคาซึ่งกำหนดไว้ในรายละเอียดราคาซื้อคืน
- 3.2 ภายในระยะเวลาซื้อคืนตามข้อ 3.1 ผู้ให้สัญญาตกลงว่าในแต่ละงวด 5 (ห้า) เดือน นับแต่วันที่ทำสัญญาฉบับนี้เป็นต้นไป จะต้องมียอดเงินซื้อคืนสะสม (โดยไม่รวมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 13.5 ต่อปี) ในแต่ละงวดไม่น้อยกว่าจำนวนเงินที่ บบส.จะกำหนดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 9 : แสดงเงื่อนไขการซื้อคืนของลูกหนี้ ต่อ บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน

งวดที่	ระยะเวลา	จำนวนเงินซื้อคืน (บาท) (ไม่รวมดอกเบี้ย 13.5 % ต่อปี)
1	19 มค. 43 - 30 มิย.43	18,000,000.00
2	1 กค.43 - 30 พย. 43	20,000,000.00
3	1 ธค. 43 - 30 เมย. 44	28,000,000.00
4	1 พค.44 - 30 กย. 44	35,000,000.00
5	1 ตค. 44 - 29 กพ. 45	36,000,000.00
6	1 มีค. 45 - 18 กค. 45	41,191,695.07
รวม		178,191,695.07

ที่มา : สัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ 2 ที่บริษัท กานดาเคหะ จำกัดกระทำต่อบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2543

ทั้งนี้ หากมียอดจำนวนเงินซื้อคืนสะสมในแต่ละงวดเกินกว่าจำนวนที่บบส.กำหนดข้างต้น บบส. ตกลงยินยอมให้นำจำนวนเงินที่เกินดังกล่าวไปรวมกับจำนวนเงินซื้อคืนในงวดต่อไปได้

- 3.3 เพื่อเป็นการตอบแทนการปฏิบัติตามสัญญาในข้อ 3.2 ของผู้ให้สัญญาภายในระยะเวลาซื้อคืน บบส. ตกลงที่จะไม่ดำเนินการขายทรัพย์สินที่โอนกรรมสิทธิ์เพื่อชำระหนี้ตามตารางที่ให้แก่บุคคลอื่นใด แต่ทั้งนี้ หากผู้ให้สัญญาปฏิบัติผิดเงื่อนไขการซื้อคืนตามข้อ 3.2 ไม่ว่างวดใดงวดหนึ่ง ผู้ให้สัญญาตกลงยินยอมให้ บบส. นำทรัพย์สินออกแสวงหาประโยชน์ได้โดยชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งให้ บบส. มีสิทธิ์จำหน่ายทรัพย์สินให้กับบุคคลภายนอกได้อีกทางหนึ่ง โดย บบส. จะแจ้งให้ผู้ให้สัญญาทราบ และผู้ให้สัญญาจะต้องดำเนินการขอซื้อคืน

ทรัพย์สินภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจาก บบส. หากพ้นกำหนดเวลานี้แล้ว ผู้ให้สัญญาไม่ใช้สิทธิซื้อคืน ให้ถือว่าสิทธิในการซื้อคืนของผู้ให้สัญญาได้ระงับสิ้นไปแล้วแม้ว่ายังไม่ล่วงเลยการครบกำหนดของระยะเวลาซื้อคืนก็ตาม และบบส. สามารถดำเนินการจำหน่ายทรัพย์สินดังกล่าวได้ทันที ทั้งนี้ ภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

- 3.3.1 กรณีราคาซื้อ บบส. ประสงค์จะจำหน่ายทรัพย์สินสูงกว่าราคาซื้อคืน ผู้ให้สัญญาต้องขอซื้อในราคาไม่ต่ำกว่าราคาซื้อคืน
- 3.3.2 กรณีราคาซื้อ บบส. ประสงค์จะจำหน่ายทรัพย์สินต่ำกว่าราคาซื้อคืน ผู้ให้สัญญาต้องขอซื้อในราคาไม่ต่ำกว่าราคาซื้อคืน บบส. ประสงค์จะจำหน่ายทรัพย์สินนั้น⁶

สรุปวิธีการประนอมหนี้

บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน กับ ลูกหนี้คือบริษัท กานดาเคหะ จำกัด ซึ่งลูกหนี้มีหนี้สินที่ต้องชำระคืน ยอดหนี้ 272.01 ล้านบาท ได้ลงนามประนอมหนี้กันครั้งแรกเมื่อวันที่ 19 มกราคม 2543 โดยใช้วิธี

1. **โอนทรัพย์สินชำระหนี้โดยมีเงื่อนไขซื้อคืนในระยะเวลาที่กำหนด** โดยให้ บริษัท กานดาเคหะ จำกัด โอนทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน ซึ่งก็คือโครงการกานดาคลาสสิควิลล์ โอนชำระหนี้ในวงเงิน 272.01 ล้านบาท โดยได้กำหนดราคาซื้อคืนรายแปลง โดยบบส.ได้ประเมินโดยใช้มูลค่าปัจจุบันเป็นตัวกำหนด และถ้าหากลูกหนี้ ได้มีการพัฒนาต่อเพื่อขายแล้ว จำนวนเงินส่วนที่ขายได้หักลบกับจำนวนเงินที่ซื้อคืนจะเป็นรายได้ของลูกหนี้ ทั้งนี้ บบส.ประเมินราคาที่ดินเปล่าไว้ ตารางรายละเอียด 8,954.05 บาท ทั้งนี้ เมื่อมีการชำระคืนจะต้องรวมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 13.5 เข้าไปด้วย

ในเงื่อนไขชำระคืนนั้น ได้กำหนดระยะเวลาที่ต้องซื้อคืนตามจำนวนเงินที่ได้กำหนดไว้ (รายละเอียดตาม ตารางที่ 4.1) ซึ่งภายในระยะเวลาตั้งแต่ 19 มกราคม 2543 ถึง 18 กรกฎาคม 2545 จะต้องซื้อคืนให้ได้จำนวน 8.19 ล้านบาท (ไม่รวมดอกเบี้ยร้อยละ 13.5 ต่อปี) ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2544 ลูกหนี้ได้มีการซื้อคืนจาก บบส. ประมาณ 32 ล้านบาท⁷

2. **ยกเว้นเงินต้น และดอกเบี้ยบางส่วน (Haircut)** การกำหนดราคาซื้อคืนรายแปลงนั้น เมื่อลูกหนี้ขายได้ทุกแปลงแล้ว คิดเป็นเงิน 177.88 ล้านบาท ขณะที่คงค้างยอดหนี้เงินต้นอยู่ 272.01 ล้านบาท ซึ่งส่วนต่างนั้น บบส.จะยกเว้นให้ และดอกเบี้ยที่เดิมคงค้างอยู่ 58.21 ล้านบาท นั้น ก็ยกเว้นให้ด้วย แต่ขณะที่เริ่มสัญญาประนอมหนี้ได้คิดดอกเบี้ยร้อยละ 13.5 เข้าไปด้วย

ข้อมูลการประนอมหนี้ โครงการกานดาพาร์ควิลล์

⁶ บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน "สัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ระหว่าง บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน กับ บริษัท กานดาเคหะ จำกัด ลว.19 มกราคม 2543 " (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

⁷ สัมภาษณ์ อิศระ บุญยัง , กรรมการผู้จัดการบริษัท กานดาเคหะ จำกัด . 1 มีนาคม 2544

โครงการงานดาพาร์ควิลล์เปิดตัวโครงการในปี 2540 ซึ่งเป็นช่วงเกิดภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจพอดี ปัจจุบัน (สิงหาคม 2544) ยังไม่ได้มีการลงนามประนอมหนี้ ซึ่งโครงการ ได้รับการสนับสนุนด้านการเงินจากบริษัทเงินทุน พรีเมียร์ จำกัด , บริษัท เงินทุนคາเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด และบริษัท เงินทุนหลักทรัพย์ ไอเอฟซีที ไฟแนนซ์ จำกัด (มหาชน) วงเงิน 394 ล้านบาท แบ่งเป็น

- เงินกู้ค่าที่ดินจำนวน 210 ล้านบาท
- เงินกู้ค่าพัฒนาที่ดิน , จัดทำสาธารณูปโภคและก่อสร้างบ้าน จำนวนไม่เกิน 184 ล้านบาท โดยให้เบิกเงินกู้ได้ร้อยละ 70 ของต้นทุนค่าก่อสร้างที่ได้ดำเนินแล้วเสร็จ (ต้นทุนค่าก่อสร้างบ้านและสาธารณูปโภคและการพัฒนาที่ดินเบิกเงินกู้จากราคาประเมิน)

เริ่มเมื่อทำโครงการ โครงการนี้เป็นโครงการทาว์นเฮ้าส์ทั้งโครงการ แต่เมื่อหนี้ถูกโอนเปลี่ยนเจ้าหนี้ไปเป็นธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) แผนการประนอมหนี้ของธนาคารคือต้องการให้พัฒนาต่อ โดยให้เป็นโครงการบ้านเดี่ยว และที่ดินเปล่า ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาเป็นบ้านเดี่ยวและที่ดินเปล่านั้น จะมีสัดส่วนการก่อสร้างที่น้อยกว่าทาว์นเฮ้าส์ ทำให้เมื่อจะต้องประนอมหนี้แล้ว จะใช้เงินลงทุนน้อยกว่าที่จะทำเป็นทาว์นเฮ้าส์ทั้งหมด โดยมีแนวคิดให้ลูกค้าที่จะซื้อโครงการ ซื้อจากลูกค้าที่เป็นที่ดินเปล่า แล้วให้มาขอกู้ธนาคารโดยตรงเพื่อสร้างบ้านต่อไป ดังนั้นลูกค้า ก็จะไม่ต้องลงทุนทำบ้านเอง เพียงแต่พัฒนาสาธารณูปโภคเท่านั้น ทำให้ลูกค้ามีภาระหนี้เพิ่มไปจากเดิมไม่มากนัก

ยอดหนี้คงค้าง

1. บริษัท เงินทุนหลักทรัพย์ ไอเอฟซีที ไฟแนนซ์ จำกัด (มหาชน) รวม 2 วงเงินมียอดเงินต้นคงค้าง 77,612,450 บาท และต่อมาภายหลัง บริษัทเงินลงทุนหลักทรัพย์ ไอเอฟซีที ไฟแนนซ์ จำกัด (มหาชน) ได้ควมรวมกิจการกับสถาบันการเงินอื่นเป็น ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน)
2. บริษัท เงินทุนหลักทรัพย์ พรีเมียร์ จำกัด มียอดหนี้เงินต้นคงค้างทั้ง 2 วงเงิน เป็นจำนวน 99,602,175 บาท และต่อมาได้ถูกสั่งปิดกิจการ โดย ปรส. ทำให้หนี้ของบริษัท ฯ ถูกประมูลออกไป และบริษัท วี.คอนกลอมเมอเรท จำกัด เป็นผู้ประมูลได้
3. บริษัท เงินทุนคาเธ่ย์ทรัสต์ จำกัด มียอดเงินต้นคงค้างทั้ง 2 วงเงิน เป็นจำนวน 77,612,450 บาท และต่อมาถูกสั่งปิดกิจการ โดย ปรส. ทำให้หนี้ของบริษัท ฯ ถูกประมูลขายออกไป และบริษัท วี.คอนกลอมเมอเรท จำกัด เป็นผู้ประมูลได้

ข้อมูลของโครงการ

ทำเลที่ตั้ง	ถนนพระราม 2 กม. 17 ทางเข้าของโครงการ เชื่อมกับถนนพระราม 2 ตัวโครงการห่างจาก ถนนพระราม 2 ประมาณ 520 เมตร ตั้งอยู่ ตำบล พันท้ายนรสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัด สมุทรสาคร
พื้นที่โครงการ	85-2-93.5 ไร่
จำนวนแปลง	244 แปลง
ประเภทโครงการ	บ้านเดี่ยว 251 หลัง ราคา 1.7 - 3.2 ล้านบาท ทาวน์เฮ้าส์ 5 หลัง ราคา 0.7-0.9 ล้านบาท ที่ดิน เปล่า 102 แปลง ราคา ตรว.ละ 14,500 บาท
สร้างเสร็จเข้าอยู่แล้ว	- แปลง
เจ้าหนี้เดิม	บง.พรีเมียร์ จก.(มหาชน),บง.คาเธ่ย์ทรัสต์ จก. บงล.ไอเอฟซีที ไฟแนนซ์ จก.(มหาชน)
เจ้าหนี้ปัจจุบัน	ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) บริษัท วี.คอนกลอมเมอเรท จำกัด
ยอดหนี้	254.82 ล้านบาท

นโยบายของ บริษัท กานดาเคหะ จำกัด

บริษัท กานดาเคหะ จำกัด ต้องการที่จะดำเนินโครงการต่อ โดยทำแผนการดำเนินงาน และขอเรียก
ร้องต่อเจ้าหนี้ คือ ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) และ บริษัท วี.คอนกลอมเมอเรท จำกัด (ยอดหนี้
รวมทั้งสองราย เท่ากับ 254,827,075 บาท) ไว้ดังนี้

1. ดำเนินโครงการต่อ ในลักษณะบ้านเดี่ยว และที่ดินเปล่า
2. ดอกเบี้ยค้างชำระทั้งหมด จนถึงวันปรับปรุงโครงสร้างหนี้เสร็จสิ้น ขอยกเว้น
3. ยอดหนี้คงค้าง 254,827,075 บาท ขอตัดยอดเหลือ ณ วันปรับปรุงโครงสร้างหนี้เสร็จสิ้น
216,603,000 บาท
4. ขอเงินกู้ค่าก่อสร้างบ้าน และสาธารณูปโภค จำนวน 53,761,000 บาท (เงินกู้หมุนเวียน) โดย
เบิกเงินกู้ตามความก้าวหน้าของเงิน 90 % ของต้นทุนที่ก่อสร้างจริง และวงเงินค้ำประกัน

สาธารณูปโภคจำนวน 50 ล้านบาท (ตาม พรบ.จัดสรรที่ดินฉบับใหม่ ต้องค้ำประกัน สาธารณูปโภคทั้งโครงการก่อนออกใบอนุญาตจัดสรร)

5. ดอกเบี้ย นับจากวันปรับปรุงโครงสร้างหนี้เสร็จสิ้น กำหนดอัตรา 10 % ต่อปี โดยดอกเบี้ยของ เดือนที่ 1-12 ขอยจ่ายพร้อมดอกเบี้ยของเดือนที่ 13-24 เดือนต่อเดือน
6. ชำระคืนเงินกู้ ในวันโอนกรรมสิทธิ์ให้ลูกค้า 70 % ของราคาขาย
7. ชำระคืนหนี้ทั้งหมดพร้อมดอกเบี้ย ภายในเวลา 46 เดือน นับจากวันปรับปรุงโครงสร้างหนี้เสร็จสิ้น

นโยบายของ ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน)

จากการสัมภาษณ์ คุณบริพัทธ์ กุลชาติชัย ถึงนโยบายการประนอมหนี้ของธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) ต่อลูกหนี้ คือบริษัท กานดาเคหะ จำกัด นั้น สรุปได้ดังนี้

1. ธนาคารจะใช้ประนอมหนี้หรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ธุรกิจของลูกค้าหนี้หลักประกัน ผลประโยชน์ของธนาคาร ซึ่งเมื่อเทียบกันแล้วต้องให้ธนาคารมีส่วนสูญเสียที่น้อยที่สุด
2. ธนาคารจะใช้วิธีการประนอมหนี้วิธีใดนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้านอีก เช่น กรณีนี้เป็นหนี้ที่มีเจ้าหนี้หลายราย (Syndicate Loan) ซึ่งหนี้ที่อยู่กับธนาคารเพียงประมาณร้อยละ 30 ของหนี้ทั้งหมด (ยอดหนี้คงค้างกับ ธ.ไทยธนาคาร = 77.61 ล้านบาท , ยอดหนี้รวม 254.82 ล้านบาท) ดังนั้นจะต้องตกลงร่วมกันกับเจ้าหนี้อื่น ๆ ด้วย
3. หนี้ของลูกค้าหนี้ที่มีต่อธนาคารเป็นหนี้ที่ธนาคารรับมาทั้งหมด ไม่ได้มีส่วนลดเหมือนกันบริษัท วิ.คอนกรีตเมอเรท จำกัด ซึ่งประมูลซื้อหนี้มาจาก องค์การปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) ประมาณร้อยละ 20 ของหนี้เดิม ดังนั้นแนวโน้มของธนาคารคือต้องการให้ลูกหนี้ดำเนินการพัฒนาโครงการต่อไปเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ เพราะถ้าหากให้ไอนทรัพย์ชำระหนี้แล้ว ราคาประเมินทรัพย์ ณ ปัจจุบันจะลดลงจากเดิมมากจนทำให้การไอนทรัพย์รับชำระหนี้จะทำให้ธนาคารมีส่วนสูญเสียเกิดขึ้นจำนวนมาก ซึ่งเป็นสิ่งที่ธนาคารไม่ต้องการ⁸

ดังนั้น สรุปได้ว่า ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) มีนโยบายสำหรับลูกหนี้บริษัท กานดาเคหะ จำกัด ทำการพัฒนาโครงการต่อ โดยธนาคารจะให้สินเชื่อเป็นเงินทุนสำหรับพัฒนาสาธารณูปโภคส่วนหนึ่ง

⁸ สัมภาษณ์ บริพัทธ์ กุลชาติชัย ,ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาธุรกิจนครหลวง 10 ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน), 20 กุมภาพันธ์ 2544 .

แล้วให้ลูกหนี้ทำการขายโครงการเป็นที่ดินเปล่า แล้วให้ลูกค้านำสร้างบ้านเองโดยธนาคารจะปล่อยกู้ให้ ซึ่งลูกหนี้ก็จะลงทุนเพิ่มอีกไม่มาก และธนาคารก็จะได้รับหนี้คืนมากกว่าการโอนทรัพย์สินชำระหนี้

นโยบายของ บริษัท วี.คอนกลอมเมอเรท จำกัด

ในส่วนของนโยบายการประนอมหนี้ จะกล่าวถึงตั้งแต่ แหล่งเงินทุนที่ได้มา เพื่อนำไปสู่นโยบายในการประนอมหนี้ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกัน บริษัท วี.คอนกลอมเมอเรท จำกัด เป็นบริษัทที่ทำธุรกิจด้านการรับซื้อหนี้จาก องค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) เพื่อนำมาบริหารต่อ และทำธุรกิจให้เข้าซื้อรถยนต์ด้วยบางส่วน ซึ่งได้ซื้อหนี้ของบริษัท กานดาเคหะ จำกัดมาจาก บริษัท เงินทุน พรีเมียร์ จำกัด และบริษัทเงินทุนคาเธ่ ทรัสต์ จำกัด มาในประมาณร้อยละ 20 ของมูลหนี้เดิม ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงแนวทางการประนอมหนี้แล้ว มีนโยบาย และวิธีการ ดังนี้

1. บริษัท วี.คอนกลอมเมอเรท จำกัด มีความคล่องตัวในการบริหารงาน การตัดสินใจทำได้โดยเร็ว เนื่องจากเงินทุนในการดำเนินการมาจากผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็นธุรกิจสินเชื่อ
2. สามารถที่จะใช้วิธีการประนอมหนี้แบบใดก็ได้ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ โดยใช้วิธี โอนทรัพย์สินชำระหนี้ , ลดเงินต้น ดอกเบี้ย , ให้ผ่อนชำระต่อ หรือ ยืดระยะเวลาผ่อนชำระออกไป โดยแต่ละวิธีจะนำมาใช้เพื่อให้สอดคล้องกับหนี้แต่ละราย ๆ ไป
3. หนี้ที่เป็นเจ้าหนี้ร่วมกับเจ้าหนี้อื่น จะต้องร่วมกันแก้ไขหนี้ และหาแนวทางร่วมกัน

ทั้งนี้ ในกรณีของลูกหนี้ บริษัท กานดาเคหะ จำกัด นี้ ลูกหนี้ได้ให้ความร่วมมือในการแก้ไขหนี้เป็นอย่างดี มีความตั้งใจที่จะทำโครงการต่อ แต่เนื่องจากติดขัดเรื่องเงินทุนในการดำเนินการ ดังนั้นบริษัท วี.คอนกลอมเมอเรท จำกัด จึงเห็นควรที่จะให้โอนทรัพย์สินชำระหนี้ แต่เนื่องจากเป็นหนี้ที่มีเจ้าหนี้หลายราย (Syndication Loan) ทำให้ไม่สามารถแบ่งแยกหลักประกันกันได้ การดำเนินการใด ๆ เจ้าหนี้ทุกฝ่ายจะต้องเห็นชอบด้วยกันเป็นเอกฉันท์ ปัญหาที่ยังตกลงกันไม่ได้คือ

ราคาประเมินหลักประกันโครงการกานดาพาร์ควิลล์ที่ต่ำ ทำให้เมื่อมีการโอนทรัพย์สินชำระหนี้แล้ว ธนาคาร ไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) จะมีส่วนสูญเสียมากกว่าที่จะรับได้ จึงไม่ยอมรับวิธีนี้ ทำให้ไม่สามารถตกลงกันได้กับ เจ้าหนี้บริษัท วี.คอนกลอมเมอเรท จำกัด ต้องการที่จะให้โอนทรัพย์สินชำระหนี้ เพื่อให้หนี้จบลงโดยเร็ว

แนวทางในการแก้ไขของ บริษัท วี.คอน ๑ คือเลื่อนการฟ้องออกไป เพื่อรอที่จะโอนหนี้เข้าสู่บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (Thai Asset Management ,TAMC) ซึ่งในปัจจุบันอยู่ในระหว่างเริ่มจัดตั้งโดยรัฐบาล ทั้งนี้เมื่อโอนเข้าสู่ TAMC แล้ว คาดว่าจะจัดการหนี้ได้คล่องตัวขึ้น และคงจะโอนทรัพย์สินชำระหนี้ในที่สุด⁹

⁹ สัมภาษณ์ วีรวรรณ อุซุกานนท์ชัย , กรรมการผู้จัดการบริษัท วี.คอนกลอมเมอเรท จำกัด , 26 กรกฎาคม 2544

นโยบายของคณะกรรมการส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (คปน.)

1. คปน. จะไม่เข้าไปก้าวก่ายในการประนอมหนี้ระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ เป็นเพียงคนกลางที่ช่วยประสานงานต่าง ๆ และช่วยให้เจ้าหนี้และลูกหนี้มาเจอกัน ทั้งนี้แนวทางที่จะตกลงกันนั้น เป็นเรื่องของทั้งสองฝ่าย จะเข้าไปช่วยเหลือก็ต่อเมื่อมีการร้องขอมา แต่ทั้งนี้การตัดสินใจต่าง ๆ นั้น ทั้งเจ้าหนี้และลูกหนี้เป็นคนตัดสินใจในวิธีการประนอมหนี้ต่าง ๆ

2. คุณวุฒิษาให้ความเห็นในนามส่วนตัวว่า ปัจจัยที่จะประนอมหนี้สำเร็จหรือไม่นั้น ในกรณีขึ้นอยู่กับนโยบายของเจ้าหนี้ สำหรับลูกหนี้นั้นต้องการที่จะประนอมหนี้อยู่แล้ว¹⁰

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹⁰ สัมภาษณ์ วลีษา จันทราวาศู , เจ้าหน้าที่จากคณะกรรมการส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ , 2 สิงหาคม 2544

ตารางที่ 10 : สรุปข้อมูลด้านต่าง ๆ ของทั้ง 2 โครงการ

ปัจจัย	โครงการกานดาคลาสสิควิลล์	โครงการกานดาพาร์ควิลล์
1. ด้านกายภาพโครงการ - ทำเลที่ตั้ง - พื้นที่ - ประเภท - จำนวนแปลง - สภาพปัจจุบัน	ถนนบางบอน 5 (เพชรเกษม 81) แขวงบางบอน เขตบางบอน กรุงเทพฯ 74-2-62.5 ไร่ บ้านเดี่ยว 311 สาธารณูปโภคเสร็จแล้ว มีคนเข้าอยู่แล้ว 121 หลัง กำลังก่อสร้าง 17 หลัง	ถนนพระราม 2 กม.17 ต.พินทัยนรสิงห์ อ.เมือง จ.สมุทรสาคร 85-2-93.5 ไร่ บ้านเดี่ยว ที่ดินเปล่า 244 ทาวน์เฮ้าส์ตัวอย่าง 5 คูหา และที่ดิน เปล่าถมแล้วบางส่วน สภาพกร้าง
2. ด้านการเงิน - ยอดหนี้เงินกู้ค้าง	272,012,119.72 บาท	254,827,075 บาท
3. นโยบายของลูกหนี้	ดำเนินโครงการต่อ เนื่องจากโครงการ ยังมีศักยภาพที่จะขายได้ และเหลือการ ก่อสร้างอีกไม่มาก โดยเมื่อลงนาม ประenomหนี้กับ บบส.แล้ว ซึ่งได้มีเงื่อนไข ให้ ลูกหนี้ทำการตลาด และนำเงินมา ชำระคืน บบส.ตามราคาประเมินที่ตกลง ไว้	ได้เสนอเงื่อนไขประenomหนี้ต่อเจ้าหนี้ คือ 1. ขอเงินกู้เพื่อดำเนินโครงการต่อ 2. ลดดอกเบี้ยทั้งหมด และเงินต้นบางส่วน 3. ขอรระยะเวลาปลอดหนี้
4. จำนวนเจ้าหนี้	1 ราย คือ บริษัทบริหารสินทรัพย์ สถาบันการเงิน	2 ราย คือ ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) และ บจ.วิ.คอนกกลมเมอเรท

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ปัจจัย	โครงการกานดาคลาสสิควิลล์	โครงการกานดาพาร์ควิลล์
5. การได้มาของหนี้	- รับซื้อจาก ปรส. ร้อยละ 30 ของมูลหนี้เดิม	ช.ไทยธนาคาร โอนหนี้มาเต็มจำนวนจาก บงล.ไอเอฟซีที ไฟแนนซ์ วี.คอน ฯ ซื้อหนี้มาจาก ปรส.ร้อยละ 20 ของมูลหนี้
6. นโยบายการประนอมหนี้ของเจ้าหนี้	- เพื่อความเป็นธรรมทั้งสองฝ่าย ต้องการฟื้นฟูกิจการที่ยังสามารถดำเนินต่อไปได้	- ธนาคารไทยธนาคาร และ บจ.วี.คอนกลอมเมอเรท ใช้วิธีการประนอมหนี้ให้เหมาะสมกับลูกหนี้เป็นราย ๆ ไป แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดส่วนสูญเสียให้น้อยที่สุด
7. วิธีการประนอมหนี้	ใช้หลายวิธี ดังนี้ 1. โอนทรัพย์สินชำระหนี้ และมีเงื่อนไขซื้อคืน 2. ลดดอกเบี้ย และเงินต้นบางส่วน 3. ให้ระยะเวลาปลอดหนี้	- ธนาคารไทยธนาคาร เนื่องจากรับโอนหนี้มาเต็มจำนวน ทำให้ต้องการที่จะยืดระยะเวลาให้ลูกหนี้ดำเนินการต่อไป การโอนทรัพย์สินชำระหนี้ ตามราคาประเมินปัจจุบันทำให้เกิดส่วนสูญเสียมากเกินกว่าที่จะรับได้ - บจ.วี.คอนกลอมเมอเรท ต้องการที่จะโอนทรัพย์สินชำระหนี้ เนื่องจากรับซื้อหนี้มาเพียงร้อยละ 20 ของมูลหนี้เดิม ทำให้ยังตกลงกันไม่ได้ในเรื่องแนวทางการแก้ไขหนี้ ทำให้ทั้งสองฝ่ายรอที่จะโอนหนี้เข้าสู่บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (TAMC)

แบบสัมภาษณ์ เพื่อทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการประนอมหนี้ ในหนี้โครงการสินเชื่อที่อยู่อาศัยขนาดกลาง เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการประนอมหนี้สินเชื่อโครงการที่อยู่อาศัย โดย นายอากาศ บุญอากาศ ภาควิชา เคหการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประนอมหนี้	ความสำคัญของปัจจัย				
	ไม่มีความสำคัญ	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ศักยภาพโครงการหลักประกัน					
เหตุผล					
.....					
.....					
.....					
.....					
ยอดหนี้					
เหตุผล					
.....					
.....					
.....					
.....					
นโยบายลูกหนี้					
เหตุผล					
.....					
.....					
.....					
.....					
จำนวนเจ้าหนี้					
เหตุผล					
.....					
.....					
.....					

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประนอมหนี้	ความสำคัญของปัจจัย				
	ไม่มีความสำคัญ	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
การได้มาของหนี้					
เหตุผล					
.....					
.....					
.....					
นโยบายเจ้าหนี้					
เหตุผล					
.....					
.....					
.....					
วิธีการประนอมหนี้					
เหตุผล					
.....					
.....					
.....					
อื่น ได้แก่					
.....					
.....					
.....					
เหตุผล					
.....					
.....					
.....					

อื่น ได้แก่					
เหตุผล					

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปถ่ายโครงการ

รูปที่ 1 แสดงสภาพด้านหน้าโครงการกานดาคลาสสิควิลล์

รูปที่ 2 แสดงถนนภายในโครงการกานดาคลาสสิควิลล์

รูปที่ 3 แสดงสภาพภายในโครงการบ้านดาดลาสลิควิลล์

รูปที่ 4 แสดงสภาพภายในโครงการบ้านดาดลาสลิควิลล์

รูปที่ 5 แสดงสภาพภายในโครงการกานดาคลาสสิควิลล์

รูปที่ 6 แสดงสภาพภายในโครงการกานดาคลาสสิควิลล์

รูปที่ 7 แสดงสภาพด้านหน้าโครงการกานดาพาร์ควิลล์

รูปที่ 8 แสดงสภาพด้านหน้าโครงการกานดาพาร์ควิลล์

รูปที่ 9 แสดงสภาพทางเข้าโครงการกานดาพัชรวิลล์

รูปที่ 10 แสดงทวนไม้ค้ำตัวอย่างในโครงการกานดาพัชรวิลล์

รูปที่ 11 แสดงสภาพภายในโครงการกานดาพาร์ควิลล์

รูปที่ 12 แสดงสภาพภายในโครงการกานดาพาร์ควิลล์

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายอากาศ บุญอากาศ เกิดวันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2512 ที่จังหวัดตราด สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร) จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในปีการศึกษา 2537 และเข้าศึกษาทำงานตำแหน่งพนักงานช่วยบริหาร ฝ่ายสินเชื่อ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ปี พ.ศ.2542 เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีพ.ศ. 2544 เข้าทำงานในตำแหน่งผู้ช่วยผู้จัดการส่วนวิเคราะห์และประเมินคุณภาพสินเชื่อ ฝ่ายพัฒนาสินเชื่อรายย่อย บริษัทเงินทุน เอกชาติ จำกัด (มหาชน)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย